

בעזה"ת

ספר מנוחת שלום

חלק שביעי

מספר נפש ישעי' על מאכלות אסורות

תוכן החיבור הוא לייסד יסודי ברזל ועמודי שיש להרוצים להיזהר במיטב יכלתם ממאכלות אסורות ומפוקפקים ומשם יפרד לארכעה ראשים:

חלק א'. בו מבואר בקוצר אמרים כחרחים דרך שיר גדול הפגם של אכלת מאכלי"א, בעלמא הדק, ובעלמא דאחי, וחומר עונשה, מפי ספרים וסופרים.

חלק ב'. בירור וליבון חייקוק שבעתים רגות מרקוקים ושגנומיהן בקצחן, ודרך הישרה לשכון אור הקדושה בבית ישראל, להאיר גם כתי דורות הכאים מחשכות נסיוני ופגעי הזמן.

חלק ג'. דוגמאות ממכשולות יום יום בכתי התרשט מייצר מאכלות ומשקאות שונות, אף במקום שהמפקח והמכשיר מזורז ומלוכך בתורה וחכמה, אעפ"כ שגיאות מי יכין, וכ"ש כשאר מקומות, וענף היוצא ממנו לכאר כי מה שמחמירין על מאכלים המתוקנים תחת השגחת רב גדול ור"ש אמיתי, מחמת חששות רצינים, אינו גורע מכבוד הרב וגדלו, וכבודו כמקומו מונח, ורצונו בכך.

חלק ד'. מכל עצות נכונות חלוקות להשיג על בניו ובנותיו בעת יציאתם לבתי ספר ושאר מקומות שלא יתגאלו כמרק פיגולים אשר אין דעתו ונפשו נוחה מהם, ויהי ביאתם לבית בלא חטא כביציאתם לחוץ, ומענין לענין יתבררו עשרות קשים ובעיות שנתקלים בהם יום יום הן בעניני מאכלות אסורות והן בשאר עניני בית, כדרכה של תורה, יחד עם עצות בלי מספר להרוצה לכלכל ביתו בדרך המקובל בלי פשרות, והתחדשות, ומתאמץ מבלי להיות נשטף עם זרם העולם החרפה.

הוי"ל בחמלת ה' עלי בזכות אבותי ורבתי הקי זייע

הק' שלום יודא גראס

רב דקהל "מגן שאול ד"האלמין" ור"מ בישיבה וכולל "בית ישעי'"
"מכון להוראה בשחיטות ובדיקות"

בעהמח"ס: אפיית המצות השלם (י' חלקים): גידולי יהודה (על הלכות ציצית); שו"ת זבחו זבחי צדק (על הלכות שו"ב); חינוך ישראל סבא (מדריך לחינוך הבנים והבנות); מדריך לצניעות; מזוזות שלום (על הלי מזוזה); מנוחת שלום (הדרכה לכשרות); מנחת יהודה, (על חומר איסור יחלב עכו"ם ויסמילאקי); נפש ישעי' (על מאכלות אסורות, ה"ח); קדושת ישראל (על הלכות יחוד): וש"ס

שנת תשמ"ח

ברוקלין יצ"ו

•••
תורגם מאידיש ללשון הקודש ע"י

פרץ רחלזון

כתובת המחבר:

Rabbi Sholom Y. Gross
4711 – 12th Avenue, Apt. A-5
Brooklyn, N.Y. 11219
(718) 436-8086

מפתח לספר
מנוחת שלום

- ט _____ 1. התוכן
- יא _____ 2. הקדמה
- כ _____ 3. מפרסמין עושי מצוה
- כג _____ 4. טענות נגד המוסר
- כט _____ 5. קעגן קריטיק (שיר)
- לא _____ 6. פתיחה
- לד _____ 7. בענין משגיחים

פרק א'

- לה _____ 8. אור למדקדקים בכשרות

פרק ב'

- לו _____ 9. אוכל מוכן עם הכשרים אינו בשביל מדקדקים
- לז _____ 10. חיזוק למדקדקים במצות
- לח _____ 11. חומר מאכלות אסורות

פרק ג'

- לט _____ 12. הבעיות אצל המדקדקים

פרק ד'

13. מדריגות גבוהות יותר של מדקדקים — הדרגות של המדקדקים בעניני הכשרות הן נחלת הרבה

חלקים _____ מ

14. סיבות למדריגות _____ מא

פרק ה'

15. אוכל העשוי ע"י מכונות _____ מד

פרק ו'

16. הרצון שלא להחמיר _____ מה

פרק ז'

17. אוכל מוכן — מזיק לבריאות _____ מו

פרק ח'

18. תתפטרו מהר מאוד מאוכל מוכן _____ מז

19. סיפור מעניין שאירע אצל הגה"צ רבי מיכאל דוב

וויסמאנדעל זצ"ל _____ מט

פרק ט'

20. תעודת הרב המכשיר _____ נ

פרק י'

21. היתר לבקר את מעשי הרבנים המכשירים _____ נ

מנוחת שלום

ה

נא .22 הבהרת שיטת גדולים וצדיקים _____

פרק י"א

נג .23 כספי דיני תורה — כשרות — וגייטין _____

פרק י"ב

נז .24 הכשר לסתם בעל בית _____

פרק י"ג

נח .25 הכשרים היום — דע"ת _____

פרק י"ד

נט .26 חומר איסור מאכלות אסורות _____

פרק ט"ו

ע .27 מה משיגים בגלל מסירות נפש על הכשרות

פרק ט"ז

עא .28 עתה נתבונן בתענוג הגן עדן _____

פרק י"ז

עב .29 התעוררות לחנך את הילדים בזהירות במאכלות אסורות _____

פרק י"ח

עג .30 מי אומר שחייבים לשמור גם את השני ממכשולות ??? _____

פרק י"ט

31. סמל תבנית שוחט ירא השם _____ סט
32. צער גלגול — למאכילי טריפות _____ עט
33. לא שוחט, ולא סוחר — ואעפ"כ מאכיל נבילות וטריפות _____ פ
34. כל מי שלא נבנה ביהמ"ק בימיו וכו' — היינו האוכל נבילות וטריפות _____ פ
35. אכילת נבילות וטריפות — חמור יותר מחילול שב"ק _____ פ
36. מרבים האפיקורסות — ותמורת הדת _____ פ
37. שוחטים חסידים ואנשי מעשה — נתקלקלו מאומנות השחיטה _____ פג
38. היצה"ר משתתף עם הסופרים _____ פג
39. מלך זקן וכסיל — משתתף בסיטונות _____ פג
40. סיבה לאסונות המתרכות יום יום _____ פד
41. מלחמה לד' בעמלק _____ פד
42. סוד ירידת הבעל שם טוב הקדוש לעלמא הדין _____ פד
43. מדוע לא בא בן ישי גם תמול גם היום _____ פה

פרק כ

44. ליטול ידים בכוקר עם הילדים נטילת ידים. _____ פה

פרק כא

פז 45. מדור אזהרות לפסח _____

פרק כב

צ 46. השאלות בענין החלב בארה"ב בימי הפסח —

47. בענין חמץ שעבר עליו הפסח — נעתק מהגש"פ

צא 48. מהר"י ט"ב (עמוד מו) _____

פרק כג

צב 48. בו יבואר גודל הפגמים והעונשים הכאים על
האדם על ידי שאוכל מאכלות אסורות _____

פרק כד

צו 49. בו יבואר גודל השכר של השומר עצמו
ממאכלות אסורות. _____

חברה מזכי הרבים העולמי

בבשואת הרה"ג מוה"ר
רבי שלום יהודה גראס שליט"א
רב דקהל "מגן שאול" ד"האלמין"
ור"מ בשיבה וכולל "בית ישעיה"
"מכון להוראה בשחיטות ובדיקות"
c/o RABBI S.Y. GROSS, 4711 12th Ave., Suite A-5
Brooklyn N.Y. 12118

מכון להוצאת ספרי יהודה וישראל

בבשואות כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א
נשא
"יועץ הכשרות דהתאחדות הקהילות"

"קובץ כל ספרי ניקור המוכתקים" י חלקים (ק"ח חיבורים).
"ספרי שמירת המצוות והכשרות" י חלקים (כ"ח חיבורים).
"מדריך לכשרות ולהיחזק דת" (מ"ב חלקים).

בעל "קובץ ספרים בעניני כשרות" י חלקים (מ"ב חיבורים).
"שירת ישעיה" על ארץ וידי (ג' חלקים ועד).
"נפש ישעיה" על פאבלות אטורות (י"א חלקים).

חדשות שלא היה לעולמים

ראה זה חדש אשר לא הי' לעולמים סעט שלם בפארמאט
ממתע ומטהר הכולל כל עניני כשרות השייכים בופן הזה
בכל העולם כולו

"קובץ ספרים בעניני כשרות"

ששה חלקים

הסעט כולל הרבה חיבורים אשר
תוכנן רב גווני שלא נראה עדיין

כבושם הזה

9000

הן הענינים הנידונין בסעט הנ"ל ומהם:

אטליו (בוטשער) - דגים - הכשרים - חלב

עכו"ם - שחיטה - כדיקה - ניקור -

מליחה - משגיחים - קצבים - רבנים -

תולעים - ועוד ועוד

נחץ כאור לנשימה לכל בר ישראל לידע המכשולות
השכיחים היאך להיגאל מהם כי זהו הכטחון היחידי שתשאר
ביתו בית נאמן בישראל וימשיכו דורותיו האמונה בד' ובתורתו
הקדושה עד ביאת הגואל (כמבואר בפרי"ח סי' פ"א ושור"ח
ד"ח ה"א יור"ד סי' ז')

הסעט כולל 2500 עמודים ומחירו \$36.00

להשיג אצל המחבר:
RABBI SHLOM Y. GROSS
4711 / 12th Ave
BROOKLYN NY 11219

חדשות בעולם התורני

הופיע ויצא לאור ספרי

"שמירת המצוות כהלכתן"

ארבעה כרכים מהודרים

מכיל קרוב ל-2000 עמודים

מאת הגאון הנודע בשערים מוהר"ר

רבי שלום יודא גראס שליט"א

הסעט הוא יחיד במינו בכל העולם

כולו נסדר במומחיות גדולה חלק

ההלכה משולב למעשה לפי סדרי

החיים שבזמננו בכל מכמני התורה

הנהוגים יום ויום ומהם: ה' ציצית,

סי"ח, תפילין, ומזוזות, שבת, וצניעות -

דיני ביהכ"נ דיני תפלה - קרה"ת - גיטין

- צורת יהודי - יחוד - צדקה - ועוד.

כבר נדפסו הרבה פעמים

פעם אחר פעם וממש נחטפו מן השוק

לגודל יקר חביבותם.

כעת אפשר להשיגם במספר מצומצם

של עותקים וכל הקודם זכה

מחיר הספרים \$28.00

נ.ב. איב עס וייטיגט אייך א פירצה אדער

נאכלעסיגקייט אין א געוויסע מצוה און

איר ווילט אויפקלערן די דינים פאר די

מאסען לעילי נשמת אייערע נאנטע

ולזכות הרבים. ביטע רופט: 718-436-8086

התוכן

- א. חיזוק למדקדקים
- ב. מה קורה באוכל מעורב.
- ג. האם פעם גם נאבקו נגד זה?
- ד. סברות הגיוניות בענין מאכלים מוכנים.
- ה. הנחות הלכתיות בענין אוכל מוכן.
- ו. תכניות לאלו המתקשים.
- ז. חומר איסור מאכלות אסורות על פי הפוסקים והספרים בדרך שיר.
- ח. מדריגות המדקדקים בכשרות.
- ט. הדרכה בענין ממתקים לילדים.
- י. דעת הרבנים המכשירים בענין המוצרים שהם מתירים.
- יא. הבריאות לקויה ע"י אוכל מוכן.
- יב. כמה מקרים חמורים שאירעו במוצרים שלהם הכשרים.
- יג. מהרהרים על הכשרות, — אל תפגעו בכבוד הרב המכשיר.
- יד. הכסף מסמא עיניהם של צדיקים וחכמים.
- טו. דעת תורה של גדולי וצדיקי דורנו בענין הכשרים!
- טז. אוכל מוכן פוגע קשות בילדים.
- יז. דעת תורה של צדיקים וגדולים מדורות קודמים בענין חומר מאכלות אסורות.
- יח. הדרך הנכונה כיצד להיזהר ולהישמר מלאכול מאכלות אסורות.

מנוחת שלום

יט. השכר הגדול הצפוי לכל מי שמוסר את נפשו על הכשרות.

כ. התענוג הגדול של גן העדן של אלו השומרים עצמם ממאכלות אסורות.

כא. השכר של רוב השנים בזהירות במאכלות אסורות אצל הילדים.

כב. התעוררות איך לחנך את הילדים וזהירות ממאכלות אסורות.

כג. מי הוא עובד ד' באמת?

כד. מלחמה לד' בעמלק.

כה. ליטול בבוקר נטילת ידים עם הילדים.

כו. מדור אזהרות לפסח.

כז. השאלות בענין החלב לפסח בארצות הברית.

כח. אזהרה לאמהות היהודיות.

כט. תשובה ארוכה מאת כ"ק מרן הגה"ק רשכבה"ג אדמו"ר מסאטמאר שליט"א בענין נתינת הכשרים.

הקדמה

הספר מנוחת שלום אשר אני מגיש לפניכם היום מכיל קובץ נאה בלשון צה ומצוחצח מתורה שבכתב עד אחרון שבאחרונים גדול הסכנה המרחפת על אינשי דלא זהירי ממאכלות אסורות — או מפוקפקים, עליהם ועל הדורות שלאחריהם, הן בעוה"ז והן בעוה"ב, ברוחניות ובגשמיות, מקטן בן יומו עד זקנה ושיבה.

ועל דגלו חונים ביאורים נכונים בקיצור נמרץ בסדר יפה ונאה דרגות המדקדקים והשרידים אשר בהם ד' קורא, המוכנים בנפשם ומאודם לברוח מצ"ט שערי ההיתר שלא לפגוע ח"ו בשער כל שהוא של איסור מאכלות אסורות אשר מנפש עד בשר יכלה, אולם אליה וקוץ בה כי מה שרצון אמיתי חושק טירדת הזמן וחסרון הידיעה ובלכול המוחות עושק, כי לאו כל אדם זוכה לשני שלחנות להיות רודף אחר פרנסתו ובנפשו יביא לחמו, ולהיות גם בקי בתהלכות הכשרות שנשתנו במדינתנו אלף מעלות לגריעותא מעת שנתרבה הדעת וחכמת הטכניקה, ואפילו חובשי ביהמ"ד היושבים כל היום כולו לרבות הלילות בד' אמות של הלכה וצוללים במים אדירים של ים התלמוד (תע"ב וכמותם ירכו בישראל), אין יודעים בין ימינם לשמאלם מהנעשה ברחובות חוצה בבתי החרושת לאלפים, וכל אחד בונה במה לעצמו מה לרחק ומה לקרב, וכשם שפרצופיהן שונות כך דעותיהם שונות וכל אחד תורה שלימה בידו וחושב עצמו כבקי מופלג באיסור והיתר, מהדריץ, מחמירין, לכתחילה, בדיעבד, והמכשלה גדולה תחת ידיהם, ע"כ באנו לפקוח עינים עוורות ולהאיר תמהון הלכות ולאן מרמות רוחא דאיתא בי ח"ו כאומר הנה חכמתי יותר מכל שהיו לפני, אלא מטעם אין חכם

כבעל הנסיון וכמבואר היטב בהק' סי' מסלת ישרים כי אך ורק מי שנתנסה באיזה ענין ראוי להעיד על החדש, ולהבדיל בין קודש לחול, וכל דברינו נכתבו במדה ובמשקל אחר התכונות ועיון יתירה, והעיקר הנסיון מהעבר המאיר ומורה על העתיד וגם ממה שנדברנו איש אל רעהו, ופתחון פה עם רבנים, מדקדקים, יראי ד', מסוגים שונים, ודברינו הם פרי עשתונותיהם, ותולדות מחשבותיהם, והצעותיהם, בדיבוק חברים מנפה ב"ג נפה, במדה ובמשקל, בפלס ומאזני משפט, וכראוי מוצקים ביסודי ברזל על אבני שיש.

גם הוספנו בו אזהרות ועצות מועילות בזהירות מאכל"א לקטנים ההולכים לבתי ספר, ומתפטמים מהבא לידם, הא כחנות, והא מחבירו הבא מבית המיוסד בדרגה גרועה הרבה מביתו, והרבה מכשולות יוצאים מזה כמוכן ליודעי מדע וכמות מרובה מן האבות אין יוצאים ידי חובתם המוטל עליהם במכשול הלזו, ועדיין הקולר תלוי בצואריהם.

עוד אנו מדברים וטורחים להביא ראיות ברורות ממעשיות שאירעו בדור הקדום ובדורינו מכשולות עצומות, במאכלות ומשקאות בשגם שהי' עליהם חותם והכשר רבנים צדיקים, והעובדות יעידו על עצמם בטעמם ונימוקם על מה ולמה נתקלו בעלי המכשירים, בתוספת ביאור רחובות מדברינו. ומה נענה אנן בדור יתמי דיתמי שלנו, אשר ההכשרים וההשגחות קבצו פארור ולבשו פנים חדשות לגמרי מתחלת המחשבה עד גמר המעשה, תן לחכם ויחכם עוד.

וע"כ כל בעל נפש, נפשו ישים בכפו וישים עיניו על פתח אהלו לבל ליתן למשחיתי הנפש לבא לביתו ולהרחיק מאכלות ומשקאות הנקנים מחוץ לביתו ובהשכל ודעת, ולא לבנות יסודי תוהו על אבני בהו ולקרב הראוי לרחק הרחק כמטחוי קשת, וישים ללבו דברי מסלת ישרים בהקדמה שכ' כי המשכיל ההולך בדרך ד' ויראתו חתולתו, מאכלות אסורות יהי' בעיניו כמאכלות ארסיים, וכמו"כ מאכל שיש בו תערובת איסור מדמה לו כסם המות הנתערב לתוך מאכלו, וצא תאמר לו.

ובלב חכם ינוח חכמה בינה ודעת להבין אשר לא הרי חשש תערובת איסור כהרי חשש סם, שבסם אף אם יאכל קצת ויחלה יקח סמי תרופות ושאר אמצעים ויחזור לבריאותו.

משא"כ מי שנתגאל במשהו איסור ונתהפך לבשר מבשרו ועצם מעצמו, לא בנקל יעלה לו לתקן זאת, כי כהפוך הכושי עורו ונמר חברבורותיו כן הדבר הזה.

כמבואר בספרים במקומות אין מספר בשם הני צדיקיא, השל"ה, אור החיים, ר"ה מקאלאמי, חפץ חיים, בעל קול ארי', ועוד, דמה"ט קשה תשובתן של אוכלי כל הבא בידם, כי בשרם וגופם נתהפך לאיסור, ולגוף כזה לא די לעתיד בחיבוט הקבר בלבד רק יצטרך לנתוח קשה וגדולה לחתוך ולחטט ולנקר כל משהו בשר, דם ועצם של אסור שנתקבץ לשם ע"י מיעוט זהירות במאכל"א.

והטעם מובן לכל מביני מדע כי אין לבא לשער מלכי המלכים ליהנות מנועם זיו שכינתו בלבוש שק מגואל ומזוהם מבית ומחוץ מכף רגל ועד ראש, באברים וגידים שנתגדלו ונתפטמו במאכלות האסורות, ומשקאות אי כשרות.

וידועים דברי רמב"ן בשער הגמול, כי יסור וצער הקטנטנית של עתיד לרגע אחד קשה לסבול הרבה יותר משבעים שנים יסורי איוב בעולם הזה.

והמשכיל הירא לנפשו יראת העונש החמור יפלו דרכו במאזני משפט וצדק, ויסכים הסכמה גמורה שמוטב להתרחק מרדיפת התענוגים בעוה"ז (ואין זה בגדר התענות תעניתים כי במדינות הללו ב"ה היתה הרוחה ואפשר להתענג בתענוגים גם בדרך היתר, רק בטירחא קצת), בשגם שהוראות המקראות שמדרכו של עשיו להתפאר "וכי יש לי כל" כי לו נאה ויאה לשום כל מעיינו ביום ובלילה בהריגת בקר ושחיטת צאן ואכילה ושתי', אבל לא כאלה חלק יעקב היודעים כי העוה"ז אינו אלא כפרוזדור לפני הטרקלין, וכצל עובר, וכחלום יעוף, ואחר שלשה ימים הכרס נבקעת באמירת

"טול מה שנחת ביי" לבד מהקרן בעוה"ז החולאים המרוכבים שמביא על עצמו מהרבות אכילה, כמבואר ברמב"ם ה' דיעות, וכן הסכימו חכמי הרופאים בדורות הקודמים וכימינו, כי רוב חלאים הבאים על האדם ע"י אכילה ושתי' יתירה ובקצת התכוננות בזה גם הפתי בע"כ יודה שהמתרחק מלאכול כל מיני תענוגות ומותרות אשריו בעוה"ז וטוב לו לעוה"ב.

ועל זה ידו כל הדווים מעדות הנוראה של רבינו הנורא שר התורה, החכמה, והיראה, מנורה הטהורה, אספקלריא המאירה, אור בהיר בשחקים, אש קודש הקדושים אור צח ומצוחצח, צדיק יסוד עולם, ממנו יראים עליונים ותחתונים מנשמות שלא טעמו מעץ הדעת, רבן ומנהיגן של ישראל, רבי שמעון בן יוחאי זצוקלה"ה שהעיד בזוהר, המזהיר, כי אותן שנתפטמו בחייהם ממאכלות ומשקאות אסורות לא יזכו לעולם לחיי העולם הבא, אלא נידונין לדורי דורות, אין די באר וקשה להעלות על הספר בדיו, סכלותם ושטותם של הרודפים אחר תפנוקי מלכים לחיי שעה החולפים ועוברים, ומחליפים בזה עולם עומד לעד ולנצח נצחים.

אנא! התכוננו כמו רגע מה זה עולם עומד?

ישוב התכוננו העונש של האינם זוכים לעולם ההוא!

ומי שיש לו מח בקדקדו יבין וידע כי א"א לצייר בשכל אנושי ההרגשים הפנימיים לאיש אשר פסקו לו הבי"ד שלמעלה שלא יזכה לעולם הבא, רק לעונשים תדיריים בלי הרף, לעולם ולעולמי עולמים, בעד אי זהירות ממאכליו ומשקאיו בעוה"ז, שיהיו מהטוב והמובחר בחלק הרוחני.

ותדעו אחינו כי כל הבכיות וצעקות לא יועילו מאומה עת התמסרו ליד מלאכי חבלה, אשר אין להם השגה כל דהו מהו זה רחמנות והאיך משתמשים בו, וכל האומר הקב"ה יוותר לו על חטאיו יוותרו מעוהי אמרו חז"ל, וגם האבות לא יעמדו להתחנן בצד נפשות בניהם שהרי אין אדם מזכה ברא, ומה"ט מעלימים

בשמים ממעל כל זאת כי בשמים מעלימים כל זאת מהאבות שלא להפריע תענוגם בג"ע, כמבואר בס"ח, בכמ"ק, ואכמ"ל.

והעד המוכיח על גודל מדת האכזרי האפשרי מאותם שהיו במדינת אייראפא זה כשלשים וחמש שנה בעת מלחמת העולם השני, ועברו ז' מדורי גיהנם, בתופת הרצח הנורא שהיו רוחפים כל רגע ממש בין החיים והמות, וגוויים הי' נתונים למכים ולחיים למורטים אשר בלי כל רחמנות, בתכלית האכזריות ורציחה, הרגו ורצחו כל הבא לידם, ואותם שעברו התופת ההוא יעידו ויגידו לבניהם, כי יש להבין הכוונה של אין רחמים כדין במקום אכזריות נוטל חלק בראש, ובאמצע ובסוף.

אדרבה שאלו נא מה הי' שכרו למי שמבקש רחמים מהשוטים הגרמנים עס.עס. אם לא שנפל עליו מלא קומתו והכהו מכת אכזרי עד שהפיח נשמתו מקרבו בקרב כל.

ודעת לנכון נקל כי אותן שעברו וחיו בימים ההם בקל להם להבין מה זה מלאכי חבלה.

וע"כ כל בר דעת יבין וישכיל כי אך בזה ירצה לאדונו ויזכה לחיים טובים ארוכים ומתוקנים בעוה"ז, ולאחרית טוב בעוה"ב ביום שצדיקים יושבים ועטרותיהם בראשיהם ונהנים מזיו השכינה, אם יעמוד על המשמר שלא ליתן כניסה להלאה מפתח ביתו ולפנים מאכלות ומשקאות המיוצרים בחוץ, ולהאכיל ולהשקות כל בני ביתו מהנעשה תחת פיקוחו העצמאית בבית התבשיל שלו, ק"ו לתענוגים ותפנוקים יתירים הנקראים קעיק"ס (עוגיות), נאשעריי (ממתקים), ימעיט ויצמצם בכל יכולתו, ובתנאי קודם למעשה שיהיו מיוצרים בביתו.

וגם לרבות אזהרות לבני ביתו שלא ירבו סעודתם חוץ לבתייהם אפילו אצל ידידיהם ורעיהם, וכיוצא, ואז ילך בטח דרכו, ועולמו בחייו יראה, שלום והשקט באהלו, דשנים ורעננים עולמו.

ויזכה ליום שכולו טוב וארוך עם שאר הצדיקים עובדי ד'.

בסוף הקונטרס הוספנו דברים מלהיבים עם זהירות נחיצות לכל איש ישראל מזרע אברהם יצחק יעקב, הן הנה דברי גדולים וקדושים שהעניקו החמה בקומתן והגינו על דורן בצדקתן והאירו פני תבל בגודל קדושתן, דברים הנוקבים הלב לבית חללו, וקורעים כל נימי לבב בקריעה שאינו מתאחה, בהביען העונשים החמורים המעותדין להנלכדים ברשתי היצר ומתפטמים מכל הבא בידם באין מבדיל בין טוב לרע, ובין אור לחושך.

ולאידך גיסא גודל השכר המוכן להמוסר נפשו חלבו ודמו לדקדק בקלה כבחמורה ומתרחק מאה פרסאות משערים של היתר לבלי נגוע בקצהו של איסור אפילו כחודו של מחט, ודכריהם החוצבים להבות אש יורדין חדרי בטן למי שיש לו עדיין רגש כל דהו של קדושה, ורוח אלקים עדיין מקשקש בקרב מעיו, וכדחזו"ל לעולם יראה אדם עצמו כאילו קדוש שרוי בתוך מעיו.

ובלתי ספק שדברי הגאונים וקדושים ההם דברים היוצאים מן הלב נינהו, ודברים היוצאים מן הלב נכנסים אל הלב.

ומי שעיין במתינות ובדייקנות בעומק דכריהם בלי ספק שיחפעל נפשו מעומק וגודל הקדושה הטמון בדכריהם המושכין לבות בני אדם כמים לאבינו שבשמים וגם אם לכו קשה ככרזל יתפוצץ, ולב אבן נימוח ובמסתרים תככה נפשו, על גודל שפלות המצב, והסתר פנים על כל צעד ופסיעה, מידי עברו על בתרי אמריהם בכוונה זכה ללמוד ע"מ לעשות, ונפשו ישים בכפו לשוב אל יוצרו בעוד נשמתו בקרבו, ולתקן כל שיש בידו, בעוד מועד, ויהא לבו נכון ובטוח שיניח אחריו דור קדושים וטהורים, עושים רצון קוניהם, כל ימיהם, כי לא יועיל הון עברה עת יבא המלך להעמיד במשפט ארץ, ולקחת חשבון צדק ואמת על כל ימי בלות האדם על פני תבל, מדת מסירת נפשו, וזהירותו, והתרחקותו מחשש איסור במזונו, ואז אנא נברח, הלא אם אסק שמים שם אתה וגו', ואנא נשים פנינו המכוסה בושה וכלימה מלפני מלך מלכי המלכים הקב"ה על שלא הישרנו דרכינו בזמן ועת אשר ניתן לנו למטרה זו, כי אז כבר בטל זמנו, והגיעו ימים אשר אין בהם חפץ בקיום המצות, רק בקבלת שכר להמגיעו, וכן להיפוך.

אי לזאת נקדים תפלה ותשובה, בעודינו בחיים חיותינו, ובקבלה על העתיד לשום כל לבנו, נפשנו, רוחינו, ונשמתינו, לעבודת יוצרינו, וגם נסיון קשה וכבד כעופרת לא יוכל לעמוד לנגדינו מחמת יראת יום הגדול הבורע כתנור, בצירוף גלי גלים צרות ועונשים המיועדים למכעיסי יוצרינו, כמובן בשכלינו, ואם כל זה נשים לנגד עינינו, אז כל עבודתינו ושנותינו יהבלו בנחת רוח לבוראינו, ונזכה לקדם פני מלכינו, בטהרת וקדושת נשמתינו, הנתונה מזמן כביר בקרבינו, ואז נטעום מנופת צוף מתוקת הדבש בעבודת אלקנו, אנא ה' זכינו כולנו לזה כמהרה בימינו, ויהי' יציאתינו כביאתינו בלי נדנד חטא ופגם כ"ש נגד בוראינו, ואז נשיר כולנו יחד בנעורינו ובזקנינו אשרינו מה טוב חלקינו, ומה נעים גורלינו, שלא ביישו ילדותינו זקנתינו, ולכה"פ כיפרה זקנתינו ילדותנו, ומי כעמך ישראל גוי אחד דוגמתינו.

בקשתינו שטוחה, לכל הירא וחרד לדבר ד', מפאת שחלק העיקרי מפיטום הילדים מסורה ביד הנשים צדקניות, ולפעמים יעלה בקשיים גדולים להטות לב אשתו לנהום אחרי שיטתו והשקפתו להאכיל הילדים הרכים מכרם ד', הן הן הדברים הנעשים ומתוקנים אך ורק בבית פנימה בבית התבשיל העצמאי, שכל אחד על ביתו אחראי, ולא להניח מאכל זר להתקרב אל שלחנו כי שלחנו גדול משלחנו. ומובן שכל זה נקנה בלהג הרבה יגיעת בשר וזיעת אפים, ורוב בני אדם זוכין לשתי שלחנות, מטעם זה. שיותר נקל לו להיות מן המנוצחים מב"ב עת שמוע בקול דבריה היורדין חדרי בטן, בקול חוצב להבות אש עם מענה וטענה בלשון המדברת גדולות בפיה, כי קשה כשואל לעמוד כל היום בבית התבשיל ולערוך שלחן דשנים ורעננים, מכל מיני מטעמים, לילדים וילדות המצפים ליהנות ולטעום מכל מיני מאכלים שמנים, ומשקאות מבושמים, כמנהג גידולי המדינה באלו הימים, (במכירים שבשכיליהם נכרא העולם ומילואם, עם כל תענוגם).

וכשמוע דברים היוצאין מן הלב המבקש מנוחה וביטול הטורח, מיד נכנסין ללבו והלב מכיר ויודע מרת נפשה, ומכיר מצבה, והטיבה אשר דברה, ותופסת מיד כפלך השתיקה תחת להבין

כי אין חכמה לאשה אלא בפלח מדרך זו הקצוני והחומרי אשר אין רוב הציבור יכול לעמוד בה, ולהסבירה בדברי חכמים בנחת, השכל ודעת דעת קדושים, כי אין דרכינו ומסורתנו לאכול ולהאכיל, מכל המינים המיוצרים ונעשים תחת השמש, אלא מזון ותבשיל ההכרחים להחיות בהם נפש כל חי, ולקרב מזונות המועילים לבריות גופא, וחיים נחמדים, ולרחק הערב לחיך המכלה מן השיניים ולפנים מנפש עד בשר ומשפיע לרוע על כל האברים הפנימיים כמכה של חלל, והקרן קיימת לעוה"ב להתייסד בתוקף יסורי חיבוט הקבר בעד כל תענוג ותענוג.

וכזה שפיר יכולת הנשים לעמוד בה, וגם לרכות כאשר עיניה תחזינה מישרים שגם בעלה מהדר לסייע ולהקל צער גידול בנים מעליה, ולכלכל בניו במשפט, לפי מיסת הפנאי, ולפי מקומו ושעתו ומצבו אם יש צורך לכך, (עי' באורך נפלא ובירור צח ונאה בספרי מנחת יהודה וינעם לך).

ומטעם זאת גם עדותינו תכוננו וקח נא את מנחתינו, "מנוחת שלום" והבאתם את הברכה לתוך בתיכם, ותקראו בו פעמים ושלוש בעצמיכם, בעיניכם, כפי שיעור זמניכם, ותנהגו בעין יפה להקרות בו לבני ביתיכם, ושיקראו הם עצמם בו לידע טיב הנהגת בתיכם, ולהתעורר בהקריאה להמשך מעשי אבותיכם בבתיכם, [ומטעם זה הדפסתי הספר בלשון המדובר]. ואז ישכון השקט ושלחה בארמנותיכם.

ועלה בדעתי לפרש כונת רבינו נסים בוידוי הגדול "את אשר טהרת טמאתי, ואשר טמאת טהרתי", דלכאורה על מה צריך להתוודות על שהחמיר יותר מהצורך, (עי' רש"י ביצה ב: ד"ה כחא דהיתירא) אלא נ' שהוא דבר המוכן בחוש המושכל באם מתרגל להחמיר באתרי שהקילו חכמים, מוצא נפשו שבע מחומרות ומתעצל מלהחמיר עוד בחושבו כי אין שיעור לדבר וקשה לחיות בחומרות ומרבה טורח ועמל בעינים הנוגעים לשמים, נמצא שתחת לבחור לעצמו להחמיר במקום הצריך, נגדם היפוכו להקל באיסור, זוהי כונת הוידוי את אשר טמאתי טהרתי, והגרם לזה כשביל אשר טהרתי טמאתי ומצאתי עצמי גדוש ושבע מלהחמיר

עוד, והוא אמת גמור לפי המציאות, וזהו הקוטב אמצעי אשר עליה סובב והולך קרן חשוב מחלק א' לבאר וללכך הדברים עד מקום שידי וכחי מגעת.

והאמת לא אכחיד תחת לשוני כי קצתי במקום שיש צורך גדול להאריך, ונגעתי בקצה המטה בלבד בדברים רמים ונשגבים אשר קיום היהדות תלוי בו. אבל מה אעשה כי אם נרצה להאריך בו בכותבת הגסה ליתוכי דעתא תקצר היריעה מהכיל, וכפרט כי יום נתרבה הדעת יותר ויותר בהגלות נגלות מכשולות עצומות ונוראות מכשרים ויראים ומדקדקים, שנכשלין ע"י לקיחת מצרכים מן השוק נגמר בטובו ומראהו, ובלתי נפקחו עיניהם להבחין בין טוב לרע, וגם כי עיני יפה בשל אחרים, ואקוה שימצאו גם אחרים ליזהר ולהזהיר בית ישראל מסכנה המרחפת, ותבא עליהם ברכה. וערבות שלי אינו עולה במדה יתירה על שאר בני אדם, ישמעו חכמים אחרים ויוסיפו לקח, ויתרבה הדעת.

וממש לא יאומן כי יסופר גודל הצרות והצער מכל צד על כל צעד וצעד שועלים קטנים מחבלים כרמים ורוצים לבלות הקודש, ויצרם מתחדש עלינו יום יום, ואלמלא סייעתא דשמיא אשר עומדת בעזרתנו בכל רגע ורגע כנראה בחוש, לא הי' אפשר להתקיים מגודל הלחץ זו הדחק מכל עבר ופנה, זה בכבודו זה בממונו, וזה בקנאתו, ולא אוכל להאריך יותר ד' ירחם את עמי עמו במהרה, כי קצר המצע מהשתרע, וכל שורה ושורה נכתב ונחתם במסירות נפש ממש.

ובזכות זהירות במאכלות אסורות ישכון שלום ושלוחה השקט ובטח בארמנותיכם, ותזכו לגדל בנים ובני בנים עוסקים בתורה ומצות בחצרותיכם, והשראת השכינה לא ימוש מתוך אהליכם, תחזנה עינינו בקיבוץ גליותינו, בהנהגת משיחנו, במהרה בימנו, עם כל ישראל אחינו, ומלכינו בראשינו, אמן.

וכפי אפרוש לשמים שיזכני ד' להלאה להיות ממזכי הרבים כמו שעזרני עד הנה והצילני מגלי גלים דעברו עלי, ובכך יה"ר שכמו שמצא ספרי נפש ישע"י, ומנחת יהודה, וש"ס, חן בעיני

עולם התורני, ועולם ההמוני ופעל הרבה לתקן ולפעול נצורות
בבתי ישראל, כן חיבורי זה ימצא חן בעיני אלקים ואדם, ויתגלגל
זכות הרבים על ידי, ויזכני לישב באהלו של תורה להרביץ תורה
ויר"ש עד שיקיצו וירננו שוכני עפר ונוכה לעלות לציון מושיעים
עם גואל האמיתי במהרה דידן אמן.

כה דברי, חד מזעירי דחברייא, כותב וחותרם ביום ג' שנכפל בו
כי טוב לס' "ד" היה נא מצליח דרכי" שנת תשל"ח לפ"ק.

ה"ק שלו' יהודה גראס

בלאמור"ר הרה"ג הצ' מוהר"ר
ישעי' זאב גראס זצ"ל

מפרסמין עושי מצוה

כבר למדוני חז"ל ביומא ל"ז, והרשב"א בתשובותיו ושאר
פוסקים כי מצוה לפרסם עושי מצוה לשבח, כל קבל דנא מפרסמין
אנן הקונטרסים "דאָס אידישע ליכט" "דאָס אידישע קוואַל"
"אידישע לייענבוך" (היו"ל ע"י הנהלת בית רחל סאטמאר) "די
תורה וועלט" (בנשיאות הגה"צ מראצפערט שליט"א). שבתוך שאר
דבריהן מזריחין גם אור נוגה בפנת הכשרות ומתאמצין ג"כ להעיר
ולעורר לבבות בני קל חי לעמוד על המשמר ולהזהר בכל כחם
לאפות ולבשל כל מצרכיהם מהחל ועד כלה אך ורק בבתיהם,
ומתייגעים לחדור לתוך לבות בני אדם שיטת הגה"ק מרן
מסאטמאר שליט"א ושאר גאונים וצדיקים, שכל ענין הכשרים
והשגחות לא נעשה כלל וכלל לחרדים ומדקדקים, אלא כענין
הוראות שעה, לאותם המכלכלים בתיהם במאכלות אסורות וגרועים
יותר, כי אין יראת המקום חופפת על פניהם, ומדריכיהם, הם
העתונות והראדיא, וכיוצא, ע"כ בוחרין להם הרע במיעוטו,
בבחינת עת לעשות לד' כו'.

אבל אותן המדקדקין גם בשאר דברים בקלה ככחמורה לבושת
וקלון יחשב בדבר חמור ונורא ככשרות המאכלים לעזוב לגמרי

בידי הפאבריקען והחנויות שאין בהם כדי סמיכה על אף שיש עליי הכשר רב גדול, כי מי יודע כמה טירחות טרח וכמה יגיעות יגע, למצוא היתר בדוחק גדול בצירוף שלשלת גדולה של קולות חד כחד סביך וסריך אשר רוחו קל עוקרתו, והמכשירים בעצמם מתברלים מלאכלם בידעם אמיתת הדברים, כאשר נוכחתי לדעת אחר חקירה ודרישה, וד"ל.

לזאת תחזקנה ידיכם! חזק ואמץ, אשריכם בעוה"ז! ומה טוב חלקיכם בעוה"ב! אם תזכו להשפיע אפילו על בית אחד לבד להזהר במאכליהם, א"א להגביל גודל שכרכם לעוה"ב לאין קץ ותכלה, שהרי גם דורי דורות המתגדלים מבית ההוא הכל עולה על חשבוניכם כמבואר בחוה"ל, כ"ש וק"ו אם תעשנה ידיכם תושי' ותשרישו חומר הענין של מאכל"א, וגודל שכר הזהירים, ולהפוך כמה בתים לנטות קו הליכותיהם, בדרך הישר, ובשביל המקובל מאבותינו אין די מילין בלשוני וקצרה השכל מלהשיג גודל שכרכם בעוה"ז ועוה"ב.

אנא עורי נא! התעוררי נא! התיצבו נא בשערי חצרות בית ישראל, עמדו על משמרתכם ואל תניחו משחית היהדות לבא אל כתי ישראל להרוס ולקעקע יסוד קדושתן, ועמוד קיומן, בפרט בדור הפרוץ הדין אשר גודל ההסתרה כיסה פני תבל, וכל תנועה קלה בעד כבוד שמים בכוונה רצו"י מאד מאד חשוב ומרומה למעלה. חזקו ואמצו! אל תיראו ואל תערצו!.

טענות נגד מוסר!

א. אנשים אוהבים להעלות טענות ולהתקיף, במיוחד את מי שאוהב לתת מוסר לאחרים, כך מלמדים אותנו חז"ל (כתובות קה:): אפילו תלמיד חכם הופך להיות שנוי על אנשים אם הוא אומר מוסר, אבל חז"ל מזהירין אותנו מכך בטענה כי עלינו לדעת שבמוסר מונח כל הקיום היהודי מעת קבלת התורה ועד לדורנו אנו, וכך אנו מוצאים גם אצל נח, שאהב לתת מוסר כשהוא אמר דברים חריפים בענין דור המבול, ועל כן ביזו אותו כפי שמובא בגמרא בסנהדרין (קח:).

ב. עוד מלמדים אותנו חז"ל (תמיד כח.) שהדרך הנכונה ביותר לאדם הוא לאהוב את המוסר כי כשיש תוכחה בעולם אז יש גם נחת רוח בעולם, ואז באים טובה וברכה וכל הרע בורח מן העולם, ומי שנותן מוסר לחברו לשם שמים זוכה להיות בחלקו של הקב"ה.

ג. עוד אנחנו מוצאים (תדבא"ר ה') שהקב"ה אמר ליחזקאל הנביא אם לא תתן מוסר ליהודים אז אני ייאלץ לתת מוסר.

ד. הצדיקים נהרגו בעת החורבן רק בשל כך שלא נתנו מוסר (שבת פ' במה בהמה), וזה מה שגרם לכל החורבן (שבת קיט:).

ה. אנו גם מוצאים היכן שחז"ל מלמדין אותנו שצריך לתת מוסר בלי שיעור אפילו מאה פעמים, ואפילו כשמדובר באדמו"ר (ב"מ לא.).

ו. כמור"כ אנו מוצאים שיעור מעניין כמה ועד היכן צריך לומר מוסר, עד כדי קבלת מכות — קללות — ביזיונות וצעקות, (ערכין טז:).

ז. זה גם גורם גדול מדוע שרכוש יהודי רב נמסר למלכות כפי שהגמרא אומרת (סוכה כט:): שזו אחת מארבעה טעמים מדוע שרכוש יהודי נופל לידי הממשל, וזאת כי להם יש את האפשרות למחות נגד העבירות של הדור ואינם עושים זאת, לעשירים יש יותר אפשרויות מאשר להמון העם, ראשית, יש להם את האפשרויות הפיננסיות הזקוקים להם בדרך כלל, ושנית אחת הסיבות מדוע שלא מוחים כי מפחדים מהבעלי בתים העשירים, אך כשהעשירים בעצם יתבעו את המחאה, הרי שלא קיימת עוד בעיה כזו.

ח. חז"ל מלמדים אותנו, שבזאת שאיננו רוצים למחות כי אנו מפחדים מבזיונות או מכות זה לא תירוץ, ולכן צדיקים גמורים נהרגו כי היו צריכים למחות ולהרשות שיכו אותם, ולהתכבז לכבוד שמו יתברך (מדרש תנחומא תזריע ט').

ט. אנו מוצאים (ילקוט שופטים סח) דמי שאינו מוחה למרות שיש בידו הכח לעשות זאת, שכל הרציחות והשפיכות דמים שהיו קורים ע"י אסונות אצל קטנים ומבוגרים היו נדמים כאילו הוא היה עושה זאת.

י. כך אתם יכולים למצוא עוד מאות מאמרי חז"ל בענין חשיבות ונחיצות המחאה והמוסר, ומכך אין נברא בעולם שהוא פטור מזאת, כי הגמרא מונה מדרגות בענין המחאה (שבת נד:): כך שאפילו מי שאינו יכול למחות בשביל הצבור יכול למחות לפחות בביתו אצל ילדיו, ילד יכול למחות אצל חבריו — חברות, ככל שאדם יש בכוחו יותר כך מונים לו יותר עבירות של אנשים

(סנהדרין כו.: שבועות לט., שבת נד. תורת כהנים בחוקותי, ילקוט יחרו, רמב"ם ה' דעות (פ"ו) ה' תשובה (פ"ד), רמב"ן שלח, תדב"א ח"ב פ"א, אדר"ג פל"ו, ירושלמי סוטה פז, רדב"ז ח"ד קפ"ז, חינוך מ' רל"ט, ועוד ואכמ"ל).

יא. ברור מכך כשיוצא לאור ספר מוסר, חייבים לחשוב לרגע ומה המצב אצלי עם החוב של מחאה, האם כבר יצאתי ידי חובה? האם כבר עשיתי מה שיכולתי? האם לפחות לחצתי על הרבנים שיעשו משהו בענין?.

יב. געוואַלד!!! חשבו יהודים יקרים, לפני שרק מסתובכים עוברים ה-120 שנה והנה אנו עומדים וחייבים למסור דין וחשבון, ולא רק את העוונות הפרטיים שמים על כף המאזנים, אלא שמים גם את העבירות של עוד עשרות אנשים, ואז שואלים הרי אנו נמצאים בעולם האמת? רק זו הסיבה כי לא מחינו בעת שהיינו למטה, לא מחינו בבית, לא מחינו אצל החבר, אצל השכן, משפחה, קרובים וכדומה, רבנים לפחות בבתי המדרשים שלהם, ואלו שלהם כשרון הכתיבה חייבים להדפיס ספרי מוסר, האחרים חייבים לעזור, הסופרים והדרשנים חייבים לעזור, ואם יושבים בידים קמוצות, כאן זורקים לו את כל העבירות של האחרים (שבת נד:) ולכן אין כל פלא מדוע הוא מוצא על כף המאזניים פי חמשים או מאה עבירות ממה שהוא עשה. ולדוגמא:

1. אחד מהם ישפטו על שאכל טריפות — וזאת למרות שכל ימיו לא אכל טרף, והיה מדקדק גדול בכשרות.

וזאת, כי הוא לא הזהיר בבית כשהולכים לחתונות וכדומה, שלא יטעמו מן האוכל, וכן הוא לא דקדק מספיק אצל הילדים.

2. יהיה את מי שיכו על שהוא הלך בלבוש לא צנוע — וזאת למרות שהוא יכול להביא עדים ולהוכיח שמעילו היה ארוך עד לרצפה.

הסיבה לכך, הוא אמנם היה לבוש כמו אדמו"ר, אך רעייתו ובנותיו לבשו גרבים שקופות, בגדים קצרים, כובעים מודרניים,

נעלים בצבעים שונים, בגדים בצבע אדום ולבן וכדומה.

3. יהיה מי שיכו אותו על שהוא קרא ספרים אסורים —
וזאת למרות שכל ימיו ישב ולמד רק תורה.

הסיבה לכך, כי לרעייתו ובנותיו הוא נתן לקרוא את כל מה
שרצו, ולא עצר בידם מלקרוא בספרים חיצוניים.

4. יהיה גם מי שיכו אותו על ששמע ניגונים טמאים, ועל
ששמע דברי מינות ואפיקורסות, — וזאת למרות שהוא מוכן
להישבע שהוא לא יודע מדברים כאלה כלל.

הסיבה לכך, שהוא אמנם שמע רק חדשות מן הרדיו, אבל
אשתו וילדיו שמעו גם את השירים ודברים אחרים שאסור לשמוע
אותם.

5. יהיה גם את מי שיכו על שהוא שח באמצע התפילה —
וזאת למרות שגלוי וידוע שכל ימיו הוא היה יושב כפינה בכית
המדרש ומתפלל רק לעצמו ולא שח עם איש.

הסיבה לכך, כי הוא לא הוכיח את האחרים שישבו בכית כנסת
ושוחחו, ולכן מונים את העבירות גם לו.

6. יהיה גם יהודי שיכו אותו על שהאכיל את בני ביתו בחלב
מעורב עם חלב עכו"ם, וזאת למרות שהוא יטען שאינו יודע מדבר
כזה.

הסיבה לכך, הוא לא מנע מרעייתו להשתמש ב"סימילאק"
וזאת בשל נוחיותה של האשה.

ג. עכשיו בא והתבונן איזו אחריות גדולה מוטלת עליך
כשאתה מוכיח על דבר טוב, — כשמופיע ספר מוסר, ואתה מזלזל
בו ואינך רוצה בו, תאר לעצמך לו היו הדברים מתקבלים ובני ביתך
היו מושפעים לטובה, והם היו משפיעים על אחרים, יכולת בכך
להציל דורות שלמים, ועתה בדבריך הלעגניים קלקלת הכל, ולכן
בעתיד הכל ייחשב לך, כל העבירות שנעשו מהיום והלאה ע"י

אותם אלו שיכלו להיות מושפעים לטוב, ייחשבו לך, וממילא יכו אותך עליהם.

יד. ומי מדבר על כך שאם לועגים על כך כרבים, שאז אפשר שיהיה לו חלק בין מחטיאי הרבים, ולכן חייבים לשמור על הלשון בין שני הלחיים שהקב"ה בנה לה, במיוחד כשמדובר בדבר טוב.

טו. אם מישהו רוצה להיות בין מזכי הרבים, ולפחות ליטול חלק בשכר זה של מצות מחאה לרבים, שהוא דבר נדיר היום, חייבים לחפש לעודד קוראים בעניני מוסר, ולעזור לכל הארגונים הנאבקים למען כבוד שמים עד לטיפת האנגריא האחרונה, וזאת למרות שזה מביא הרבה בזיונות והוצאות לא צפויות.

טז. כל זאת מדובר בסתם טענות, אך ישנם כאלו המתכוונים ברצינות, ושואלים מדוע לא מעוררים בענין זה או אחר, הענין הוא שאכן חייבים לעורר נגד כל פירצה, חייבים לדבר על כך, אצלנו כל המצוות קדושות ויקרות, וזאת גם כשמדובר ב"לא תגנוב" או "לא תאכלו כל נבילה", ורק מחמת שלא מספיק הזמן והכח וכמו"כ המשאבים הפיננסיים לדבר באריכות מכל אותן המצוות, לכן מנינו כמה יסודות עניינים שהם ב"קיום היהדות", ואנו ממתינים ומקוים שממנו יראו וכן יעשו, ולא רק הם יעשו אלא אחרים גם יעשו, וגם כל אלו השואלים תמיד מדוע לא עושים בענין זה או אחר? אם הם בעצמם היו נותנים יד ומסייעים לעשות, היינו כבר מצליחים הרבה יותר ממה שהצלחנו עד כה, כי זאת על כל אחד לזכור אחת ולתמיד, שאנחות בלבד לא מספיק, לשאול רק מדוע לא עושים בענין הפירצה?, והייתכן שהרבנים לא מעוררים בענין זה או אחר? כל זה ביטול הזמן ודברים בטלים, אם אתם רוצים וחושבים באמת להשפיע אז תמחלו ותשאלו בעצמכם את הרבנים למה הם אינם מעוררים, ואם אינכם רואים תוצאות שלא תתפעלו, רק אתם בעצמכם חייבים לתת יד ועט, ועשו לענין, עליכם לאחוז לפני העינים את דבריו של הלל הנשיא "אם אין אני לי מי לי" (אבות א), ובשבילי נברא העולם" (סנהדרין לו. פסיקתא עקב יא, ט).

יז. ועתה מצד אלו השומעים את הטענות: תדעו לכם שלא כל מה ששומעים בנוי ומושתת על הגיון, חלק גדול מן הדעות נאמרים מבלי שחושבים עליהם כלל, את זה מונים בקטיגוריה של הגולם, כפי שחז"ל מציינים (אבות פ"ה) שגולם עונה ואומר את דעתו מבלי שהוא חושב על כך.

יח. לא כל מה שקורה בחיינו בנויים על הגיון ובפרט בתקופתינו בזמן של גלות והסתר פנים, שאז הסתירה וההגיון אינם מעכבים דעות, בחיי היהודים בזמנינו נתקלים כמעט בכל דבר באירועים ומקרים משונים המגיעים עד לכדי אבסורד.

יט. כבר הדפס מאלו שדבריהם והתיאוריה שלהם בנויים על חשכונות פוליטיים ואינטרסים אישיים, שאלו מכוונים את המלים היוצאים מפיהם, היום אומרים כך ומחר אומרים כך, פשוט נדהמים לפעמים כשעומדים ושומעים מאנשים מבוגרים, כשלא פעם נוכחתי לראות ולשמע בשיחה עם אנשים בנושאים יסודיים איך ששינו את דעתם ועמדתם בתוך דקות, ברגע אחד אמרו כך, ומיד לאחר מכן שינו ואמרו אחרת, זה נשמע כאילו מדברים שטויות והבלים, אך את העובדות אי אפשר לשנות.

כ. גם אלו ההמנים אותם אנשים שלהם ראש על הכתפיים, כשכולם מעמידים את אזניהם אפרכסת לשמוע את דעתם, וזה אצלם כדיוק כמו בת קול, עליהם גם לדעת שקנאה ושנאה מעבירה על הדעת את האדם החכם ביותר (עי' מדרש פ' וזאת הברכה) והללו מכוונים את דבריהם על פי שאיפתם ורצונותיהם, ולכן אם אתם רוצים לדעת את האמת, תעיינו בעיון בשקט ובסבלנות, ואז תיווכחו ותראו כי הכל בנוי על מאמרי חז"ל אשר מפיהם אנו חיים.

כא. את שם הספר קראתי "מנוחת שלום" עפ"י דברי חז"ל (בראשית רבה נד, ג) תוכחה מביאה לידי שלום, כל שלום שאין עמו תוכחה אינו שלום, שלום בלי מוסר אין לו כל ערך, וכן שמי גם כן מרומז בתוך השם "שלום" יהודה גראס, והרי חז"ל אומרים

(ויק"ר ט, ט) שכל הטובה שהקב"ה מביא לעולם מסתיים עם המלים שלום, ובעת שמלך המשיח יבא, הוא יפתח בדברי שלום, ולכן שבאמת נזכה בקרוב למלך המשיח, וכן לכל ההבטחות טובות, עם החזרה מן הגלות (מדר"ת צו ג'), ושיהיה בזכות השלום האמיתי.

קעגן קריטיק
(בדרך שיר)

על כל גל תנענע ראשך
וכל דבריהם יכסה חשך!
דברי קריטיק הם דברי רוח
והנעלב ואינו עולב כשמש יזרח!
לעג המחרפים מהרה יאבד
והשפעת הספר לעולם עומד!
דברי המסטינים מצד היצר
והבוטח בד' יחלץ ממיצר!
דברי מערער מחמת נגיעה
ולהעלים עין תכלית הבריאה!
תהי זנב למחברים
ואל תהי ראש למדברים!
פטפוטי דברים הם מחמת קנאה
ותוכן הספר בזה לא יגונה!
דברי הבל ישאם הרוח
ודברי הספר חקוקים עלי לוח!

פתיחה

א. דוד המע"ה אומר בתהלים עת לעשות לד' הפרו תורתך, שהכוונה שבענין כבוד שמים צריך לשלם אפילו על חשבון התורה.

כמו"כ אנו מוצאים איך שחז"ל כותבים (אבות, ברכות נ"ד, ועוד) במקום שאין איש השתדל להיות איש, שהכוונה היא שעל אף שאין ראויים לעורר את דעת הקהל על מכשולות, אף על פי כן, חייבים להיות ראויים, כפי שכתוב ויגבה לבו בדרכי ד'.

ולכן, על אף כל הענינים שאנו עוסקים בספר הנוגעים לקטנים וגדולים וכן ליהודים פשוטים כפי שהם שייכים גם לחלמידי חכמים, ויהודים נכבדים, ואני בודאי לא האדם הראוי לדבר ולהוכיח את השני אבל מאחר ומדובר בענינים רציניים כמו כשרות וצניעות, שהם דברים העומדים ברומו של עולם, חייבים שלא להבחין בהם, וקבל את האמת ממי שאומרו (רמב"ם בהק' לפיה"מ, אבות), ואשרי הדור שהגדולים נשמעים לקטנים (ר"ה כד:).

ב. בכדי שיהיה לנו מושג קטן כמה חמור ענין הכשרות אנו נצטט את דברי מרן שר התורה רשכבה"ג ופוסק הדורות הגה"ק בעל נודע ביהודה זצ"ל, עפ"י מה שמסר לנו בשמו מי שהיה קרוב אליו ותלמידו בשו"ת תשובה מאהבה ח"ג סי' ט"ל, בשמו, כדלהלן:

"אנו מוצאים ברוב המקומות בשו"ע שהרמ"א חולק על המחבר להחמיר, ולעומת זאת אנו מוצאים בהלכה של הריאות בענין הסירכות (ל"ט י"ג) שהרמ"א חולק על השו"ע והוא מקיל, וע"י אותה קולה יצאו מכשולות גדולים, יותר מאשר בכל השו"ע."

ולכן טוב היה לו החכמים היו פוסקים את ההיפך, והיו מקילים בשאר המקומות, ואילו בנושא זה היו מקילין (עד כאן).

כאן יש לכם את דעתו דעת תורה של שר וגדול בישראל, מה המשמעות של מאכלות אסורות — וכשרות? שבו ענף קטן מתוך ענפיו הרבים של עץ הכשרות כמו סירכות בריאות, היה בעיניו כל כך חמור ששקל יותר מאשר כל אלפי הבעיות האחרות של השו"ע, והוא היה חמור וקשה יותר מהכל. לדעתו היה כאן בכשרות הריאה חיוב להחמיר אפילו אם במחיר זה ייאלצו להקל בכל יתר ההלכות!.

ג. נקודה נוספת שאנו חייבים לציין שעל פי ציונו של הגה"ק בעל יש"מ בחיבורו הגדול בשו"ת השיב משה (סי' ז') יוצא שכל מי שאינו מתפלל בנוסח אשכנז אלא בנוסח האריז"ל (נוסח ספרד), הנוסח שהחסידיים נוהגים להתפלל בו, קיבל על עצמו לברוח מתשעים ותשע שערי היתר, בכדי שהוא ח"ו לא יגיע לשער אחד של איסור, ע"כ. אותו דבר כתוב גם בספר חובת הלבבות שער התשובה (פ"ה) וכן בשלה"ק (שער האותיות אות ק').

המלים הספורות שציינו לעיל הם עבודנו אור ירוק המתיר את הדרך לכל אלו המתפללים בנוסח האריז"ל, ונגררים אחר שיטתם ודרכם הקדושה של הבעל שם טוב ותלמידיו, שכל דבר שהוא בתשעים ותשע אחוז בסדר, אלא חסר בו רק אחוז אחד, יש להתרחק ממנו (ע' חובת הלבבות).

ד. יוצא מכך שבמאכלות שקונים כשהם מוכנים, חייבים להישמר ולהזהר ככל האפשר, מאחר והצדיקים הגאונים שבדור הקודם ובדור הנוכחי (כפי שנציין להלן) זועקים געוואלד! שיתרחקו ככל האפשר מאכילת אוכל שקונים מוכן, ואין ספק שדברים אלו נכללים בקטגוריה של הדברים שהם בתשעים ותשע אחוז בסדר אך אחוז אחד שם לא טוב, בכל זאת יש להתרחק מזה, וזאת למרות שכפי שידוע זה עדיין רחוק מלהיות בתשעים ותשע אחוז טוב.

ה. ולכן אנו רוצים כאן לכתוב בענין אלו המדקדקים שהם יראי ד' המזניחים את הענין וקונים אוכל מוכן, וזאת מכמה וכמה סיבות.

בהודאה על העבר אנו מתפללים על העתיד לשוכן שחקים, שהמלים האלו ישפיעו ואפילו אם בסופו של דבר זה ישפיע רק על יהודי אחד שיתעורר ע"י דברינו כדאי כל העבודה.

כפי שידוע מספרים בשמו של הגאון רבי ישראל סאלאנטער זצ"ל, שהיה תמיד אומר שאפילו יידע שכל דרשות המוסר שהוא אמר בכל ימי חייו לא השפיעו אלא על יהודי אחד בלבד, ולאותו יהודי היה רק הרהור תשובה אחד בשל דברים אלו, אז היה כדאי כל עבודתו.

ו. אותו דבר אמר גם הגאון בעל קול ארי' זצ"ל (תולדות קול ארי') שאפילו יידע שכמה יהודים היה להם רק פעם אחת הרהור תשובה, בשל כך בלבד היה כדאי לו להיות בעולם הזה.

ז. את אותו הדבר כותב שם מו"ר כ"ק אדמו"ר משאפראן זצ"ל בהסכתו לספר "נפש ישעי", שאפילו אם החיבורים שלי בעניני כשרות ישפיעו על אדם אחד בלבד, היה הכל כדאי.

ח. ואחרון אחרון חביב מה שכותב מרן רשכבה"ג אדמו"ר מסאטמאר שליט"א בהקדמה על חיבורו הגדול "ויאל משה" ג"ח, שכל העמל שהשקיע בכל השנים למען הפצת ספרו, כל זה היה כדאי אם הוא הצליח להציל נפש אחת מישראל.

ועל כולם מביאים כל הגדולים בהקדמתם על חיבוריהם שאפילו כשמוצאים גם היום דברים חשובים בחיבורו היה כדאי הכל (ע"י הקדמת חו"ד, והק' פמ"ג, וש"א).

ט. וכן אין זה נכון מה שאחדים אומרים שזה במילא לא עוזר! זה הרי במילא נפרץ אצל כולם! כי אפילו להציל נפש אחד מישראל היה כדאי הכל, כש"כ כפי שכבר הוכח שלכל דיבור יש השפעה גדולה, וכי שום דבר אינו הולך לכטלה, וע"י החיבורים

שלנו כבר מאות יהודים נתעוררו, ובכתים יהודים רבים הפכו לטובה, כפי שאנו מקבלים מכתבים וטלפונים מדי יום ביומו, ויהי רצון שלעתיד שיתקדש שם שמים, שיתוקן החטא של המאכלות אסורות, שהוא הגורם העיקרי של עיכוב הגאולה, שיתהפכו כל צרותינו ועינויינו לששון ולשמחה ולמועדים טובים בכיגו"צ בב"א.

בענין משגיחים

שם במרחץ ישבנו יחד אני... עם כ"ק אדמו"ר בעל דרכי תשובה זצ"ל על ספסל בתוך היער. ושאלנו את כ"ק אודות ה"קאקוס-פוטער" שמסתפקים ממנו למאכלי בשר ולמה לא ניחוש כמו בחלב שקדים שצריכים להניח שקדים כשמבשלים אותו עם בשר דלא ליתי לאחלופי. והשיב לנו: מה לכם לשאול אותי שאלה זו? הלא אי איישר חילי' אבטליני' לגמרי. כי אני שלחתי את בני (בהמ"ח מנחת אלעזר) לעיר חוסט, מקום הפאבריק הגדול צערעס, ובבואו בבית המכונה וישאל: היכן הוא המשגיח? ויענו אותו: עתה הלך לביתו. הלך אחריו ויאמר לו: היכן המפתח מחדר הכשר? ויאמר שכחתי אותו בבית המכונה. ודי בזה. ועוד לו יהי שעומד שם משגיח בתדירותא, האיך אפשר להיות משגיח בפאבריק גדול אשר יוצאים ממנו 24 וואגאן סחורות הנעשים מחלב, בורית ונרות ועוד ועוד וקנים (ריירען) שופכים מזה ומזה מתהום ארצה ועד רום רקיע. ובעיני בשר אי אפשר להיות משגיח על זה. ועוד הסכמנו זה זמן לא כביר באסיפה כללית שלא ליתן שום הכשר רק לאנשים שיש להם בעצמם נאמנות בעיני כשרות, להם יתנו הכשר לכשיבואו למקום שאין מכירים אותם ויתנו עידיהן בכתב הכשר. ומה אוכל לעשות שאין לי כח לבטלו. ועוד אספר לכם זה זמן לא כביר רצה האדון... לעשות בית חרושת (פאבריק) בעיר טשאפ ורצו ליתן לי שני אלפים לשנה שאניח הבד"צ שלי ליתן לו הכשר ומשגיח, ולא נתתי מטעם הנ"ל, ועוד האיך אתן הכשר על דבר שאדמו"ר הקדוש משינאווע אסרו.

(מס' שיחות יקרים אות פ')

ספר

מנוחת שלום

פרק א'

אור למדקדקים בכשרות

א. בעית הכשרות כיום הוא בשל התפתחות וטכניקה חדשה, שהיא מאוד מסובכת, הגורר עמו קשיים למדקדק יר"ש ומחמיר בכשרות, בכדי שיוכל להזהר ולהשמר במאת האחוזים, עם כל מה שהוא משתמש שהתוצרת תיעשה במאת האחוזים על פי כללי הכשרות מתחילתו ועד סופו, אעפ"כ לא אלמן ישראל, ובכל זאת נמצאים עדיין עמנו הרבה יהודים יראי שמים, הנמנעים ככל האפשר מלהשתמש באוכל המיוצר במקומות שאין מכירים, שעל אותם המוצרים אפשר לומר שאולי מוצר אחד ממליון הנעשה על פי כל הכללים כפי שהיו עושים זאת בבית. הסיבות לכך רבות, ולא ח"ו מתוך כוונה רעה להכשיל את היהודים, כי אף יהודי שהוא שומר תורה ומצוות אינו חשוד על דברים כאלו, רק מאחר והכוונה העיקרית של בעלי המפעלים הוא כסף, עמך ישראל צריכין פרנסה, לכן אין כמעט מציאות שיוכלו לעמוד על כל דקדוקי הכשרות על הצד היותר טוב, כפי שהאדמו"ר מסוכטשוב זי"ע כבר הרעיש עולמות בזמנו בענין זה, שכל סוחר בודק את הדברים מתוך ראות פיננסית, כמו"כ אמר גם הבעל הזכרון יהודה והגה"צ משאפראן ז"ל ויבדל"ח כ"ק מרן אדמו"ר רשכבה"ג מסאטמאר שליט"א, ועוד גדולים וצדיקים המעידים פה אחד, על שינוי המצב של ההשגחות בזמן האחרון, שכיום אנו נמצאים בתחתית המדרגה (ראה באריכות בספר מנחת יהודה, שהוצגנו לכבוד חג הפסח תשל"ז, על חומר איסור ה"סימילאק" בשביל ילדים וכן בענין הכשרים והשגחות כיום בכל העולם).

ב. הסך הכל של דבריהם שכל ההשגחות הם רק לצורך שעה בכחינת עת לעשות לד', כי אם לא היו פני הדברים, היו הרבה

אנשים נכשלים במאכלות אסורות, ואותו הלימוד זכות יש אצל רבנים מכשירים שהם חוששים שלא יהיה מכשול לפשוטי העם, אך למדקדקים אולי זה בודאי אינו מיועד, קחו לעצמכם דוגמא קטנה! כל הפירות והירקות שצריכים בדיקה טובה שלא יהיו בהם תולעים, כותבים על כך הרבה פוסקים שנשים אינן נאמנות (עי' מהרש"ל באו"ה שלו, מובא בש"ך סי' פ"ד ס"ק ל"ה, ועי' רמ"א סי' קמ"ז, ורא"ש פסחים פ"א, וב"ח או"ח סי' תל"ו, מובא במ"א ס"ק י"ד, ומ"א של"ז סק"ח בשם מהרי"ל ותוס' עירובין, ואפילו לדעת התוס' פסחים אינם נאמנים בטורח גדול, וכ"פ הגר"ז תל"ז, ועי' כו"פ סי' פ"ד, ופר"ת ס"ק כ"ג, ובזכרון יהודה הנהגות מהר"ם א"ש, ובשו"ת שו"מ תניינא ח"א סי' י"ט, ושו"ת בי"ש יור"ד קנ"ו ואכמ"ל) אפילו שהם עושים זאת לצרכם האישי, בשל החשש שהם שלא יתאמצו לבדוק את התולעים כפי שצריך לבדוק, במיוחד כשמדובר למסחר (אם כבר עושים) וזה אמרו בחשש החמור ביותר של תולעים הגובל בלאוים חמורים (עי' מכות פ"ג).

פרק ב'

אוכל מוכן עם הכשרים אינו בשביל מדקדקים

א. לכן ברור, כשמדברים, כותבים, או מדפיסים, שיהיו נזהרים כמה שאפשר שלא להכניס הביתה אוכל מוכן, אין בכך משום עלבון לבעלי בתי החרושת, כי מי עוד כמוהם יודעים ששיטת הייצור כפי שהוא אינו בשביל מדקדקים ומחמירים בשמירה מאיסורים חמורים.

ב. כפי שידוע לי עובדה מבעלי בתים ומשגיחים המנהלים בתי חרושת של ייצור אוכל מוכן כמו למשל מאפיות, ממתקים, מוצרי חלב, שתיה, שמנים, במיוחד מאכלי פסח, סיפרו מפה לאוזן שיהודי חרדי חייב להימנע מלקנות את המאכלים הללו ככל שאפשר (עלובה העיסה שנחתומה מעיד עליה) מלהשתמש בהם, וחלק אחר אמרו שהם משתמשים בזה רק בשביל ילדים, (אנו לוקחים את מלוא האחריות על מה שאנו כותבים).

חיזוק למדקדקים במצות

ג. לכן אנו מציינים כאן את האיחולים הגדולים ביותר שלנו לכל אלו שיש להם מסירות נפש, שלא להכניס הביתה עד כמה שאפשר אוכל מוכן, תחזקנה ידיכם גם הלאה!!! כי שכר של מסירות נפש הוא גדול ומיוחד כל כך בענין חשוב כל כך כמו זהירות ממאכלות אסורות, שהוא אחד מצדדי קיום היהדות כשהוא כולל אמונה וקדושה, כפי שחז"ל אומרים עדות, שמאכלות אסורות מטמטם את הלב והמח (רשב"א וריטב"א יבמות קיד, קמ"א יור"ד פ"א ס"ז, פר"ח, וברכ"י שם, אוה"ח פ' שמיני), ומביא לאפיקורסות (תורת משה לחת"ס פ' קדושים).

ובכדי לעשות את הענין קצת יותר ברור כדאי לעורר בעניני המאכלות אסורות שמי שאינם מדקדקים וזהירים ממאכלות אסורות, אנו נצטט מספרים את חומר האיסור של המאכלות אסורות, בכדי שיהיה לכם קצת מושג באכבוד ח"ו עוה"ז, עוה"ב, הדורות הבאים, עונשים חמורים בעולם הבא ועוד.

חומר מאכלות האסורות

א. זה מכניס עזות, טומאה, אפיקורסות, וכפירה בילדים, (דמ"א עקב בשם רמב"ם, ראשית חכמה שע"ק ושל"ה, חת"ס), את כל היראת שמים, קדושה של הנשמה, בורחת מן האדם, (זוה"ק ויקרא מב. חת"ס שמיני, דרך חסידים מע' אכילה או' כב).

ב. לאחר שבמאכלות אסורות מפטמים צעירים וזקנים, ואז דברי קדושה כבר אינם נכנסים לשם כל כך בקלות (רמ"א פ"א ס"ז).

ג. מאכלות אסורות מחדירה אכזריות ומרחיקה את הביישנות, (רשב"א וריטב"א יבמות קי"ז), זה כבר גרם לכך שהחריב מדינות שלמות (שו"ת ד"ח יור"ד ז).

ד. מאכלות אסורות חייבים לבדוק היטב כי זה יכול חלילה להביא על האדם את האסונות הגדולים ביותר (דמ"א עקב, בשם הרמב"ם).

ה. כל הצרות שבא על האדם הוא בגלל המאכלות האסורות שהכניס לפה, (רמב"ם דמ"א עקב, צפנת פענח יתרו), אפיקורסות ואכזריות מחדיר זאת לילדים, (חת"ס פ' שמיני, רשב"א יבמות).

על כך שכבר לא רואים שגודלים גדולים חדשים אין זה כלל פלאה, (פ"ח שם אגד"פ אות קכ"ו).

ורק בשל כך נושרים מן הדרך הישר מספר כל כך גדול של אנשים. (פר"ח יור"ד פ"א).

ו) אפילו מי שלומד יום ולילה והוא רק מקיל בחומרא, גם הוא אינו יכול להשיג השגות גבוהות בתורה (מאור ושמש שמיני ד"ה אל תשקצו).

ז. הרוצה לשמוע תורה בעולם הבא מהקב"ה בכבודו ובעצמו, שישמור על מה שהוא מכניס לפיו, (סוטה יא: רש"י שמות, רמב"ן שם, קדושת לוי פ' שמיני, ועוד).

ז. הצרות והסבל של הנשמות לאחר המוות יהיו גדולים מאוד, יפרידו כל חתיכת בשר, דם, עצמות ועור, של המאכלות האסורות וישליחו אותם החוצה.

הגוף ייראה קשור מכל הצדדים לכשתידון ביסורים נוראים לאחר חתיכת האברים של כל החלקים הגרועים,

לא יעזור בכיות ובקשות ואפילו לזעוק בקולות וברקים.

היסורים של ניתוח כזה יהיו גדולים מן העולם (חפץ חיים נדחי ישראל פרק כ"ח-כט).

אי אפשר לקנות זאת שם בכסף. (תהלים מ"ט).

ח. לאחר כל הצרות והיסורים והעונשים שיכולים להיות כפי שכתבנו שמנסרים כל עצם, בכל זאת לגן עדן לא יוכלו להיכנס. (יש"ה שער הבכורות פ"ד בשם הוזה"ק).

ומה יכול עוד להיות צער גדול יותר ורעה גדולה יותר שלא תהיה להם זכי' לקום בתחיית המתים (שם), והבנים האבות וסכים, אדמוריים נשאים בחוץ לבד (שם).

לא יעזור כל בקשות תחינות וזעקות, (רש"י סו"פ ואתחנן). לא יתירו בשום אופן להורים את הכניסה לילדים (לא אבא מזכה ברא).

הצרות לא יסתיימו, דבר שהמח יכול בקושי להבין, העצה היחידה לה, ושיהיה למעלה חן כל זמן שחיים בעולם הזה לא לקחת את הכל בפה ולנשוך בשיניים כי האדם שונה מן הבהמה בזה שהוא יכול לומר לא. (ייט"ל בשם עט"צ).

ולזכור צריכים, שלקנות אוכל מוכן זה לא בשביל הגוף, ולא בשביל הנשמה טוב, ועליו לקחת בחשבון איך שהמאכלות האסורות יכולים להיות עבורו סם, ויכול לגרום שייעלם מן העולם. אז אפשר לקוות להעלות למעלה את הנשמה מעובדת ונקיה. ונזכה בקרוב לקבל פני גואל צדק ונאמר אמן.

פרק ג'

הבעיות אצל המדקדקים

א. כל זה צטטנו בכדי לחזק את הכוחות ולתת עידוד לכל אלו שהנם ערים וברורים עד כמה חמור גודל פירצת הדור בענין זה של הכשרות, ועשו כפי שיכלו כמה שהיה בכחם, וכן דאגו שגם אחרים יעשו הכל עמנו להטיב ולשמור ככל הניתן בעיני כשרות.

ב. אך לצערנו הרב קורה שדי הרבה מדקדקים שעל אף שהם מכירים את בעיות הכשרות, אשר במשך השנים חקרו וידעו עד

כמה מסובך הייצור וממילא ההשגחה וההכשרים, הכל אבל נשאר רק במחשבה, וזאת כאשר מפעם לפעם מביעים אילו אנחה על המצב הזה, אבל בבית לא רואים כחיים המציאותיים שום השתנות, והבעיה לדאבונו אינה כזו שקורה רק לעתים רחוקות, וחלק גדול מן המדקדקים אינם עושים מספק בכדי להרחיק עד הקצה האחרון.

פרק ד'

מדריגות גבוהות יותר של מדקדקים הדרגות של המדקדקים בעניני הכשרות הן נחלת חלקים גדולים

(המעלות והמדריגות אינן כסדר אלא רק בדרך כלל)

מדריגה א) שומרים עין פקוחה על כל הנכנס הביתה, שמאכלים מוכנים לא יעבור את מפתן הבית, הכוונה היא לאוכל המגיע ממאפיות, ממתקים הקונים מוכנים, דבר שצריך לעשות בבית (כפי שכבר הזכרנו לעיל שלא כל סוג צריך שיהיה) ואפילו אלה שאינם יכולים לעמוד בזה יקנו רק לשבת ויו"ט, ובימי החול ישתמשו רק במה שאופים בבית, אבל חייבים להיות זהירים ולהימנע ככל האפשר ממתקים, ולהשתמש במינימום החסרים לילדים קטנים מזמן לזמן (אנו מתנגדים לגישה שלמנוע מילדים את הממתקים כליל, כי הדבר יגרום תוצאה הפוכה, הילדים מטבעם נמשכים לממתקים, ואי אפשר לכבות את תאבונם בכך שאומרים להם שלא רוצים לתת להם, זה יגרום לאחת משני הדרכים, או שהוא יחפש דרכים עקומות איך להשיג כסף ולקנות את הממתקים, או שהוא יפנה לחבריו שהללו יקרהו ויתנו לו ממתקים, והתוצאות הן שההורים מאבדים את הקונטרול על הילדים בכמה שהם אוכלים, ולכן לוקחים סיכון רב כשמונעים מן הילד את הממתקים (עי' קו' חינוך ישראל סבר בארוך). רק הדרך הנכונה היא כפי שציינו למעלה, ולכן גם חשוב לתת לילד כשהוא הולך לחדר ממתקים, כשיחד עם זאת על המלמדים להסביר לילדים עד

מא

כמה הדבר הוא לא טוב, בכדי שיגדלו ויבינו את החומרות וההידורים (עי' קו' חינוך ישראל סבא ואכמ"ל), ואמנם להסביר לילדים שיגדלו עם פרינציפים שלא כל מה שרואים ורוצים חייבים שיהיה להם) כידוע מהצדיקים, שיהודי אינו אוכל מה שהוא רוצה, לא כשהוא רוצה! לא כמה שהוא רוצה! ולא איך שהוא רוצה!.

ואפילו בתוצרת בשרית הוא חייב להדר לעמוד לבד מעת השחיטה ועד לבישול (או שהוא לבד יעשה זאת, או שבעלת הבית תעשה זאת), והדברים היחידים שניתן להכניס הביתה מבלי שיהיה עליו פיקוח הוא מוצרי חלב, שעל פי איך שמייצרים זאת היום קשה לדאוג לכך שיוכלו לעמוד לבד מעת מליקת החלב ועד לסיום תהליך הייצור, ולכן אין מנוס אלא לסמוך על ההכשר.

דגים ממולאים יש לקנות ממי שמכירים ויודעים בבטחון שאפשר לסמוך עליו, אחרת חייבים לעמוד מעת שטוחנים את הדגים ועד לסיום הייצור כשהדגים מוכנים לאכילה, כמו"כ חייבים לעשות בלחם, ואותו דבר ביין.

מדרגה ב) אותו דבר הכל כמו במדרגה א, רק בהבדל אחד, שייך ולחם לא עושים לבד.

מדרגה ג) בשר קונים מוכן, כשלא נמצאים בעת שמייצרים את הבשר אבל בזהירות וחומרות, דברים אחרים עושים בבית.

מדרגה ד) מכניסים הביתה דברים מוכנים אבל רק דברים קטנים, כמו פרות, ירקות, שהשאלות עליהן יחסית קטנות כי זה מכיל דברים לא רציניים שאין עליהם שאלות רציניות, הם מכילים פירות וירקות טבעים, וזאת חוץ מהבעיה אחת הקיימת באלו כלים אפו או בישלו את הפירות והירקות, וכן קיימת השאלה של בישול עכו"ם, אבל מוצרים של מאפיות הם לא יכניסו בשום פנים ואופן בבית, וזאת בשל החששות הרבים הקיימים שם, כי אפילו סוג אחד של מאפה יכול להיות עשוי מכמה מינים, ולכן אם יקחו ויפרקו את הכל אחת לאחת את כל מה שמכילה העוגה, נוכח שהם מכילים מאות ואולי אלפי מינים שכל מין מהם צריך חקירה

ודרישה על הכשרות שלה, כך שברור שלמדקדק זה רחוק מלהיות אפשרי רק לטעום או להכניס הביתה בשביל הילדים, או להגיש בשמחה שהוא עורך.

מדרגה ה). אותו דבר כמו מדריגה ד), אך בתנאי שלעצמו הוא מחמיר, גם בבית הוא לא מכניס זאת, אבל כשהילדים אוכלים זאת מחוץ לבית לא איכפת לו, כגון שאוכלים בסעודות, בקידושים שעורכים בשבת, בחתונות וכדומה, אז לא מונעים זאת מהם, והתנאי הוא שרק בבית לא מכניסים זאת.

מדרגה ו) אותו דבר כשמוסיפים שבבית גם ניתן להכניס זאת, אך אוכלים זאת רק ילדים קטנים עד לגיל בר מצוה וכדומה.

מדרגה ז) כל אחד בבית מותר לו לאכול זאת רק האבא לעצמו אינו אוכל זאת.

מדרגה ח) כל אחד ללא יוצא מן הכלל אוכל זאת, אבל לא קונים סתם כך, אלא רק מה שקשה להסתדר בלעדי זה.

ברור שבכל נוסח ומקרה ישנם מאות דוגמאות וחומרות, אנו רק מציינים את הדוגמאות המרכזיים).

בענין המדריגות של אלו המאפשרים לאכול זאת לילדים בחושבם שזה יותר קל, איננו רוצים להאריך כאן, כי הארכנו כבר בקונטרס מנחת יהודה שעפ"י התורה אין זה נכון להתיר זאת לילדים.

סיבות למדריגות

א. הסיבות הינם שונות, חלקם אנשי שיטה שיש להם הרגשה או פנטאזיה שהבעיות שם מסוככות ולכן הם שמים שם משקל רב בכל הפרטים, בכל יתר המאכלים הכל אצלו בסדר, חלקם הנם לומדים העושים מאמץ לבנות את ביתם על אדני הכשרות על פי מה שלמדו והבינו, על פי הידיעות שלהם בספרי ההלכה בעניני מאכלות אסורות, אלו הרבה יותר חמורות? אלו יותר קלות! כמה

מג

יש חשש? ובמה אין חשש! מה קשור באיסור תורה? ומה לא!
ובחוטאים הללו כך הוא בונה לעצמו מערכת כשרות כפי שהוא
מבין.

ב. אבל לכך יש באמת הרבה תמיהות, כי ראשית כל
הסטאנדארט של הכשרות כיום, הוא שונה בתכלית מכפי שהיה
לפני מאה או מאתיים שנה, ולכן לא ניתן לדמות מילתא למילתא,
ולהניח יסודות ולקבוע עובדות אלו מאכלות יש בהן חשש ואלו
אין בהן, על פי קביעות הפוסקים בזמנים ההם, כי ייצור התוצרת
בזמנים ההם לא היה בהם אפילו אחד חלקי מאה מן הסבך שהם
מסוככים כיום, אשר מרבית הדברים נעשים כיום במכונות
מפותחות, וזה מה שדחף והיה עמדתו הנחרצת של הגאון הקדוש
מצאנו זצ"ל וסייעתו שבשעתו לא רצו להתיר ציצית הנעשה
במכונה, וכן מצות מכונה, בטענה שההיתר על ציצית הנעשה
במכונה ישאר גם כאשר ישנו את התכנית, ואור עיניו של רבה של
צאנו ראו כבר אז מה שעלול לקרות, איזו מהפכה תבא בשדה
הכשרות, עד כמה להוטים יהיו אחר התרים בכל הכיוונים
המודרניים, עד כדי כך שכבר לא יחשבו הרבה האם זהו באמת
אותו תהליך כפי שהיה בעת שהתירו זאת? או האם שינו משהו
המשונה בתכלית את ההלכה בענין? (וכדאי" בגיטין פ"א, וכי
בשכיל שאנו מדמין נעשה מעשה, וע"ע שו"ת הרדב"ז וחכ"צ בע"ז
באורך ואכמ"ל), ולכן כשמדובר היה במצות כל כך חשובות כמו
ציצית ומצות אז הוא פרסם את הפסק החמור ביותר שמצות מכונה
הוא חמץ גמור!! וציצית הנעשה במכונה שיהיה לעושים מפלה!
ביחד עם כך שזה פסול."

ג. ביני לביני מאז ימי הדברי חיים זצ"ל ועד לימינו אנו עברו
כבר מאות שנים, והמצב בשטח הכשרות הוא בדיוק כמו בכל יתר
נושאי הכשרות, לא רק שלא שונה לטוב אלא הפך להיות חמור
הרבה יותר, במילא לבנות על יסודות והיתרים מן העבר קשה
מאוד, כי מי יודע אם המתיר אכן התכוון להתיר את המאכל
כשהוא נעשה בצורה כזו כפי שהוא נעשה???

כפרט יכול לקרות כשהפוסק התיר זאת בצירוף טעמים שונים וגם כשאפילו טעם אחד היה חסר הוא לא היה מתיר זאת (עי' רדב"ז, חכ"צ, מחה"ש), וחוץ מזה יכול להיות שהרב המתיר רק התיר ליחיד אבל לא לצבור גדול, הנה יש לכם דוגמא קטנה, הערוה"ב התיר בפסח לאכול תפוחי אדמה מסוג מסויים, אבל בשום אופן שלא לייצר בזה או למכור אותו.

פרק ה'

אוכל העשוי ע"י מכונות

א. השורה התחתונה של הנאמר לעיל הוא, שלהסתמך על העבר ולהתיר בשל כך אוכל המיוצר ע"י מכונות בשיטות חדשות ושונות, זהו בדיוק כמו מי שיטע גן על המים, שלא יביא פירות, ולכן חייבים להחדיר במוח ולדעת שכל אוכל העשוי בשיטות חדשות ומודרניות הוא יותר מסוכן, וזאת החל מההשגחה, כשבתוך דברים אלה כלולים כל סוגי המאכלים, סוגי השתיה, ובודאי שבקטגוריה זו גם כלולים בשר וחלב.

ב. תמיד צריכים לאחוז לפני העינים ולא להסיח את הדעת מהיסודות שהם הקובעים ובלעדיהם הכל מטושטש (למעשה).

ג. הכוונה למאכלים שאפשר להסתדר בלעדיהם, אפילו כשזה עולה קצת יותר זמן ועבודה בבית, במיוחד כל המאכלים שיש צורך בהם ללוש ולאפות שלוקח זמן לעשותם, כמו ריבה, דגים ממולאים ועוד, מכל אלו חייבים להימנע ככל האפשר, וברור שאפילו כשלא מסוגלים לעשות הכל לבד בבית, עדיין לא חייבים לקנות מן החוץ מוכן, כי זו מכה שמדינתנו מוכה בה (מכל דאסר לן רחמנא שרא לן כנגדו, חולין פ' כה"ב) כל מאכל או משקה שהגוי — להבדיל — יש לו, חייבים לעשות אותו כשר, זו מטרת בעלי בתי החרושת המתחרים על הייצור (הרוצים להתעשר ולעשות הון רב) כשלאחר שהללו מייצרים המלאכה מוטלת על הקונה המכניס את המוצר הביתה, במיוחד כשילד מספר שראה איך

מה

שאותו יהודי מכובד קנה מן התוצרת, וכך לומד אחד מן השני, ואז זה הופך להיות בגדר של מצוה, וכך לומד אחד מחברו (לא חומרות) חברך חברא אית לי, ומאכל אחד גורר את השני א.א.וו.

פרק ו'

הרצון שלא להחמיר

א. זהו אחד מעיקרי הטעמים והסיבות מדוע לוקחים את הדבר כל כך קשה להחדיר בתוצרת הבית לאכול רק מה שעושים לבד, כפי שנהגו בעבר בכית אבא ואמא, כי כשלוקחים בחשבון את כל סוגי המאכלים והמשקאות שמכניסים הביתה, וחושבים ברצינות איך ניתן לעשות את כל זה לבד, אז הדבר הופך להיות קשה על הלב, אף אחד לא מאמין שהוא יצליח לעשות זאת, כי לייצר כל זאת לא יספיקו אפילו ימי מתושלח.

ב. אבל האמת היא שחייבים להימנע מכל תוצרת העולם הזה, וחייבים להסתכל על הכל בעינים רוחניות, והגם שלגוי יש את הכל ורוצה את כל סוגי המאכלים והמשקאות, לו זה מתאים, כי לו יאה ולו נאה, כי הכל רוח אצלו, כל עוד שהוא עסוק בהנאות העולם הזה, ולפחות שאף אחד לא יפריע לו (שינה לרשעים נאה להם ולעולם).

ג. אבל יהודי נכרא בכדי לנצל כל רגע מהחיים בכדי להשיג עוד חלק בעולם הבא, יותר נכון לעשות נחת רוח לבורא העולם, זהו המטרה והייעוד בחיים, כל היתר הם רק אמצעים בכדי להגיע למטרה והייעוד, וכל הצורך במאכלים הוא בכדי לשמור על החיות ולשמור על הכח, שלכך מספיקים מאכלים שאפשר בשקט להכין בבית בלי כל מאמץ מיותר.

פרק ז'

אוכל מוכן – מזיק לבריאות

א. כשמתעמקים יותר בתוכן של כל סוגי המאכלים והמשקאות החדשים, יוצא על פי הסטטיסטיקה, שמרבית המאכלים מזיקים לבריאות, חלקם מזיקים לשניים, במיוחד הדברים המתוקים, בעבר לא שמעו על אחוז כל כך גבוה של אנשים שלהם כל כך הרבה חורים בשניים, והזקוקים לכתרים וסתימות ועוד כל מיני סוגי טיפולים שלא ידעו עליהם בעבר.

חלקם גורם רעה למעיים, בענין זה משחק הסוכר תפקיד גדול, ומסייעים להם כל סוגי המיצים למיניהם, המאכלים המלאים בשומן, מאכלים שיש בהם הרבה פלפל, בעבר היה זה נדיר שכל כך הרבה אנשים צעירים יסבלו מקלקולי קיבה, כיום שמנים אחוז מן האנשים סובלים על הבטן, וזאת בשל האוכל בלי גבול, בעבר כשהכינו הכל לבד, אכלו עד כדי שיעור מסויים ולאחר מכן נחו, כיום כשקונים בחנויות, אין עוד צורך לשמור ולאזן את פעילות המעיים, נכנסים למאפיה וקונים עוגות בלי גבול ושיעור, ולכן אין זה פלא מדוע סובלים כל כך הרבה על הבטן.

ב. הכלל היוצא מזה, שכל אוכל שאינו טבעי, אוכל המעובד ומאבד את הטבעיות שלו יכול להזיק, כי הקב"ה ברא את האוכל הטבעי בחכמה, שהאוכל יהיה בריא ויחזק את האדם, אך בשר ודם רואה רק את החיצוניות, הוא מרגיש רק את הטעם את המתקנות והיופי החיצוני, הוא אינו מבחין בבריאות, ואז אפילו כשהוא לא מרגיש שזה מזיק לו מיד, את ההשלכות המזיקות מרגישים מאוחר יותר.

ג. ולכן כל מי שחפץ לשמור על בריאותו, שלא יאכל אוכל שנעשה במקומות אחרים, אלא רק בבית, סוגי אוכל כפי שאכלו אצל אבותינו ואבות אבותינו, שעשו את הכל לבד, ואז באמת ירגישו באוכל את הטעם היהודי, ולזה כל אחד בכחו להגיע בלי מאמץ מיוחד (ואפי' כשמחמת אונס קשה להכין בבית, ישנן מספיק

דרכים איך להתגבר, כפי שאנו כותבים באריכות בספר מנוחת יהודה, ע"ש), במיוחד אם לוקחים ברצינות בחשבון את בעיות הבריאות, התוצאות המזיקות לבריאות כשקונים תמיד אוכל מוכן, המזיקים למעיים שלזה יש השפעה ישירה לראשו של האדם, המעיים משפיעים על הורידים, אותו דבר המאכלים השמנים מזיקים ללב, העיקר הוא שאם אוכלים רק מה שעשו בבית, אז לא אוכלים יותר ממה שמותר לאכול, וכפי שהרמב"ם כותב שזה הגורם לרוב החליים (ע"י ה' דעות פ"ד), וכשלא ממלאים את הפה בממתקים ומאכלים מזיקים, ממילא לא מזיקים לשניים, ויחד עם זאת גם שומרים על המעיים, וכך שאוכלים במדה גם לא מותחים יותר מדי את שרירי הלב, וכשמרגישים רעבים לפעמים בדרך, אוכלים פירות או ירקות, שהם מאוד בריאים, ולעומתם כל אלו האוכלים אוכל מוכן, תמיד כשחשים קצת רעבון אוכלים ושותים, אוכלים עוד עוגות, כך עושים גם לאחר סעודה בשרית גדולה אוכלים שוב עוגות, הגורמים לתוצאות הגרועות ביותר לאדם.

פרק ח'

תתפטרו מהר מאוד מאוכל מוכן

א. יכול לקרוא, שבגלל סיבות בריאותיות, או בשל העובדה שבני הבית חלשים נאלצים לקנות אוכל מוכן, אסור אבל לשכוח, שמיד איך שהקב"ה החזיר להם את הכח, והסיבה לקניית האוכל מוכן כבר אינה קיימת יותר, מיד אז יש לזרוק מן הבית את האוכל המוכן, ולא כמו אלו שהחלו לקנות את האוכל המוכן באותן הזמנים שנאלצו לעשות זאת, וכשכבר לא היו זקוקים לאוכל המוכן, המשיכו וקנו את אותו אוכל מוכן, חייבים להתייחס לאוכל המוכן בדיוק כמו לתרופה, שמיד איך שמבריאים יותר לא לוקחים את התרופה, זורקים את התרופה או מצניעים אותה, כך גם באוכל המוכן, מיד כשהסיבה לקניית האוכל המוכן אינה קיימת עוד, יש לזרוק את האוכל המוכן, או להצניע אותה ולא לאכול מהן יותר, כי הללו מזיקות בדיוק כמו תרופה כשלוקחים אותה כשאינן צורך בה.

ב. בזאת נוכל להבין טוב את אזהרת התורה בפרשת קדושים, קדושים תהיו, שלפי הסברו של הרמב"ן שאפילו מהיתר גם אסור להשתמש רק במה שצריכים (נבל ברשות התורה), כי התוצאה במקרה זה הוא, שאחר כך נופלים לרשת האיסור וכך גם אומר השו"ע באור"ח (סי' ר"מ) שמיותר מדי היתר מגיע איסור כפי שצינתי לעיל, אבל לדאבונו כיום כשרוצים לטעום מכל המינים, ממילא מתייאשים מלהכין כלל בבית, לכן קונים הכל מוכן, כולל כל החששות והבדיעבד'ס של המאכלים וסוגי השתיה ביחד, בו בזמן שהיו צריכים להסתפק עם הדברים החיוניים ביותר, ולעשות הכל בבית.

ג. כל זה אמור באוכל עממי, אבל לדוגמא במאכלי בשר וחלב, או שמנים וכיוצא בהן, שעל פי תכנית הייצור הקיים לא יתכן כלל שיעמדו ליד מליקת הפרה ועד להכנת החלב או תוצרתו, וכן בשחיטה, לא מתירים כיום לעמוד ליד השוחט בבית המטבחיים, וכן לא מתירים לעמוד בבתי החרושת לייצור שמנים, גם במקרים אלו חייבים לקחת בחשבון, שכל מה שנעשה ע"י מכוונות מעמיד בסכנה את כשרות המוצר (ע"פ הד"ח, חי' הרי"ם, מהרש"ק, אבני נזר) אף אחד אינו פטור מחקירות ודרישות בענין זה של הכשרות עד מקום שכחו מגעת, ובמיוחד לכל בר אוריין שחייב להיווכח בכירור שאכן הכל נעשה על הצד היותר טוב.

ד. כדאי לעניננו להביא מדבריו של כ"ק האדמו"ר זי"ע מאור וקדוש ישראל הגה"צ משאפראן זצ"ל, שדיבר פעם בענין ההשגחות וההכשרים (כידוע הוא היה מהמבקרים הגדולים נגד בעלי המשגיחים וההכשרים, על פי המצב כיום, כפי שידוע לכל אנשי ביתו), הוא אמר תמיהני איך שרב תלמיד חכם וירא שמים היושב יומם ולילה שעון על הגמרא ומתעמק בדברי הפוסקים, כשהוא מופשט מהוויות העולם הזה, כמעט ואין לו קשר עם עניני העולם והטכניקה שלו, ולאחר שהוא מתבקש ע"י בעל בית חרושת שיתן הכשר על מוצריו, הוא מגיע למקום, ולאחר בדיקה שטחית הוא מודיע כי הוא נותן הכשר על התוצרת ומקבל שכר השגחה המכסה לו את ההוצאה החדשית שלו.

ה. הפלא ופלא אמר הרב משאפראן זצ"ל, אפילו אצל הגוים מקובל שבכדי להבין את כל תהליך הייצור המסובך ומלא בעשרות ומאות צנורות המוליכות מצפון לדרום וממזרח למערב, ולעתים צנורות שאורכם מאות מטרים, שבכל קטע מהצנור מתחברים אליו צנורות אחרים שלכל אחד מהם מטרה בפני עצמה, ולכן כל מי שרוצה אכן להבין את התהליך, חייב להיות בעל מקצוע, ולהבין את התכניקה של המכונות והייצור, כי אפילו אותו הגוי העובד במקום ויש לו תפקיד אינו מבין את כל תהליך הייצור, והנה מגיע למקום הרב המכשיר, ותוך שעות ספורות הוא בקי ויודע הכל מרישא ועד גמירא, ונותן את החותמת וקובע שזה כשר למהדרין מן המהדרין, תחת השגחה מעולה מתחלת היצירה ועד גמר העשייה, יאכלו ענוים וישבעו, (איך אומרים בעולם, בארצות הברית אפשר לקבל את הכל בשביל כסף, ניתן מבטלן לעשות מכונאי מומחה תוך שניות בשביל כסף). בזה קיים אסון גדול, תכלית הידיעה שלא נדע, אימרה זו נכונה במיוחד כשמדובר בדברים אלו, ובפרט בשדה הכשרות.

סיפור מעניין שאירע אצל הגה"צ רבי מיכאל דוב וויסמאנדעל זצ"ל

את הסיפור דלהלן סיפר הגה"צ מנייטרא שליט"א שהוא העיד ששמע זאת מפה קדשו של הגאון הצדיק ר' מיכאל בער זצ"ל.

ומעשה שהי' כך הי': ויהי היום נכנס לביתו של רבה של נייטרא אדם דתי שהוא בעל מפעל, וביקש מרבה של נייטרא שיתן לו השגחה על יין שרף שהוא מכין לפסח, תחילה לא רצה רבה של נייטרא לשמוע כלל על כך, מאחר והוא ידע בכמה קשיים שהדבר כרוך, אך לאחר שבעל המפעל לחץ עליו ולא הרפה, הוא הסכים בתנאי כפול שחתנו הגה"צ ר' מיכאל בער יבדוק את כל המפעל מתחילת הייצור ועד לשיווק, ובעל המפעל הסכים.

ר' מיכאל בער ביקש שלשים יום בכדי שיוכל ללמוד את תהליך הייצור, האם באמת הכל על הצד היותר טוב, בעשרים ותשע

הימים הראשונים עבר הכל חלק, ונראה היה שבעל המפעל יקבל את ההכשר המבוקש.

אבל ביום השלושים קרה משהו מעניין, ר' מיכאל בער שם לב לצינור קטן שאינו יכול להגיע אל הקצה השני שלו, ואז הוא שאל את בעל הבית מהיכן מגיע צנור זה, ואז הוא נאלץ להודות שדרך צנור זה הוא מכניס חומר שהוא חמץ ודאי...

פרק ט'

תעודת הרב המכשיר ומהותו

א. אני בעצמי שמעתי מרב יר"ש ומומחה שאמר בשמו של רב מובהק אחר, שלהיות כיום רב המכשיר בבית חרושת חייב שיהיה לאותו רב אחד משני המעלות, או שהוא קל, או שהוא בטלן, ואז אמר הרב כשמעי את הדברים האלה החלטתי שהכשרים זה לא בשבילי כי אני לא אחד מאלו.

ב. אין לנו חלילה כוונה לומר בדברים אלו שבעלי המכשירים הינם קלים, אנו רק רוצים קצת להאיר את הנעשה בשטח הכשרות, אלו קשיים עומדים בפני בעלי המכשירים, ולכן אנו דנים לכף זכות שהכל נעשה על הצד היותר טוב, נכון הוא לעשות כך, בכדי שחלילה לא ללמד חוב על יהודים, אבל כל זה הוא רק מצד בינו לבין קונו, (כמבואר בסה"ק ויואל משה), אבל כשלעצמו חייבים לשמור כמה שזה רק אפשרי ולהתנתק ממאכלים המוכנים ככל האפשר.

פרק י'

היתר לבקר את מעשי הרבנים המכשירים

א. מי לנו גדול מהדברי חיים הקדוש זצ"ל שכתב בזמנו לפני מאה שנה (שו"ת ד"ח ח"ב השמטות סי' מ') בקיצור ולענין: לסמוך על הכשר אין זה מן הראוי אפילו על הרב הטוב ביותר, כי

נא

מכשולים רבים יוצאים ע"י זה, מה אתם צריכים יותר מאשר מצות מכונה שהשו"מ וסיעתו התירו את המצוות ואילו הדברי חיים קבע כי המצוות הללו הן בחזקת חמץ גמור!

ב. דברים דומים כותבים ר"ה קאלאמייער זצ"ל כותב (מקרי דרדקי פ' בא), דברי מלכיאל ח"ג, כ"ב, הפת"ז (ה' פסח סי' י"א או' א') והשלחה"ט (ע' קצח:), לכן זקוקים באמת להסבר על דבריהם הקדושים, היתכן שהם נאבקו נגד ההכשרים הטובים ביותר, בצורה החריפה ביותר, שנראה לכאורה כפוגם בכבודם של הרבנים בימים ההם, שהעולם כולו חשש מפני גדלותם בתורה וצדקותם, אך האמת היא, שהגם שאנחנו לא מבינים את הדברים האלו, אנו חייבים לקבל את דבריהם באימה וביראה, ולעשות כפי הוראותיהם ולהתרחק מן ההכשרים היפים ביותר כי מכשולות גדולים קורים, ובכל זאת אנו ננסה להסביר את דבריהם על מנת להאיר את הנושע בהסברים ברורים

הבהרת שיטת גדולים וצדיקים

ג. ראשית יכולה להיות הסיבה מדוע שהגדולים והצדיקים שבדור הקודם היו חריפים כל כך נגד ההכשרים היה פשוט, כי הגם שהם הבינו שהרבנים המכשירים היו במאת האחוזים יראי השם ולא היו אנשים סוחרים, בכל זאת אי אפשר היה בשום אופן להבטיח שאכן המאכלים והמשקאות אין בהם פקפוק, כי מאחר והייצור מתחילתו ועד לשיווקו מובל ממקום למקום, ובשום אופן לא תיתכן מציאות שהרב העסוק ביומו בתורה ועבודה ובפעילות קהילתית אחרת יוכל לפקח כל הזמן על הנעשה שם, לכן העדיף הדברי חיים עם צדיקי הדור ההוא האחרים שלא יתקרבו למאכלים העשויים מחוץ לבית וזאת אפילו על מאכלים שיש להם לכאורה את ההכשר הטוב ביותר!!!, כשהם מציינים שכבר קרו אסונות ומכשולות גדולים בגלל הכשרים, אבל זה אינו מחפה על כבודו של הרב, כי כפי שכבר הזכרנו לעיל, כוונתו של הרב המכשיר, אינו לאפשר ולהקל על בני הבית שלא יצטרכו לטרוח כל כך בהכנות המאכלים השונים, אלא הכוונה היא לזכות את ההמון

הנוהר אחרי רוח הזמן הרוצה לאכול בדיוק כמו שאוכל הגוי, ואם לא יתנו לו אוכל כשר הוא עלול חלילה להיכשל, המציאות הוכחה שהאנשים שהם חלשים יותר יסמכו על כל מיני עלמנטים מסוכנים העלולים להכשילם במאכלות אסורות ממש, ישנם אנשים שרק אם יש להם רמז של רמיזה שהאוכל כשר הם יאכלו זאת (כך קורה כיום כשהמוצרים מוצפים בכל מיני הכשרים), ולכן היה זה אז בתורת עת לעשות, החלו לתת הכשרים, אבל זה היה ברור אז כי לא מדובר בשביל מדקדקים. — אין כוונתנו בשורות אלו להתיר חלילה את נתינת ההכשרים בגלל סיבות כאלו, אין זו מטרת שורות אלו, אנו רק רוצים להבהיר כאן את דבריהם של הגדולים והצדיקים כפי שהובאו בפוסקים הנ"ל, כשמצד אחד אנו רואים לנגד עינינו רבנים גדולים ומכובדים הנותנים הכשרים, ומנגד רבנים וגדולי תורה הזועקים חמס נגד ההכשרים. בכדי להבין עוד מדוע גדולי הדור אז יצאו נגד ההכשרים נוכל לראות בדברי חיים (ח"ב השמטות סי' מ') ובערוה"ב בצוואה (הכנה דרבה כ"ב) שרבנים לא יתנו הכשרים אלא רק לאיש מהימן, הערוגת הבושם אף מוסיף, שהרבנים התחייבו אז בפני גדולי הדור שלא לתת הכשרים אלא אך ורק לאדם שהוא מהימן, וזה ברור, שהיום הענין חמור בהרבה, כי אז כשנתנו את ההכשר הכסף לא היה מיועד לרב, הוא לא היה חי מזה, ההכנסה היחידה של הרב היתה מן הקהילה, ולכן הרב התייחס לנושא ברצינות, לא היה מדובר כאן באיזו טובת הנאה כלשהי, לעומת זאת היום הרבנים עושים מההכשרים הון רב, הם חיים מזה, באותו זמן ההוראה של הרב היתה הוראה קדושה, הבעל הבית כיבד את הרב והתייחס אליו בהערכה הראויה, הוא ידע שבכסף הוא לא יוכל לקנות אותו, אך כאשר נהפכו היוצרות, והכסף הפך להיות המרכיב המרכזי בהכשר, לא קיימת עוד האפשרות שניתן יהיה לסמוך בוודאות על הרב המכשיר.

ד. שיטה זו של הרבנים דאו ירשנו עוד מתקופת משה רבנו, כאשר חותנו יתרו על פי הסכמת הקב"ה אמר לו שעליו לקחת אנשים שלהם המעלות של יראי אלקים, אנשי אמת, ושונאי בצע, שהינן שלשה מדרגות שאחת אינה תלויה בשניה, ולכן יתרו לא

הסתפק רק במדרגת יראי אלקים, זה עדיין לא היה מספיק בשבילו, הוא גם לא הסתפק באנשי אמת, כי גם כאן הוא עדיין חשש מהשלב השלישי והוא שנאת הבצע, רק מי שלו המדרגה השלישית של שנאת הבצע זה הוא הראוי לכך. את זה אנו מוצאים בדור המדבר, כ"ש וק"ו וכן בנו של ק"ו שכל הייעוד שלו בחיים הוא להרויח עוד דולר ועוד דולר, ושני הסוסים הרצים לפני ההמון "כסף" ו"כבוד" תרי רעין דלא מתפרשין, כל דרך המוביל לאחד מן השתים העגלה מובלת לכיוון ההוא, וכך קורים האסונות הגרועים ביותר ברוחניות ובגשמיות (וד"ל).

ה. סיבה נוספת מדוע יראי השם וצדיקים חייבים להיות גם שונאי בצע, אנו מוצאים בתורה (פ' שופטים), שם כתוב ששוחד מעוור עיני חכמים, ומעקמים דברי צדיקים, כשאנו מתבוננים בדברי חז"ל איך שהם מפרשים את הפסוק, אנו מוצאים שכח הכסף הוא כל כך גדול ומקיף עד שהוא גובר אפילו על היצר טוב, כפי שהספרים הקדושים כותבים, שהיצר של ע"ז נכנס לכסף, שהכוונה היא שלקחת כסף ולומר דברי אמת עפ"י תורה לא יתכן שיילכו ביחד.

פרק י"א

כספי דיני תורה — כשרות — וגיטין

א. אנו מוצאים בגמרא (כתובות קה:) איך שרבא הסביר את הטעם למה אסור לקחת כסף אפילו על תנאי לפסוק על פי דין תורה, אומר רבא שברגע שלוקחים כסף ממישהו אחר הוא הופך להיות כל כך חזק קשור לענין כאילו היה מדובר בו עצמו, כשהכוונה היא שלא השני הוא הבעל דין, אלא הוא בעצמו הופך להיות הבעל דין, ורש"י שם מסביר, כי אז כבר לא יתכן שיוכל כלל לראות דבר רע לצד ההוא, ואפילו כשהוא יחפש ויעשה כל מאמץ להוציא לאור דין אמת על פי דיני התורה וכלליה. ומה גורם השוחד? אומרת הגמרא (שם) שהוא חד, הכוונה היא שמי שנותן את השוחד ומקבל אותה, הופכים להיות לב אחד וכאיש אחד.

ב. כדאי לציין כאן את הגמרא המספרת לנו מה שקרה אצל אחד מגדולי התנאים ר' ישמעאל בר יוסי, האיש שעבד בשדהו, היה מביא לו בכל ערב שבת מן השדה שקית מלאה של פירות, וקרה פעם שהוא הביא את הפירות ביום חמישי במקום ביום שישי, כשהוא מציין בפניו שהוא הקדים לבא, מאחר ויש לו היום דין תורה אצל ר' ישמעאל והוא בין כה וכה צריך להיות פה אז הוא כבר הביא את הפירות. התנאי ר' ישמעאל החליט כי מדובר כאן בשוחד, והוא התפטר מלכהן כדיין בדין תורה זה, והושיב רבנים אחרים במקומו שיפסקו.

ג. ובכל זאת, בכל רגע שר' ישמעאל נכח במקום הוא העלה טענות מדוע האיש שעובד אצלו צודק, ולימד זכות על מעשיו, מתוך רצון שיזכה בדין תורה, כשהוא חשב לעצמו הלואי שעובד שלו יטען כך וכך.

ד. ואז קם ר' ישמעאל ואמר ארורים כל אלו הלוקחים שוחד, כי ממה נפשך אני שלא לקחתי שום שוחד, ואפילו אם יהיה מי שיאמר שהפירות הללו הן בגדר של שוחד, הרי בסופו של דבר לקחתי דבר שלי (הפירות היו משדהו), בכל זאת לבי נטה לסייע לעובד בשדה שהביא את הפירות, ובכל רגע קיויתי שיטען טענות ויזכה בדין, הרי אותו אדם שכן לוקח שוחד הוא הלא בוודאי היה עושה הכל שנותן השוחד יזכה בדין.

ה. מסיפור זה אנו לומדים שהענין שכל מי שלוקח כסף ממישהו הוא נעשה קרוב לו, ולא ניתן בשום אופן לגבור על הייצר בענין זה, ובדיוק כמו שלאדם אין בכל לעבור את הים הגדול אפילו שכהוא באמת ירצה בכך, כי הוא נברא בלי כנפים, אותו דבר בשוחד, לא יתכן שמי שקיבל שוחד שלא יטה דין, וגם כשמדובר בהנאה הקטנה ביותר שלכאורה היא אפסית ולא רצינית, על אחת כמה וכמה כשמדובר בהנאה של ממש.

ו. עוד יותר אנו מוצאים אצל צדיקים גדולים שההשפעה של השוחד היתה כל כך חזקה מבלי שכלל ידעו עליה וחשו בה, את זה מספר לנו הגה"ק ר"ר אייזקעל מקאמארגע וצלה"ה, אנו נצטט

בקיצור את הסיפור: ליהודי היה דין תורה קשה אצל רבה של אפטע זצוקל"ל בעל "אוהב ישראל", הדין תורה נמשך ימים, פעם באמצע היום החל ה"אוהב ישראל" להרגיש שכל מה שהוא טען וכל המחשבות שלו בענין הלכו תמיד לטובת אחד מבעלי הדין, הסיבה לכך הוא לא ידע, אך מאחר שהוא הבין שזה לא פשוט, וכי בודאי יש סיבה לכך, לכן הוא החליט בינתיים לדחות את הדין תורה. בראש חודש נהג הרה"ק מאפטא להחליף את מעילו, והלביש מעיל מיוחד לכבוד ר"ח, הפעם הוא חש שהמעיל כבד במיוחד, ובקושי הוא מצליח להרים אותו, הכיסים כבדים והם כמעט ונקרעים, הוא הכניס את ידיו למעיל, ואז הוא מצא בתוכו מלא מטבעות, אותו בעל דין שהרב מאפטא הלך לטובתו הכניס לכיסו את המטבעות מבלי שהרב ידע על כך, אותו בעל דין קיווה כך לנצח בדין תורה, ברור היה שהרב מאפטא התפטר מיד מלערוך את הדין תורה, והוא נוף קשות באותו בעל דין על מעשהו.

ז. מכאן נוכל להיווכח שלכסף יש כח חזק הבלתי ניתן להישבר, הוא מסוגל לשנות את דעתו של האדם, וזאת למרות שאינו יודע כלל מדוע הוא עושה זאת ונוטה לטובת אחד הצדדים, וזאת גם כשמדובר באיש צדיק וקדוש.

ולכן כתוב בשו"ע (חור"מ סי' ז' יא), שאפילו לב"ד הקטן ביותר חייב שיהיו לו שבע המעלות כדלהלן: 1. חכמה, 2. ענוה, 3. יראה, 4. אהבת אמת, 5. אנשים שאוהבים אותם, 6. אנשים עם שם טוב, 7. ושונאי בצע, אנו רואים מכאן שגם כשיש ששה מעלות כל חשובות ונכבדות, שבתוכה גם המדה של אהבת האמת, ובכל זאת אין לזה כל ערך אם לא שונאים בצע, כי אז האמת הופך לשקר.

ח. ואת זאת כותבים חז"ל בדיני תורה שהם מאוד אקטואלים, אבל היסודות נוגעים גם בכמה דברים חשובים כמו, כשרות, סידור גיטין, לכן לא ניתן כלל לדמות בזמננו את ההכשרים, וברור שאפילו בזמננו, יש הבדל גדול האם חיים רק מהכשרים, קונים מכל הבא ליד, או שמסתפקים רק במה שאין ברירה אחרת כפי שמוכא בתב"ש (יור"ד סי' א' ע"י דרכ"ת).

ט. לכן צריך כל בר דעת להבין שאין כל חדש, ושלפני מאה שנה כבר אז הכריזו הפוסקים שאין לסמוך על ההכשרים, וזאת על אף שאז היו הבעיות הרבה יותר קלות, במיוחד לעומת זמננו כשהפכו את הנושא למסחר.

י. כך מתאונן גם השו"ת דברי מלכיאל (ח"ג, כ"ב) וכותב בצער ורחמנות איך שיהודים מוסרים את נפשם להחדיר מוצרים כשרים ולבסוף הם גופלים בפח של מוצרים מוכשרים, של"ע הפך להיות ביזנעס, יותר מאשר שמירה על הכשרות.

יא. ברור הדבר שלאחר דברים כל כך חמורים נגד ההכשרים השונים, נשאר רק לדבר על אותה אמרה אומללה "שזה יותר כשר מאשר בכית", או אימרה אחרת "שכאן הרבה יותר כשר מאשר בעבר באירופה", דברים אלו הם דברי הבל ושקר, כי בזמננו שהכסף הפך להיות הדבר הראשון במעלה, ההכשרים של היום אינם כלל דמיון למה שהיה בעבר.

ובמיוחד שם היכן שחז"ל אומרים במפורש שהרב המכשיר שלאחר שהוא מקבל את שכרו, הוא בעצמו בעל המפעל, הוא הופך להיות שותף במפעל ואין אדם רואה חוב לעצמו, ולכן המחבר מפעיל היתרים הבנויים על חוטים דקים, העיקר שיקבעו שהמוצר כשר, ואז באמת מעטרים את אותו רב בתואר "רב המכשיר", הוא נותן הכשרים, וקובע שזה כשר! וההוא כשר! והדבר השלישי גם כן אפשר להכשיר!

ולכן לפני שאתם מכניסים לביתכם מוצרים מוכנים, תחשבו האם מתאים בשבילכם אוכל מוכן עם היתרים דחוקים, האם באמת זה עשוי בצורה זו שגם מדקדקים יוכלו לאכול?

זו חייבת להיות הגישה היומיומית שלכם.

האם את זה אתם חייבים לתת לאכול לילדים הלומדים תורה?

אתם שאינכם מסתפקים באתרוג כלשהו, ומחפשים את האתרוג המהודר ביותר, האם שמדובר באוכל אתם מוכנים להסתפק במה שהוא?

אתם העושים כל מאמץ ומזיעים למען מצה שמורה, האם אינכם חייבים לשמור כל השנה שהאוכל יהיה שמור?

אתם המדקדקים במצות, אתם מרשים לעצמכם ומשלמים הון רב על כל דבר שבקדושה, האם אתם האנשים שצריכים לאכול אוכל כזה?

אתם שחייבים להיות מוקירי תודה לבורא העולם על החסדים שהציל אתכם מכבשני האש, ולהביע את התודה ע"י הוכחת מסירת הנפש, האם אתם צריכים לאכול זאת?

יב. אתם המחפשים להטיב עם בריאותכם, ביחד עם כל בני ביתכם, האם אתם צריכים לאכול את כל המאכלים המסוכנים? אנו הזכרנו למעלה את הדברי חיים המרמזו שם (ח"ב השמטות סי' מ') וכן מה שכותב הערוגת הבושם בצוואתו (הכנה דרבה או' כב) שרבנים לא יתנו הכשרים רק בשביל שישא את שמם, וזה מה שקורה היום במציאות, במפעלים גדולים.

פרק י"ב

הכשר לסתם בעל הבית

א. בכדי שיהיה לנו מושג כלשהו מה הכוונה שתהיה השגחה של איזה רב בשביל סתם בעל הבית, אנו נצטט סיפור שהתהלך בזמן המלחמה לפני שלשים שנה, רבה של שאפראן זצ"ל הגיע בימי המלחמה לעיר פעסט, ואז היה בלתי אפשרי להשיג מצות יד, בדלית ברירה הוא עבר למאפיית המצות היכן שאופים מצות מכונה, והוא מצא באותה מאפיה בשיטת האפיה דברים שלא היו טובים, ולכן הוא פנה מיד לראב"ד הגה"צ ר"י שטייף זצ"ל שנתן את ההכשר למצות המכונה באותה מאפיה, והוא הציג בפניו את העובדות כפי שראה אותן.

ב. הראב"ד זצ"ל שהיה מפורסם כצדיק ותמים לא שהה זמן, והוא קם מיד ועבר למאפיה כשאליו נלווה הגה"צ משאפראן זצ"ל,

והזהיר את בעל המאפיה, שמהיום והלאה עליו לבצע את העבודה כפי שהרב משאפראן (זצ"ל) יורה לו, הבעל הבית נראה היה כי אין לו כל התנגדות והסכים לכך.

ג. לא עבר זמן רב, ומיד בפרט הראשון שרבה של שאפראן העיר לבעל המאפיה, בעל הבית השיב בחוצפה להרב משאפראן ואמר: ללמוד אתה יודע יותר טוב, אך לאפות מצות אני יודע ומבין יותר טוב ממך!!! ולא היה מוכן לקבל את הערות רבה של שאפראן.

ד. כאן עומד בפניכם צדיק וענוותן כהלל, גדול בתורה בישראל, ובכל זאת הבעל הבית עשה מאחורי גבו את הנראה לו.

פרק י"ג

הכשרים היום – דע"ת

א. ברוך מזכיר נשכחות! נזכרתי באפיזודה מעניינת שקרה לפני כעשר שנים כשרבה של שאפראן הגיע לבית המדרש לתפילת מנחה מעריב, וקרא לכל הצבור והכריז שמיץ מסויים אסור לשותו וכי זו אינה כשרה, ואז הוא הוסיף שכאן ניתן בקושי לסמוך על ההכשרים.

ב. אותו דבר אנו מוצאים גם אצל אדמו"ר מרן רשכבה"ג מסאטמאר שליט"א כפי שהוא כותב בתשובה (נדפס בספרי נפש ישעי' ח"א, תכ"ג, ככתבו וכלשונו) שחותם ההכשר שמוצאים על המוצר אפילו כשהוא נושא את שמו של הצדיק המפורסם ביותר, חייבים לדעת שזה יכול להיות שזה נושא את המדרגה המינימלית ביותר בכשרות, ובכל זאת הבעל הבית מצליח לשכנע את הרב להכשיר את המוצר בתור כשר, כי במציאות זה כשר, אך זה אינו מספיק כשר למדקדק שאינו מוכן לסמוך על התירים כאלה, ולכן חייבים להתעניין גם בכשר, גם ביין או במצות מה שהנשים אופות, כי המוצרים נעשים בשביל פשוטי המון העם:

ג. עכ"פ יש לנו עובדות ומסמכים המוכיחים דעת תורה בענין ההכשרים, כשכולם אומרים בצורה ברורה ובלתי מסתייגת, שמהכשרים כאלו חייבים להשמר ולהיזהר, כי זה עשוי רק בשביל להציל את אותם אלו שאינם מדקדקים והיו חלילה נכשלים במאכלות אסורות ממש (שו"ת דברי מלכיאל ח"ג, כ"ב, ד"ח ח"ב השמטות סי' מ', שו"ת זכרון יהודא או"ח קכג, שלחה"ט קצח: שו"ת אבני נזר, תשובת הגה"צ משאפראן זצ"ל ולהבל"ח תשובת אדמו"ר מסאטמאר שליט"א), ומדקדקים צריכים להכין את הכל בבית! ולא ליגנות מוכן!

ד. ולכן ביאו נקבל על עצמנו, להעביר את הדברים החיוניים, ובזכות זה לקוות להתפטר מכל מיני צרות בעוה"ז ובעוה"ב ולזכות לראות בקרוב בישועתן של ישראל.

פרק י"ד

מענין לענין אנו מוצאים לנכון לצטט מספר מאמרים מדברי גדולים וקדושים כדורות שעברו שהבהירו את דעתם דעת תורה בגלוי, הן בענין חומר איסור מאכלות אסורות, איך שהדבר הורס נשמות יהודיות, והן את הדרך הנכונה איך להישמר ולהיזהר שחלילה לא להיכשל.

א. ר' הלל קאלאמייער זצ"ל כותב בספרו עת לעשות: (עמוד שמג) וזל"ק:

יש לבכות ולהצטער שהיהדות באיזורים מסויימים מאוד נחלשה, ודברים כאלה שבזמנים קודמים היו מודים ונותנים שבח והודיה להשם יתברך בזה ש"אתה בחרתנו מכל העמים וקדשתנו במצוותיך" — שיש לנו את הזכיה להיות עבדיך, לשרתך, ולקיים את המצוות הקדושות, אז לדאבוננו כיום אצל חלק מסויים של האנשים נהיה זול ופשוט, העבירה של מאכלות אסורות גדול, חוץ מזה שעוברים על לא תעשה בכל כזית, וחייבים במלקות, והוא נקרא רשע, הוא גם גורם רעה גדולה, ואסון גדול שגופו מפותם

במאכלות אסורות, כי המאכלות הלא נקיות נותנות לו את הכח והאנרגיא, וע"י כך נשמתו לא נקיה, ועבירה גוררת עבירה ולשמור על היהדות הופך הדבר קשה, והדבר מונע ממנו לשמור את דרך האמת ולירא את השם יתברך ולעבדו באמת ובתמים, ונמצאים גם כאלה שאינם שומרים ומזלזלים במאכלות אסורות, ישנם חלקים שכל ביתם אינו מיוסד על אדני הכשרות, ואצל חלקם, למרות שבביתם שומרים על הכשרות אך הם מקבלים את כל הנושא בקלות, כשהם נוסעים על הרכבת או באניה הם מתירים לעצמם שלא לשמור על הכשרות, אוי ואכזי ללבם האטום, כשהם יגיעו חלילה לעת צרה, ויזעקו להקב"ה ויבקשו שיקשיב לבקשותיהם... בנוסח התפילה של הימים הנוראים אנו אומרים "אנו צאנך ואתה רועינו" — "אנו בניך ואתה אבינו", ואותם אלו המטמאים עצמם ומשקצים את נפשם כשאינם נקיים ומפוטמים בנבילות וטריפות, עליהם השם יתברך אומר "לא עמי אתה" — אתם אינכם שייכים לי, כפי שהתורה אומרת "ואנשי קודש תהיון לי וכשר בשדה טריפה לא תאכלו" — שתהיו קדושים עבורי ושלא תאכלו טריפה, אומר רש"י כשאתם קדושים ופרושים, ואינכם מטמאים עצמכם במאכלות בנבילות וטריפות "הרי אתם שלי" — אם לאו אינכם שלי".

עתה, לכל מיש מיש בראשו עינים להבין, הוא רואה ומבין שכשהיהודים אינם שומרים ועושים כפי הוראות שומר ישראל אזי הם כמו צאן ללא רועה חלילה וחלילה.

ב. הפלא יועץ כותב בספרו תחת האות (טרף) וז"ל:

כמה גדולים דיני טרפות אשרי האיש ירא ה' שיוכל לזהר שלא לאכול מבהמה שהורה בה חכם שהיא טריפה אעפ"י שרובא דרובא של הפוסקים מכשירים למיחש בעי וזה החסידות עדיף טפי מכל מיני חסידות שבעולם דכתיב ושמת סכין בלועך אם בעל נפש אתה כי מאד צריך לזהר מכל צד נדנוד אסור ולהחמיר בענין הנוגע באכילה ושתייה כי כל עמל אדם לפיהו שאם יפגע באסור נמצא הגוף גדל באסור ומשוי אנפשיה חתיכא דאסורא ורוח

הטומאה הוא שורה עליו ואין דרך ומבוא לרוח קדושה שתשרה עליו ומתוך כך מרעה אל רעה יוצא ואינו יכול להבין ולהשכיל לשמוע ללמוד וללמד ולכוין ליראה ולאהבה את ה' הנכבד ולשמוח בעידן חדוה שמחה של מצוה ולהתעצב בעידן עצבותא כדת מה לעשות.

וכבר סיפר הרב החסיד של"ה שכשנפטר מרכו שלמדו חכמה שאל ממנו שילמדנו אורחות חיים שיזכה בהם לחיי העוה"ב ואמר לו שיזהר בשלשה דברים שיתקדש מאד בשעת תשמיש בקדושה ובטהרה ומחשבות טהורות כדי שלא יהא יסוד הולד רעוע ונכונה באסור ח"ו שגורם לו שלא יוכל להשיג כ"כ אורחות חיים וכן שיזהר מאד באסור אכילה כדי שלא יהא הגוף נכונה באסור ושיברח מאה שערים של היתר כדי שלא יכנס באחד של אסור ועל כגון זה אמרו איזהו ת"ח הרואה טריפה לעצמו שאעפ"י שהוא מיקל לאחרים יחמיר על עצמו לצאת ידי כל הדעות והנה בקושי יוכל להמצא בהמה שתהא נקיה מכל דבר רע ושתהא כשירה אליבא דכ"ע ומי יוכל לעמוד על המשמר על זה.

לכן הנאני מנהג חסידים ואנשי מעשה שראיתי שלא היו אוכלים כי אם בשר עוף אבל הדבר הקשה שצריך ג"כ שיוכל לעשות גם את זאת שלא יסעוד בבית אחר אשרי אנוש יעשה זאת ויזהר בל צד נדנוד אסור אכילה ושתייה וזוכה לסיעתא דשמיא. ועיקר המצוה הזאת מוטלת על השוחטים ועל המורים יאחזמו רעד בכואם לכדוק משום אסור טריפה וילמדו חיפוש מחיפוש בבדיקת הריאה ולדעת כל הדינים וכל הסברות ויפחדו מאד וייראו מהאל שלא להאכיל טרפות לישראל ח"ו ובמקום ספיקא ופלוגתא ילכו לחומרא ובפרט כממון גוי לא יבקרו לכחא דהתירא זוהי דרך ישרה:

ג. הבעל משנת חסידים כותב: חייבים להיות זהירים מאוד ממאכלות אסורות, כי כל מי שאוכל מאכל אסור נפשו ניזקת ח"ו, כי הקליפה המתחזקת בו מגרה אותו לחטוא (ישועות חכמה סי' מ"ו).

ד. האריז"ל כותב: חייבים להיות זהירים מאוד להחמיר בכל הקשור בעניני אוכל, ואפילו בדברים שרק פוסק אחד אוסר, כי אלו מן הדברים העומדים ברומו של עולם, (סי' האריז"ל דמהר"ש, ישועות חכמה מ"ו).

ה. בספר הקדוש מאור ושמש פ' תבא מובא וזל"ק: שמעתי מהרה"ק האלקי האבדק"ק נשחיו צוק"ל, כי מפני זה יארע לבעלי תשובה שחוזרים לקלוקלן, לפי שאינן נזהרין במאכלות אסורות, ואינם נזהרים לאכול בקדושה ועי"כ הנצוצים המגולגלים בהמאכלים הם מושכים אותם אחרנית (מאור ושמש תבא).

ו. אם קיים חשש של איסור באוכל אז הוא מטמא את כל הגוף, וגורם לעבירות, (יערות דבש ח"א דרוש א').

ז. בספה"ק תשובת בית הלל מהצדיק הק' ר' הלל מקאלאמייע זי"ע (בסי' מ"ז) בתוך הדברים וזלה"ק: מוטל עלי לצאת ידי שמים והבריות, וכבר עלה על זה רעיוני זה כמה פעמים, שראוי לכתוב לרבנים שהמה יראי השם, ומינה שמקבלים האמת ממי שאמרו יהיה מי' שיהי', שלא יסמכו על הרגשתם לנסות את השוחטים, ולא ידעתי מאין נתפשט ובא המכשול וטעות הזה, וכי בשביל שהוא בקי בהויות דאביי ורבא ויורד לעומקו של הלכה וכו', יודע ומבין ג"כ בבדיקת הסכין אתמהה, וכי מה ענין זה לזה הלא זה מתת אלקים הוא, יש שיש לו חוש מישוש גדול והרגשה חזקה, הגם שאין לו יד ושם בתורה, וכן להיפך, ואם בזמן הגמרא הי' צריך השוחט להראות סכיניו לחכם, אז הי' ת"ח ג"כ שוחט ואומן, מאחז"ל ת"ח צריך שילמוד כתב שחיטה ומילה, ובפירש"י שם שיאמן ידו לכך ואם ת"ח בדורות הראשונים שהיו בלי ספק יראי ד' באמת רצה להיות שוחט, בודאי הי' מכתת רגליו זמן זמנים לילך מעיר לעיר מאומן לאומן עצהיו"ט חכמה זו השחזה וההרגשה ממורא שלא יפגם נפשו, משא"כ עתה אמש הי' בחור, מה דרכן של בחורים, תפארת בחורים וחכם לעייל פילא בקופא דמחטא ולפלפל, למחר נשא ואח"כ נעשה רב, ומיד ישמיע כל תהלתו, וכל רז לא אניס לי', דמאחר שנקרא מורה מוריניו, בושה הוא לו שאין

לו הרגשה ולקרנות לאחר שיסייענו לנסות את השוחט, וסומך על המקרא לא יאונה לצדיק כל און, בעוה"ר עיני ראו ולא זר כמה וכמה רבנים הגורמים להאכיל טריפות, הגם שהמה יראי השם בעניינים אחרים, אוי לאותה בושה, עד כמה האמת נעדרת, וכמה וכמה מקלקלת השורה מדת הגאווה הסרוחה המושרשת בלבם, אלא כל רב ומורה שיראת ד' באמת על פניו, צריך תחילה לנסות את עצמו, דהיינו שיקרא כל השוחטים ובע"ב שיש להם הרגשה, ויראה להם פעם ושתיים ושלוש, ואז יוכל לסמוך על בדיקתו להקל וכו'. ואטו אם הייתי רוצה לא הי' לי הרגשה, הלא יש לי ג"כ מצנפת ומקל של כסף וגלימא של משי כמו רב אחר, אלא לבי אומר לי שוטה וגס רוח מה לך ולצרה הזאת, אם מה שלמדת מה חכמתך ומה גבורתך, ומכש"כ מה שלא למדת וכו', יעיי"ש דבריו הנעימים.

ועתה ישים האדם נפשו בכפו, טרם יתן לפיו מאכל של בשר, על מי הוא סומך בדברים העומדים ברומו של עולם, ולא יאכל בשר מכל המצויין אצל שחיטה, ויש לו איזה כתב מרב אחד אשר ערכו ערבא צריך, ולפעמים אינו מרגיש אף במגורה, ומעיד במליצת כתבו של השו"ב שיש לו הרגשה חוט השערה, והשי"ת יצילנו מכל מכשול מעתה ועד עולם אמן.

עוד כותב ר"ה קאלאמאייער בספרו עת לעשות ע' תרי"ז איך ששוחט צריך להיראות, שיוכלו בלב שקט לאכול משחיטתו וזל"ק:

ובענין שוחטים, חיוב גדול שהם עצמם יהיו יראי שמים מרבים, ולא רק כאלה אלא שתבער בעצמותם אש היהדות, כי זה ברור גלוי ומפורסם שכל שבוער יותר בלב היראת שמים, לפי זה חוש ההרגשה שלו חזק יותר, אבל האדם המבין באמת מה זה יראת שמים, כשהוא מביט ומתבונן בדרכים ובהנהגות של מידות השוחטים רק במקומות הנדחים ובמקומות הקטנים (ששם נראה לפעמים ששם השוחטים הם אנשי שחץ, אנשים פרועים, כשהם מתייפים בבגדיהם, ומסרקים את שערותיהם וכדומה, ששם המצב מאוד גרוע), אלא אפילו במקומות ובערים הגדולים בואו וראו עד כמה ירודים הם ועניים במעשים, שאצלם תאוות הבצע כל כך חזק,

שכשאפילו כשמדובר בדבר ללא יושר, ואינם נוהרים על חניפה שקר, ליצנות ולשון הרע, לנהל מחלוקת ועוד, מכל זה ניתן להסיק שאהבתם להשם יתברך ולתורתו אינו כוער כל כך בלבם, ושהם אינם מפחדים ואינם חוששים מפני העין הגדולה הרואה את הכל, ושלכם אינם מלאי תקוה כל הזמן "לעשות רצונך חפצתי, והיא רצון שלא אכעיסך" — כשכל ישותי ותקוותי שלא להכעיס את השם יתברך בעבירה, ואת זאת ניתן להבחין אצלו כשהוא בוכה בלב שבור ש"איך ירדנו" שהתורה כותבת שרק אז ניתן להבחין ולהיקרא "אנשי קודש תהיון לי" — עם קדוש כש"בשר בשדה טריפה לא תאכלו" — כשאנו עושים כל מאמץ להימנע מאכילת טריפות, עתה צריך לבכות שבזמנינו הקדושה אצל היהודים נפל לידיהם של כאלו שהיראת שמים הקטן שלהם מביא לכך שאינם לוקחים את מחשבתם ברצינות כשהם בודקים את הסכין, בכדי שחוש ההרגשה שלהם תתחזק, ובכך יכול להגרם ששם "אנשי קודש" מתחלף לשם "עם טמא שפתים" — עם טמא, אוי לעינים שחייבים לראות כל זאת.

ח. אנו מעתיקים כאן גם את הלשון של הגה"צ ר' הלל קאלאמייער ז"ל, וז"ל:

בתשובת בית הלל, מהגה"צ מקאלאמייע זצלה"ה (כסי" מ"ח וסי' ט') בענין השחיטה וזלה"ק: תדעו שעבירה זאת של נבילות וטרפות חמור מאוד באיכותו משאר עבירות, משום שעל שאר עבירות אמרו חז"ל בנים משחיתים אף על פי שמשחיתים נקראים בשם בנים, מה שאינו כן באיסור נבילה וטריפה, שעל הפסוק ואנשי קודש תהיון לי ובשר בשדה טרפה לא תאכלו, פי' רש"י (מדברי חז"ל), אם אתם קדושים ופרושים משקוצי נבילות וטריפות אתם שלי ואם לאו אינכם שלי. מעתה אם אינכן נוהרים ח"ו מאיסור נבילות וטריפות, איך אתם אומרים בכל שני וחמישי בתפלת והוא רחום, אבינו מלכנו חננו ועננו כי שמך הגדול נקרא עלינו, כרחם אב על בנים כן תרחם עלינו וכו', ואיך אתם אומרים בימים הקדושים אנו בניך ואתה אבינו, איך מורא לא יעלה על ראשכם, שיאמר ד' איני מכיר אתכם ואינכם שלי עבור שנפשכם

מגואל מאכילת טריפות, מכש"כ וקל וחומר בעת ובעונה כזאת, אשר אחינו בניי וכו' הרבה מהם נתנו למשיסה וכוזים, ד' ירחם עליהם, על מי לנו להשען רק על אבינו שבשמים וגדול הרועה השומרן, א"כ בעת ובעונה כזאת מהצורך ביותר ויותר, שנעשה כל מה שבכוונתנו להיות שם ד' נקרא עלינו וכו'.

ועתה בואו ונחשוב בעצמנו, כל ילד יהודי מקטן ועד גדול, צעירים ומבוגרים תלויים בכל הזמן על חסדי הבורא, גם בכל הנוגע לבריאות ובין בכל הנוגע לשמירה בדרכים ובבית, בין בענין פרנסה, הבאת ילדים לעולם, וכן בענין גידול של בנים ובנות בדרכיהם של סבותינו, עתה בואו ותארו לעצמכם שלאחר כל התפילות והבקשות, המתובלים בדמעות שלישי, זורקים את הכל בחזרה בדברים שאין מכירים אותנו! איזה פנים יהיה לנו אז. לכן צריך כל אחד להתאמץ מעל לכוחות הכל שייעשה אצלו בבית, ועל ידי זה ניתן לקוות ולהיות בטוחים שיהיה להם גישה להקב"ה, כשיש בידיהם טענה, שאנו מתאמצים להיקרא בניו של הקב"ה, כשננקה את הבית מדברים זרים, ולהתרחק ממאכלות שיש בהם חשש של איסורים חמורים, ומדה כנגד מדה הקב"ה יראה לנו שהוא אבינו שבשמים הדואג לנו, ושולח לנו כל מבוקשנו ועוד.

ט. הסיבה מדוע שבשנים האחרונות התרבו חולי המעיים וכדומה, זהו רק בשל כך שמכניסים לפה מאכלות אסורות (אזהרות מהרצ"א מדינוב).

י. השוחט והצדיק הנסתר ר' יצחק אייזיק מזשורוויץ זצ"ל הראה פעם למישהו (שרצה ללמוד אצלו שחיטות את העונש בעולם הבא לשוחט שלא היה ראוי לכך.

הוא הראה לו איך שאותו נפטר לוקח סכין וחותר לעצמו את שרירי הגרון ולאחר שהדם כולו נוזל ממנו הוא נופל, ובתוך שניות הוא עומד במקום הראשון ועושה שוב את אותו דבר, כך כל הזמן ללא הפסק, (נפש ישעי' — מדור הסיפורים).

יא. רבה של צאנז הקדוש זצוק"ל כתב (שו"ת דברי חיים

יור"ד סי' ז' בענין שוחט שלא היה ראוי וביקשו לפטרו ממשרתו בגלל פרנסת בני משפחתו ואז הוא כותב כדלהלן:
 את אותו אדם צריך להעביר (לפטרו ממשרתו) ואם אתם רוצים לחמול על משפחתו, תתנו לו משכורת, ומדוע אתם חומלים עליו ונותנים לו לפטם את בני ביתו בטריפות ואינכם חומלים על נשמתכם שלא חטאמו מבשרו, כי זה הלא ידוע שאין עבירה כמו מאכלות אסורות המטמטם את לבו היהודי ובעוה"ר בגלל העון הזה השתמדו הרבה קהלות כו', ע"כ.

יב. דומה לזה כותב ר"ה קאלאמייער זצ"ל (משכיל אל דל ח"ב כ"ב פ"ה):

ישנם מנהיגים שבגלל לבם הרך הם תומכים בשוחטים על אף שאינם מתאימים לתפקידם, וזאת בגלל פרנסת ילדיהם, שאינם אשמים שאביהם אינו נוהג כפי שצריך אוי ואבוי לרחמנות שכזו! כי השוחט כאשר יגיע זמנו לתת דין וחשבון, הוא בעצמו יבכה ויאנח כשיאמר! הלוואי לא היו מרחמים עלי והיו מאלצים אותי לעבור על הפתחים, מאשר הרחמנות שלא לפטרי ממשרתי בשחיטה שהיא בעצם אכזריות נוראה, כשעליו לעמוד עכשיו בפני עונשים איומים (ע"ד דבריו הקדושים).

יב. עתה הורים יקרים! תחשבו בזמן, מהי הרחמנות האמיתית? לתת לילדים הכל מה שהם רוצים ומבקשים, כשנותנים להם לאכול בכל שמחה וסעודה, ובשביל כל נגיסה ייאלצו למסור דין וחשבון למעלה, או שיותר רחמנות לתת לילדים רק אוכל העשוי בבית, ובכך להציל עוד עשרים שנה בגן עדן טוב ומפואר???

יג. אל תוציאו את המלים האלה ממחשבתכם, כי בכך רק אתם מרמים את עצמכם, כפי שהגמרא אומרת (סנהדרין) על עבודה זרה מסויימת (מעביר בנו וכתו באש) שזה מה שלקחו בידים את הילדים לאש, והמורים ומשרתיהם עמדו ודפקו בכדי שהאבא לא ישמע את הזעקות והבכיות של הילד.

תדעו שהכל מונח בידיכם, העתיד שלכם עם הדורות הבאים,

וכבר עתה בזמן הזה עלינו לעשות, כי מאוחר יותר חוזרים חזרה לעבודה — (כולל), והכל נרדם וכך מנמנמים את שנות החיים ועוד לפני שמספיקים להסתובב עומדים כבר בפני הבית דין של מעלה, (היכי דמי תשובה באותו מקום ובאותו זמן. — אל תאמר לשכאפנה אשנה שמא לא תפנה).

יד. החפץ חיים מסביר בצורה יפה למה הרבה אנשים מאוד מזלזלים בענין זה של מאכלות אסורות, וזאת למרות שכולם יודעים את חומר האיסור של דם, חזיר, נבילה, טריפה, דגים טמאים ועוד.

ואפילו אלו השומרים בכיתם מה שהם מכניסים לפה, אבל כשהם יוצאים מן הבית לכמה ימים הם הופכים את השקפתם בענין.

טו. החפץ חיים זצ"ל משיב שעיקר הסיבות לכך הם שלשה, 1. כי הוא רואה שאצל האחרים זה הפקר, ואינו נחשב אצלם כלל לעוון, לכן הוא מרשה לעצמו לנהוג כך.

אבל כשנתכונן נבחין בפליאה גדולה, כי אם מישהו היה רואה במלון איך שנופל באוכל סם המזיק לכל מי שאוכל זאת, האם הוא היה מתיר לעצמו לרגע לאכול זאת? בוודאי שלא!

אותו דבר במאכלות אסורות, כי זה מזיק לנשמה בדיוק כמו סם לנשמה.

טז. חז"ל אומרים (אבות) שכלי שעושה עבירה בונה לעצמו בכך קטגור, עוד מלמדים אותנו חז"ל (ע"ז י"ט), שהעבירה והקליפה של האדם נסחבת עם האדם לעולם הבא.

במילא האדם שאכל שנה אחרי שנה מאכלות אסורות, ואסף בכך כמה אלפי לאוין, הרי חייב לרעוד כשהוא מעלה במחשבה איך שאלפי מלאכי חבלה שחורים ירדפו אחריו ויסחבו אותו עד לגהינם השחור, ושם יעניש אותו כל מלאך בנפרד.

מי יכול להעריך את היסורים שיסבלו אפילו בשביל לאו אחד,

וכ"ש על אלפי לאוין.

ואז כבר יאנחו על כך איך שאיפשרו ליצר הרע, ולא לקחו בחשבון מה שיקרה לאחר המות, שאז ייאלצו למסור דין וחשבון למלך מלכי המלכים השומע הכל ויודע כל מחשבה ופסיעה שהאדם עושה בעולם הזה.

אבל אז כבר לא עוזר תשובה, ולכן כל החושב לרגע ברצינות בכל מה שהזכרנו לעיל חייב להיות זהיר ולהשמר ממאכלות אסורות יותר מאשר ממאכלים שיש בהם סם המות, ולא ללמוד מאלו המפקירים את נשמותיהם ואוכלים מכל הבא ליד (דבר בעתו, שער ההתחזקות להחפץ חיים ז"ל).

יז. עוד כותב החפץ חיים: חייבים לדעת שהלאוין על המאכלות האסורות שונה מכל הלאוין שבתורה, כי כל האיסורים הנם חיצוניים, אבל מאכלות אסורות חוזרות לגוף ולנפש האדם, והוא מתפטם מאיסור.

ולכן ניתן לתאר את הצרות והיסורים שיש לאדם לאחר מכן, כי זה שאכל בחייו מאכלות אסורות, יהיה חייב לעבור ניתוח קשה כשייאלצו לחתוך כל חתיכת בשר מפוטמת באיסור, כל וריד ועורק שהדם שנוצר מאיסור זורם שם, וכן את העור שנוצר ממאכלות אסורות, בכדי לטהר אותם מהמאכלות אסורות וישאר שם רק הבשר הכשר.

יח. עוד עליכם לדעת, שעל ידי המאכלות האסורות מאבדים את צלם האלקים כפי שכתבו בזה"ק (משפטים) שעל ידי כך האדם נמצא בסכנה בכל רגע, כי בורא העולם מסיר את שמירתו מהאדם אז.

אבל, כל מי ששומר נפשו ממאכלות אסורות, אפילו בזמנו הדחוק, נושא על עצמו את צלם האלקים, וניצל מטרגדיא, (שם).

יט. במקום אחר מציין החפץ חיים זצ"ל יותר חריף, שכל אלו שאינם שומרים על מאכלות אסורות, צערם יהיה בעולם הבא צער רב, מאחר ואבריהם לא יהיו שלמים וזאת בשל העובדה

שאכלו בשר ומאכלים אסורים.

וזה הוא הגורם שהאור של כורא העולם לא יוכל לשרות על הגוף.

ולנשמה גם יחסר עיקר החיות שהוא לא יוכל להנות מהטעם הטוב והמייוחד שבגן עדן בגלל שהוא התקלקל מן הקדושה כשהיה בעולם הזה.

כ. עתה, עד כמה אדם חייב לרעוד מהעונשים הכבדים, ומכך שקלקל לעצמו בעולם הבא מחומר איסור מאכלות אסורות.

כא. ולכן יכול כל אחד שיש לו ב"ה נשמה בגופו להתחזק בכל כוחו וכספו, ובענין זה להשמר ולהזהר בטרם שמכניסים לפה מאכל כלשהו, כך תשוב נשמתו לבורא העולם כשהיא נקיה, קדושה ושלמה, בדיוק כפי שהוא קיבל אותה כשירד לעולם, ואז הוא יזכה לחיי השלימות ויהנה מן השכינה הק' שזהו התענוג הגדול ביותר שרק יכול להיות (שם פרק ג).

כב. עתה אנו נצטט את דברי החפץ חיים זצ"ל כמה מאמרים מענין השכר לעתיד כדי שיהיה לנו קצת מושג, עד כמה חשוב הוא השכר לעתיד על השמירה, שרק בקצת התבוננות חתפסו בלב קצת השתוקקות להגיע למדריגה שאין לו כל דמיון, אפילו דבר איזהו בעולם הזה, וכשהוא יודע שבשביל טירחה כל כך קטנה כמו להימנע מלאכול כל הבא לפה, ומה שחייב שיהיה לו הכשר, בגלל זה שהם עשויים וארוזים מחוץ לבית, ניתן להשיג את התענוג הגדול, לא ניתן כלל להאמין שהלב האטום ביותר לא יתעורר בקבלת החלטה חיובית לעתיד, בכך שגם יקבל על עצמו חרטה על העבר, וקיבל שמהיום והלאה ישמור בעין פקוחה על ביתו, איזה סוגי אוכל יכנס לבית, ומה שבני הבית יאכלו בחוץ ועוד.

פרק ט"ו

מה משיגים בגלל מסירות נפש על הכשרות

(מהספרים הקדושים)

א. כל יום שנזהרים ונשמרים ממאכלות אסורות, בגלל זה שהשי"ת ציוה עלינו לעשות כך, חוץ מזה שזוכים שהנשמה תשאר קדושה, היא אינה טמאה יותר! וניצולים מאש הגהינם! ואז מקבלים שכר בדיוק כפי שהיו עושים מצוה (וכדחז"ל שבת קי"ט, ישב ולא עבר עבירה כו' עיי"ש), ולא רק מצוה אחת, אלא לפי כמה איסורים שיש במאכלים, לדוגמא, אם מנעו עצמם מלאכול אוכל שיש בו ערבוב של סוגי כמה דברים שבכל אחד מהם או בחלקם יש איסור, תיחשב מצוה על כל פרט מן הדברים המעורבים בתוצרת, וכך צוברים כמשך החיים אלפי ומליוני מצוות.

כל מצוה שעושים יוצרים בכך מיד מלאך, וממילא ע"י אלפי המצוות מייצרים אלפי מלאכים, ובמילא זוכים ע"י אותן אלפי המצוות לאלפי מלאכים שילמדו עליו זכות, וממילא יזכה לטוב [וזה חוץ מכל יתר המצוות].

ב. ע"י שמירה ממאכלות האסורות מושכים על עצמם קדושה מלמעלה (יומא לט), ומבריאים על פי מדת החשיבות בעולם העליון (שם, אדם מקדש עצמו בעוה"ז מקדשין אותו לעוה"ב) וזה הנהג בכל חייו לשמור בזהירות, בוודאי ירבה ע"י קדושה של נשמתו לעתיד גבוה גבוה.

ג. שמו בשמים הופך להיות מוכר בכל יום כשהם מציינים את שמו באהדה רבה, ובורא כל העולמים בעצמו מעיד בפני הפמליא של מעלה על התנהגותו.

ד. ע"י שמירה ממאכלות אסורות זוכים לדורי דורות (כל הדורות מאוחר יותר) גם להם יזכרו את הזכויות.

ה. זוכים ע"י זה שיהיה להם בנים צדיקים, שיהיו מספיק חזקים להיאבק נגד היצה"ר.

ו. גם יש לזכור ולדעת שע"י זה שמתחזקים נגד היצה"ר אפילו כשהאדם הוא אדם פשוט ואינו תלמיד חכם יזכה שהאור של כורא העולם תהיה עטרה על ראשו לעתיד, בדיוק כפי שהיא על גדולי התורה, ושמחלקו יהיה חלקנו! מסיים החפץ חיים ז"ל, (שם פ"ט).

פרק ט"ז

עתה נתבונן בתענוג הגן עדן

א. המדרש אומר (רות פ"ה) פעם היה האדם עושה מצוה והנביא היה רושם אותה, עתה כאשר האדם עושה מצוה מי רושם את המצוה? אליהו הוא זה שרושם אותה!, ומלך המשיח עם השי"ת חותמים עליו!.

ב. וזה בטוח שכל אלו הנשמרים ונוהרים ממאכלות אסורות וזכויותיהם ירשמו ע"י משיח ואליהו גם לעתיד לבא מעשיהם ייחשפו לעיני כל באהדה וכפי שהתרגום כותב בסוף קהלת (עה"כ סוף דבר הכל נשמע) שלעתיד לבא יתגלה ויתפרסם הכל, גם העבירות וגם הזכויות, ועד כמה ישמחו אז על כך שמסרו את הנפש נגד המאכלות האסורות, שדרכו הוא יזכה לכבוד הגדול ששמו יונצח לעיני כל היהודים לנצח, ע"כ.

ג. תארו לעצמכם אחים יקרים! עד כמה אנשים מחפשים את שמותיהם שיגדל בין אנשים, הרבה מרשים לעצמם שיעלה להם כסף, כריאות, עמל רב, שמם שיהיה מפורסם ביהדות העולם, וזאת למרות שמדובר בדבר זמני, כפי שהעולם אומר שכל סנוציה זמנה שלשה ימים, ולאחר מכן יורד מסדר היום, כיום זה גדול ומשחק תפקיד, ומחר השני, מחרתיים שלישי וכן הלאה, ובמיוחד לאחר שנפרדים מן העולם שאז בוודאי לא נשאר מכל הדברים הללו דבר, כשהדבר היחידי שאפשר לקחת זהו איבוד שכר לעולם הבא בשל

הכבוד שקיבלו בעולם הזה (כמבואר בס"ח בכמ"ק ואכמ"ל).

ד. אבל המצוות שעליהם מוסרים את הנפש, ואף אחד אפילו לא יודע מזה כמו מסירות נפש בענין הכשרות, דרכו של בורא העולם מתפרסמים גלויים ופרושים לעתיד, המביא עמו כבוד לעתיד, לא רק ליום או יומיים.

ואז ייאלצו לשבת קשה [לשמע השכר הגדול שקיבלו על כל חתיכת אוכל שמנעו את עצמם בעולם הזה] כשישבו ויחשבו איזה טיפש הייתי כשהיה לי הזדמנות כל כך קלה לזכות במצוות ע"י המנעות מחששות במאכלים, ונתתי לכך שיתחלק מידי, כמה כסף וכח היינו נותנים אז למלאך שהיה לו הכח להחזירנו לעולם בכדי לחטוף עוד איזה חומרא, ועוד איזה הידור, אך דבר כזה לא קיים! לחזור כבר אי אפשר!! זהו כבר אבוד!

ה. לכן אחים יקרים קחו בחשבון וחוסו על עצמכם! עתה אתם כולכם פה (חיים כולכם היום), רק עתה יש לכם את הזדמנות הזהב לקדש את שמו של הקב"ה על ידי כך שתמנעו מאוכל מפוקפק ולא תשתמשו באוכל המיוצר על ידי זרים, שהשכר על כך הוא גדול מנשוא, וכפי שהזכרתנו לעיל, אל תוציאו מידכם הזדמנות כל כך גדולה, רחמו על עצמכם, כי אף אחד אינו חי לעולם, כולם יהיו חייבים בסופו של דבר למסור דין וחשבון!

ו. עוד חייבים לזכור, שהאיש המונע עצמו ממאכלות אסורות במסירות נפש! אז במקום זה שציער עצמו בעולם הזה ולא רצה להשתמש מכל הבא ליד שהלב והעין חמדו ושיכול היה להיות בהם חשש איסור.

לעתיד רבש"ע יערוך סעודה גדולה לצדיקים, שכפי שידוע ישתתפו בסעודה זו כל הצדיקים הקדושים מכל הדורות, מתחילת אבות העולם, משה רבנו ע"ה, דוד המלך ע"ה, מלך המשיח, עם כל יתר הנביאים הצדיקים והחכמים של כל הזמנים.

ז. ואז יזכו להשתתף בסעודה רק אלו שמנעו את עצמם ממאכלות אסורות, וכל אלו שלא נזהרו בכך ייאלצו להיפרד

מהחברייא.

ח. כמה מילות תודה והודיה יתן אותו אחד ששמר את עצמו לבורא העולם שזיכה אותו לעמוד בנסיונות ושלא יפיל את עצמו במערכה נגד היצה"ר, וזאת למרות שאחרים כבר נפלו ברשתו של היצה"ר, וזאת רק בזכות זה הוא זכה כעת לכבוד הגדול שיוכל להנות מן הסעודה, (חפץ חיים שם פ"י).

ט. באותיות דר"ע כתוב איזה כבוד יש לכל אחד, בסעודה [חוף מעצם הרצון להופיע במסיבה של כל הצדיקים] אנו נצטט את דבריו.

שם כתוב כך: כל אחד על פי כבודו [הכוונה למדרגה] ילבש בגדי מלכות, וכתר יהיה על ראשו, ביחד עם תכשיטים שרק מלכים נושאים.

א. כל אחד יישב על כורסא מזהב, ולכל אחד יהיה שולחן העשוי מאבני שהם, ובכל יד יהיה גביע זהב, שיהיו עליהם חרותים דברים עילאים, ועל השלחן יהיו מעדנים מגן עדן.

ב. לפני כל אחד יעמדו שלשה מלאכים לשרתם, מהראש יצא אור מבהיק, וברקים ייצאו מן הפיות, וזוהר הפנים יבהיקו מקצה אחד של העולם לקצה השני, בדיוק כמו השמש.

ג. השמים פותחים את שעריהם, ודואגים שיירדו גשמים של שמן ובושם על ראשיהם שיביא ריח טוב מקצה אחד של העולם למשנהו.

ד. מליון מלאכים עומדים לפניו, כשהם אוחזים בידיהם חצוצרות, תופים, וכלי זמר אחרים ומשחקים בפניהם והקב"ה גם עומד שם.

ה. ועל הזמן הזה אמר דוד המלך את נבואתו "אשרי העם שככה לו, אשרי העם שדי' אלקיו".

פרק י"ז

התעוררות לחנך את הילדים בזהירות במאכלות אסורות

א. החפץ חיים כותב: (דבר בעתו — שער האחוה) חוץ מזה שמוטלת חובה על כל יחיד לשמור שהוא ח"ו לא יעבור על חוקי התורה, מונח על כתפי האב הרבה אחריות [בדיוק כפי שרואים כשההורים עורכים חתונה לילד, לא חוסכים זמן, כח, כסף, וכל זאת כי רוצים שהכל יילך על הצד הטוב ביותר, וכ"ש בתורה ובמצוות שזהו באמת הייעוד של האדם אסור באמת לחסוך בזמן אנרגיא וכסף, שהילד יגדל מפוטם בתורה ויראת שמים, ולחשוש מאיסור בדיוק כמו מן האש, ולא שכל מה שהוא חומד ורוצה צריך לתת לו בכדי שיאכל ממנו].

ב. בואו וראו את ברכת התורה שהנכם אומרים בכל יום, "והערב נא ד' אלקינו כו' ונהיה אנחנו וצאצאינו" הכוונה היא שמבקשים מהרבש"ע שהוא יעשה את התורה הקדושה בפנינו, ושלא יתנתק מצאצאינו ומצאצאי צאצאינו ואם האבא אינו שומר כמו שצריך מה שהילד מכניס לפיו [בבית, בחדר, קידוש, בר מצוה, חתונות, אצל קרובים ועוד] איך הוא יכול כלל לבקש דבר כזה, כשמעשיו הינן סתירה למה שהוא מבקש.

ג. חוץ מזה אם האבא משקיע כוחות רבים לחנך את הילדים שיאכלו רק כשר, זו הוכחה שכל מגמתו, עמלו וצערו, וכן עגמת הנפש שההורים היה להם כשגידלו וחינכו אותו הכל היה למען רצונו של בורא העולם, כי רצו שהוא ישאר עבד נאמן לרבש"ע, ויקבלו שכר גדול לכל יום של עמל.

אבל אם האבא אינו עושה כמו שצריך, ואינו נזהר שהילדים לא יאכלו מאכלות אסורות, זו ההוכחה שלא איכפת לו כלל כבוד שמים, וכל גידול הילדים נחשב בדיוק כמו גידולם של בעלי החיים [בהמות וחיות] המגדלות את ילדיהן, והוא לא יקבל על כך שכר

כלשהו.

ד. למען האמת חייבים לומר שזהו זלזול כשמאפשרים לילדים לאכול מה שהם רוצים, זה נגרם על ידי היצר הרע הרוצה לשדוד מהם תוך זמן קצר את כל השכר המגיע להם לעולם הבא עבור כל השנים על כל העמל והקשיים שהיה לו בעת שחינך והאכיל את ילדיו, וכל זאת בנוסף על עצם השמירה על הילדים מה הם אוכלים ומה הם שותים שההורים מקבלים בשביל כך בדיוק כמה שהילדים מקבלים (ע"כ דברי החפץ חיים זצ"ל בס' דבר בעתו שער האחרון סוף פ"א).

ה. רעד עובר בכל הגוף והעצמות, כשמתבוננים בכל הנאמר כאן, בדבריו של החפץ חיים הזורק אור בכל נושא גידול הילדים על שמירת הכשרות.

עולם חדש עם רעיונות חדשים (רעיונות) חודרים למוח, ומרחפים מעל הראש כשמוכח שכל העמל שמשקיעים מתוך רצון שיהיה טוב לילדים, הקשור בשורה ארוכה של יסורים ועגמת נפש, צער ולילות שלא ישנים, כח ובריאות כמה שזה עולה עד שרואים בעזרת השי"ת את הילדים גדלים כמו שצריך, בריאים, תלמידי חכמים, יראי השם, השכר על כל זה יקבלו ההורים, וזאת כאשר ידאגו וישמרו על מה שהילדים מכניסים אל הפה.

ו. לאחר ששומעים זאת, מי עוד מסוגל להכניס לפה, או לסגור את העין כל עוד שהוא אינו בטוח שכל מה שהוא וילדיו אוכלים, הם כשרים לא רק במאת האחוזים אלא באלף אחוז!!

כי השכר לגידול הילדים כפי שצריך לגדל, ניתן לציין כגדולים הגבוהים והחשובים ביותר ממה שהאדם יכול להשיג בחייו, כי חז"ל לימדו אותנו לפום צערא אגרא! וכזמנים הקשים ביותר לאדם הם השנים שהם מגדלים בו את הילדים, עובדים בפרך בכדי להשיג את פת הלחם, עושים מאמצים שהילדים יהיו בריאים וחזקים, עובדים קשה שיגדלו תלמידי חכמים, יראי השם, הופכים להיות לבנים וזקנים כשמחפשים להם שידוכים מתאימים בכדי

לחתן את הילדים, כל זה בולע את הזמן היפה ביותר של חיי האדם. ברור, שהשכר על כל העמל הזה לא ניתן כלל לתאר, שהוא גדול מאוד.

ועתה כשהולכים להאכיל את הילדים וכבר עתה בעת שהם קטנים ב"סימילאק" וכדומה, וזאת למרות שלא מדובר בפיקוח נפש (עי' ספרי מנחת יהודה, באורך), ובאותו זמן גם קונים יחד בחנות, אוכל בתוך קופסאות וכדומה וכן כל הבא אל היד, הרי שאז לוקחים בידיים את העולם הבא, ומטביעים אותה במעיין של הנוחיות [מלתת חלב אם, ולהכין אוכל כבית] ובגלל הטירחא המדומה מפסידים את שתי העולמות. — הלב כואב וזועק על כך!

ח. נו!, בזמן כזה עוד יכול לעבור איזה רעיון במוח, נניח שאין כרגע שכר על גידול הילדים, אבל לפחות יש לי שכר על המצוות ומעשים הטובים שעשיתי, אז לכן אנחנו נצטט את דברי החפץ חיים זצ"ל בענין, אשר הוא כותב שההורים בגן עדן סובלים מכך כשילדיהם נמצאים בגהינם.

ט. החפץ חיים זצ"ל כותב כך:

שתזכור ותדע, שאם יש ילד העוזב את דרכי ה', ומגיע בסופו של דבר למשפט בפני בורא העולם, ואז אפילו אם האב כבר זוכה בזכות מעשיו לשבת בגן עדן, אז יהיה גם לו צער רב מכך, כי יובילו אותו מגן עדן לגהינם על מנת שיראה את צערו של בנו (כמו שאמרו חז"ל והביאו הגר"א במשלי כ"ט, עה"כ יסך בנן וכו', ע"ש).

י. ומי יכול עוד בזמן כזה לשום את הצער והדאגה שיש לאדם מכך, כפי שרואים בחוש, כאשר יש לילד איזה כאב והוא מצטער, טבעי הדבר שההורים מצטערים על כך, וכל שכן כשהאבא ייאלץ לראות איך שמענישים את בנו בעונשים קשים, כמו למשל כשמלאך יקרע לו את הפה לחתיכות בגלל אכילת מאכלות אסורות, אחר-כך יחתוך לו את הלשון, שלישי ישבור לו את הידים שבעזרתם הוא סייע לחטא, כפי שידוע שכל משחית

נברא מן העבירות שהאדם עשה בכדי למחות את אותו אבר אשר חטא, ולדוגמא אם הוא עבר עבירה בידיים נולד משחית להשחית את הידיים, וכן בכל האברים, ולבסוף סורקים אותו לאש, והוא זועק, בוכה, וצועק אוי געוואלד!!!

עתה תארו לעצמכם כמה צער ועגמת נפש יהיה לאבא אז, כשהוא יבכה מתוך לבו באמת, ולא יהיה לו אז אף אחד שיוכל לבוא לעזור לו, ולכן על כל חי לקחת את הדברים האלו אל הלב, כל זמן שהוא חי, וימנע מן הבן שלא יגיע לידי חלילה חטא, ואז יהיה גם חלקו שלם (קר' דבר בעתו, שער האחזה, פ"ב).

פרק י"ח

א. מי אומר שחייבים לשמור גם את השני ממכשולות???

משיב על כך החפץ חיים, על האדם לדעת שקיים חילוק גדול בין מי שעובד את בוראו לבין מי שמקיים את מצוותיו, כי העובד מתכוון ברצינות לעבוד את השם, לבין זה השומר ומקיים את המצוות רק בכדי לקבל שכר (אגואיסט), ולעתיד לבא נוכל להבחין ולראות מי באמת עבד את הקב"ה באמת ובתמים, ומי רק ביקש לרכוש מצוות.

מה הוא אמת המידה להבחין בין עובר את השם באמת, לבין מי שרק רוצה לקבל שכר? זה המתכוון לעבוד את השם שברא אותו באמת, ונותן לו מכל הטוב, הוא רוצה שכולם יעבדו את הקב"ה ויעשו את רצונו, בכדי שכבודו של בורא העולם יגדל, וישמע אצל כל בני אנוש, וכשהוא רואה אנשים שאינם הולכים בדרכי ה', אז הדבר כואב לו נורא.

[קיימת אימרה עממית ידועה, אם לכל אחד היה רצון וחשק לעבוד את ה', בדיוק באותו חשק שיש לו שכל אחד יסע לרבו, אז היינו נראים הרבה יותר יפים].

ב. אחרת הוא אצל אותו אדם המתכוון תמיד רק את עצמו (אגואיסט) אפילו כשאנו עושים את רצונו של הקב"ה, הלה כלל

לא יביט אליו, אותו לא מעניין אם אחרים גם עושים את רצונו של הקב"ה, זה גם לא מפריע לו כשהוא רואה אנשים שכלל אינם עובדים את בורא העולם.

אותו דבר הוא גם אצל מאכלות אסורות, זה האומר מה מעניין אותי מישהו אחר [חוץ מזה שהוא עוקר את המצוה של הוכח תוכיח] זוהי הוכחה שכל עבודת ה' שלו הוא רק בשביל עצמו, הוא מתכוון רק לכוונות אישיות.

ג. חוץ מכל זה ישנו גם ענין של ערבות, שהכוונה שכל מי שהיה בהר סיני וקיבל ביחד את עול התורה והמצוות קיבל על עצמו לעשות מעשים שגם אחרים ישמרו ויעשו את רצון התורה בדיוק כפי שצריך.

ד. ולכן, אפילו המושלם ששומר את עצמו ובורח מן האיסורים בכל הכח, אפילו מספק ספיקא של איסור, יכול להיווצר מצב שבעתיד לבא יתבעו אותו על אכילת חזיר, נבילות וטריפות, ועוד, ועל שאלתו מדוע מענישים אותו על דברים שכלל לא עשה, ועוד יוסיף שבכל הנהגותיו בחייו אפילו לא היה בהם חשש של האיסורים מן הסוג הזה וכי מעולם לא עברו את שפתיו מאכלים שאינם כשרים בוודאות.

ה. על כך ישיבו לו: האם לא ידעת שכל אחד ערב לשני וחייב לדאוג שחברו גם הוא ישמור על התורה והמצוות, וכי הנך נושא באחריות.

בו והזכר על העבר! כמה אנשים אכלו דברים שאסור לאכול, ואתה ידעת כי אסור לאכול זאת, ואם כן מדוע לא צעקת?

ושלא יחשבו לרגע שזה לא כל כך נורא, מאחר וגם אחרים לוקחים חלק בעוון זה ונושאים באחריות, כי כשהאדם הוא ערב לעשרות אלפי דולרים, אף שיש לו שותפים רבים שהם ערבים, בכל זאת זה יוצא הרבה כסף לכל אחד (ע"כ מקור' דבר בעתו מדור שער בית ישראל). לכן שכל אחד יעשה מצדו כל מאמץ למנוע מעצמו ומכל בני ביתו, ומכל קרוביו וידידיו מכל סוגי האוכל

עט

המוכן, כמו "סימילאק" דזאָרס, (בקבוקים קטנים) סאַלאַמי, וכדומה, וכל סוגי האוכל האחרים, ולבדוק היטב כל מאכל הנכנס הביתה.

ובזכות זה של מצות הזהירות ממאכלות אסורות כפי שצריך להיות נזכה כולנו להינצל מכל פגע רע, ונזכה לישועה בקרוב, ולגאולה שלימה, ונוכל לשמוח בעתיד ביחד עם הצאצאים וצאצאי הצאצאים, ככל האברים ללא שום צער, ורק בתענוגים.

פרק יט

א

סמל תבנית שוחט ירא השם

הגה"צ ר' שלמה קלוגר זצ"ל לימד אותנו איך צריך להיראות שוחט שאנו אוכלים משחיטתו.

השוחט שימנע ככל האפשר מללכת כרחובות, ושלא ידבר עם אנשים, ושרק יישב וילמד יומם ולילה (חוץ מזמן השחיטה).

ב

צער גלגול — למאכילי טריפות

בספר הגלגולים של האר"י ז"ל (דפוק פראנקפורט דף ל"ט ע"א ד"ה והמדבר) כתוב שזה המאכיל טריפות ליהודים מגולגל בעלי העצים, וכשהרוח נושבת ומכה עליה זהו צער גדול, וסופו של העונש שהעלה נופל על הרצפה, והצער הוא בדיוק כמו המות, זה יכול לחזור על עצמו 100 פעם ויותר, כל זה לפי כמה שנים שהוא האכיל טריפות (ועיין בנפש ישע"י ע' כ"ג, ובספרי שו"ת זכחו זכחי צדק).

ג

**לא שוחט, ולא סוחר — ואעפ"כ מאכיל נבילות
וטריפות**

בספר דעת תורה (סי' א' אות י"ב) הוא מצטט בשמו של השערי תשובה לרבינו יונה, שאם הרב המכשיר לא נזהר על השוחט כפי שצריך לשמור ולהזהר, הוא נחשב כמו מאכיל טריפות לישראל ח"ו עיי"ש, (ועיי' שו"ת חת"ס יו"ד סי' י"ג ובספרי שו"ת זבחו זבחי צדק באורך גדול).

ד

**כל מי שלא נבנה ביהמ"ק בימיו וכו' — היינו
האוכל נבילות וטריפות**

בספר ברית מטה משה (אצל פיוט חד גדיא) מובא וז"ל:

הנה הואיל ואתא לידן ענין זה באחי להזכיר מעון הרע הזה שעדיין הבשר בין שנינו שאכלנו נבילות וטריפות עד כה שהי' גודל המכשלה הזאת בישראל שהרבה שוחטים אין להם הרגשה והרבה מהם מקילין בדבר וממהרים לבדוק, ופשיטא לאחר שחיטה אינם בודקין הסכין רק דרך העברה בעלמא בלי כוונת הלב מחמת שמוכן לפניו הרבה לשחוט ואינו בכדי שיעשה בזמן קצר והמלאכה מרובה, ופשיטא מחמת שמייעפים ומיגעים ידם כבדים עליהם מלבדוק סכינים יפה ושוחטים בסכין א' הרבה עד כי חדל לספור כי אין מספר מכל התלאות ומקרה רעות שקרה עד כה וגודל עוונותם ע"י שמחלו חכמים על כבודם והעמידו להם על חזקתם דכל ישראל בחזקת כשרות עומדים מן הסתם (רמב"ם פ"ב מקידוש החודש ועוד) ועכשיו שאיתרע חזקתם, ראינו למפרע שדבר זה החריב את ביתנו אשר עדיין לא נבנה בימינו והשכינה בגלות עדיין בעונינו וכאשר נמצאו כמה קלקולים אשר אין להעלותם על הספר כי קצר היריעה מלהשתרע.

ואם יאמר האומר אם אלו יצאו מחזקתן, כל ישראל מי עומדין בחזקת איסור מ"מ למיחש מיהו בעי מחמת שצריך להיות מתון גדול ולדקדק היטב והמלאכה כבידה עליו כאשר מצאנו שכולם אינן מדקדקין בעבור זה, ובפרט בשחיטת הכבשים מחמת צמרן קרוב הדבר לפשוע ולקלקל ומחמת שיש להם לשחוט הרבה אינם מדקדקין כ"כ וממהרים לשחוט וקרוב לוודאי שמאכילין נבילות וטריפות כאשר נתברר, ומי שיהי' מתמה בדבר ולומר מה גבר בגוברין ומה יום מיומיים ויקל בדבר הזה בוודאי מנהג ומעשה אבותיהם בידם ששוחטים את דבריהם לאמר מי יתן לנו בשר וא"ת וישטחו אלא וישחטו שהיו נתחייבו שונאיהם של ישראל כליה (יומא עה:) על שבקשו לאכול בשר תאוה היינו בשר נחירה ואבותינו חטאו ואינם ואנחנו אם נעשה כמעשיהם לא טובים להיות נלכדים בעונם ח"ו.

ואוי לנו מיום הדין ואוי לנו מיום התוכחה ואין לנו פה לדבר ומי יוכל להגיד ולספר מה שעבר עלינו עד כה שגרמו לנו השוחטים כמה רעות ולא ידעו ששחטו לעצמם בסכין פגומה כמו כן יהי' מיתתם בכלל נבילה וטריפה, לכלב הוא הקליפה רחמנא ליצלן תשליך אותם ומוכרח להיות מגולגל בכלב, ע"כ ישימו אל לבם עונש הגדול הרע הזה ויחשבו שכרם כנגד העבירה ולראות שתמיד יהיה יראתו של מקום ית' על פניהם, ומה' ומישראל יהי' ג"כ נקיים (במדבר לב-כב), ולהראות סכינים לחכמים שבדורם לפני השחיטה (חולין יח. ובראשונים וטוש"ע סי' י"ח סי"ז ובהגה), ואח"כ בכל שבוע ושבוע ואז תבא עליהם ברכת טוב ויזכו לרב טוב הצפון ליראיו, ועכשיו ת"ל שמענו שבכמה קהלות קדושות במדינת אשכנז העמידו כשרים ונאמנים בשעת שחיטה כדי לבדוק תיכף אחר השחיטה ולהראות סכינינו לפני השחיטה לחכם, גם פה ק"ק ברלין ראה הרב המופלג הישיש והזקן אב"ד ור"מ נר"ו לגדור גדר לפני צאן קדשים שלא יסאבו את נפשם ח"ו והסר המכשילה הזאת מישראל עד כי חדל לספור כי אין מספר.

ע"כ הירא וחרד מדבר ה' ויש בידו לתקן יראה שלא יתלה אשמו בראשו ואף במי שאין בידו למחות עכ"פ הרי בידו שלא

לאכול בשר כי אם עפ"י תקנה הנ"ל, ואף שלא ימצא בשר לאכול אפי' בשבתות ובי"ט אל יקל בעבור זה ח"ו דקרוב לודאי הוא שיאכל דבר איסור לפעמים, ע"כ ישים אל לבו הלא זה תולעה ורימה ובתכלית יהי' מרה, ע"כ אל יתבייש מפני אדם וכו' ויקדש עצמו במותר לו (יבמות ב.). ואז קדוש יאמרו לו מה קדוש לעולם קיים ויזכה בביאת ירושלים במהרה בימינו אמן סלה עכלה"ק.

ה

אכילת נבילות וטריפות — חמור יותר מחילול שב"ק

החפץ חיים ז"ל כותב בספרו מחנה ישראל, שחייל יהודי שאל אותו פעם במה עליו להעדיף, הוא יכול להיות בצבא אצל מפקד שהוא אדם נוח והוא ירשה לו לשחוט ולאכול כשר, אך הוא ייאלץ לעבוד שם בשבת, אך יש לו אפשרות אחרת להימנות כחייל במפקדה אחרת, אבל שם הוא אמנם לא יעבוד בשבת, אבל הוא לא יוכל לאכול כשר, ואז החפץ חיים ציוה עליו להעדיף את המחנה ששם ייאלץ לחלל שבת והסביר לו את טעם הדבר, שהגם ששבת הוא באיסור סקילה, אבל כשהוא יגיע הביתה הוא יוכל לשמור שבתות הרבה, אבל כשהוא יאכל נבילות וטריפות הפגם ישאר בנשמתו לנצח, עכ"ל.

ו

מרבית האפיקורסות — ותמורת הדת

הדברי חיים בשו"ת (יו"ד חלק א' סי' ז') כותב שע"י שוחטים שהיו קלים, הרבה קהילות התקלקלו בגרמניה, ועזבו את דרך היהדות רח"ל (עיי"ש באריכות).

מובא בדגל מחנה אפרים (פ' עקב) בשם הרמב"ם תשובה שהוא השיב לאלו שהסתפקו בענין תחיית המתים, הרמב"ם ציין שספיקות כאלה נולדים אצל אנשים האוכלים מאכלות אסורות נבלות וטריפות וכדומה עכ"ל, רואים אנו מכך עד להיכן האדם

פג

יכול חלילה להתדרדר ע"י אכילת מאכלות אסורות עד כדי ספיקות
בי"ג העיקרים.

כתבואת שור כתוב שהשוחט חייב להיות ירא שמים מרבים,
שהיראת שמים יראה על פניו, ואם לא אז הוא מתקלקל יותר
ויותר, וממילא הוא מקלקל גם אחרים האוכלים משחיטתו, הם
מתמלאים מטומאה עד שהם הופכים לאפיקורסים.
(“טיול בפרדס” מערכת שחיטה של רבה של שאמלוי זצ"ל)

ז

שוחטים חסידים ואנשי מעשה – נתקלקלו מאומנות השחיטה

הדברי חיים בשו"ת (יו"ד חלק א' סי' ז') כותב שהוא ראה
הרבה יראי שמים ולומדי תורה שהתקלקלו לאחר שהפכו להיות
שוחטים.

ח

היצה"ר משתתף עם הסופרים

החת"ס בשו"ת (או"ח סי' ר"ה) כותב שהמלך זקן וכסיל
(הכוונה ליצר הרע) יושב על כורסא של שלשה רגלים. 1. של
חזנים המוציאים מחוץ למחנה את התפילות של מבוגרים וילדים
וכו'. 2. של שוחטים המאכילים נבילות טריפות לילדים רכים, 3.
של סופרים הכותבים תפילין ומזוזות פסולים, זה כבר מספיק ליצר
הרע, יותר כבר לא צריך.

ט

מלך זקן וכסיל – משתתף בסיטונות

בספר תולדות יעקב יוסף פ' נשא ד"ה והעולה הוא מספר
בשמו של חכם שבזמנינו היצה"ר הפך להיות חכם והוא אינו צריך

לדבר ולהחדיר לתוך רשות כל יחיד, אלא הוא תופס יחיד שרבים נכשלים דרכו, הוא מעמיד באותו עיר שוחט השייך לסט"א, מאכיל לצבור טריפות רח"ל עיי"ש באריכות.

י

סיבה לאסונות המתרבות יום יום

בספר אמרי צדיקים דברי הגאונים עמוד ה': היכן שהשוחט הוא חרד אז השחיטה טובה, ואלהיו הנביא אז נמצא בעיר, אבל אם ח"ו השוחט מאכיל נבלות וטרפות אז הוא גורם שמלאך המות יסתובב בעיר, עכ"ל.

מהספרים לעיל אנו רואים שכל הצרות שאנו סובלים הנן בגלל השוחטים המאכילים נבלות וטרפות רח"ל. (וע"ע שבת לג: אוהזה"ק שמיני יא, מג. אוהרת מהרצ"א, מקדש מלך, זבחי שלמים, דרכ"ת סי' ס' אות ה').

יא

מלחמה לדי' בעמלק

אני בטוח שזה מה שגוזרים גזרות נגד השחיטה, בזמננו זהו רק בגלל זה שלא בדקו טוב את השוחטים, כמו שצריך. ("טיול בפרדס" מערכת שחיטה של רבה של שאמלוי זצ"ל)

יב

סוד ירידת הבעל שם טוב הקדוש לעלמא הדין

שמעתי בשם רבינו הק' הבעש"ט זי"ע כי הוא בא לעוה"ז לתקן תיקון עולם ואשר הי' עומד העולם ברפיון בקלקולם בשלשה עמודים שהעולם עומד עליהם (תורה עבודה וגמ"ח) כי עמוד התורה קלקלו בעלי הדרשנים שנסעו מעיר לעיר ואמרו דרשות של דופי לעור עיני העולם וכדו להם מדרשים פליאים ותירצו אותם

והם היו בעצמותם קלים ונוכלים, ועמוד העבודה קלקלו החזנים הידועים בקלותם ופחזותם כי בימינו אין לנו רק התפלה שבמקום תמידין תקנום וזהו העבודה בגלותינו (כעוה"ר), ועמוד הגמ"ח קלקלו השוחטים הקלים לאשר אחז"ל (תענית כ"ג ע"ב) גבי אבא חלקי דקדים סליק ענא מהאי זותא דדכיתהו משום דאיתתא שכיחא בכיתא ויהבי ריפתא לעניי ומקרכי הנייתא, וכן אמרי (כתובות ס"ז ע"ב) ופירש"י ומיקרכי הנייתא הנאתי מזומנת שאני מחלקת לחם ובשר וכו' (ולא בממון וכו') וע"י שנתנו לאכול לעניים מבשר נכילות וטריפות שהאכילו השו"ב הקלים נמצאו שלא עשו גמ"ח רק שעוד הכשילו את העניים הסובכים ממקום למקום, וע"כ הי' כל שלשה עמודים רופפים עד שבא רבינו הבעש"ט הק' זי"ע והי' בתחילת ימיו שו"ב ואח"כ בהתגלותו התפלל לפני העמוד והי' ש"ץ ועורר לב העולם בתפלותיו בקולות נוראים והי' אומר מאמרי תורות ע"ד האמת כדי לתקן כל אלו הקלקולים ולהעמיד תיקון עולם על מכוננו, ע"כ שמעתי.

(דברי תורה, ח"ג פ"ו)

יג

מדוע לא בא בן ישי גם תמול גם היום

בספר שמרו משפט של בעל לב העברי וז"ל: הגהצ"ק ר' נתן אדלר רצה פעם לפסול את השוחט של פרנקפורט דמיין ולהוריד לטמיון את הסט"א השורה על השוחטים הפסולים כו', ואמר כי לו הוא היה משיג את מבוקשו משיח היה בא, אך הס"מ הקים עליו רודפים בדמות קצבים והוא נאלץ לברוח מפראנקפורט, ותלמידו החת"ס רדף אחריו כמה פרסאות עכ"ל.

פרק כ

ליטול ידים בבוקר עם הילדים נטילת ידים

אנו מעתיקים כאן מכמה ספרים את חומר הענין של נטילת

ידים בבוקר אפילו בשביל ילדים קטנים, כי הם מטמאים את האוכל שהם נוגעים בהם ומטילים בהם חשש סכנה רח"ל.

א. יש להיות זהירים בבוקר שכל הילדים הקטנים נטלו ידים, כי זה חשש סכנה כשהם ניגשים ונוגעים באוכל בלי נטילת ידים (פרי מגדים — סידור דרך חיים) אבל בדיעבד אם ילד נגע במאכל בלי נטילת ידים מותר להשתמש באוכל (אלי' רבה — סידור דרך החיים).

ב. כל ירא שמים יחמיר על עצמו לא להשתמש ממאכל שנגעו בו בידים טמאות, כי כך כותבים המקובלים ז"ל, כשמישהו אוכל מאכל שנעשה בידים טמאות, הוא עלול להיכשל בעבירה דרך רוח הטומאה השורה על האוכל, וזה אוטם את לבו ולב ילדיו לתורה.

ישנם הנותנים תקנה לאוכל, שירחצו את האוכל שלשה פעמים ואז רוח הטומאה ייעלם, כי זה לא גרוע יותר מהמאכל עצמו לאחר שרוחצים אותו שלשה פעמים הטומאה עוזבת אותו (חיי אדם כלל ב' בתוספת חיים אות י"ב).

ג. ראוי להיות זהירים לרחוץ את ידיהם של הילדים הקטנים כל בוקר בגלל הסכנה והאיסור החמור, והעולם אינו מזהר על כך דיו, ואינני יודע מדוע (משלי סי' ד').

ד. עליו להיות זהיר לרחוץ את הידים של הילדים הקטנים בצורה הגונה, ושלא יטמאו את כל מה שהם נוגעים, ושחלילה שהסט"א ישרה על הכל ח"ו.

ה. מי ששומר ורוחץ את ידי ילדיו מיום הברית מילה של הילד קדוש יאמר לו (רז"ש).

ו. המנהג לרחוץ את הידים של הילדים הקטנים הוא סגולה טובה שיגדלו נקיים ושיהיו גידולי הקדש (בן א"ח מובא בכף החיים סי' ד' אות כב — וע' שו"ת קרן לדוד סי' א').

ז. כתוב בס"י שטוב להיות זהירים אפילו בילד שהוא בן יום

אחד, שהוא לא יאכל בטרם שהוא לא נטל את ידיו בכוקר, ושלא יאכל ממה שאכלו עכבר וחתול, ושלא ישתה מים ממה שנשאר מידיים רחוצות, ושלא יאכל מאוכל שנגע בו מישהו שלא נטל את ידיו כו' (שלה"ט קצח:)

ח. שיזהיר את הנשים על כך (שלא יגעו באוכל מבלי שנטלו את ידיהם), נוהגים להקל ומאפשרים לילדים קטנים לגעת שאינם בגיל החינוך, אבל טוב שיחמירו מיום הברית מילה של הילד והלאה וישנם אפי' שאומרים שיש איסור הלכתי בענין זה ולכן חייבים להיות זהירים ליטול את ידי הילדים (סידור יעב"ץ).

פרק כא

מדור אזהרות לפסח

א. אם מערכת הכשרות במשך כל ימי השנה, מסובכת וכאובה, הרי שלקראת ימי הפסח הבעיה מסובכת פי כמה, ודוקא בפסח כשאנו עוסקים בנושאים שכל יהודי נזהר שחלילה לא יחדור אפילו שעורת חמץ, וכשכל יהודי שאפילו במשך כל ימות השנה הוא אינו מדקדק כל כך, אבל בפסח הוא מהדר ודואג שהמוצרים יהיו בתכלית ההידור והכשרות.

ודוקא ביו"ט הגדול והמיוחד הזה, שורה תהו ובוהו כזה בענין הכשרות, וכמעט ולא ניתן להשיג תוצרת שלא תהיה עליו שאלה, ובכל זאת מכניסים תוצרת שבעבר ההורים כלל לא היו מעלים על הדעת לקנות תוצרת כזו, ואפילו יהיה עם הכשר הטוב ביותר, הרי שהיום לא נזהרים ואוכלים מכל הבא אל היד.

ב. זכרו יהודים, בפסח תלוי הטובה והברכה לכם ולילדיכם לקראת השנה הבאה, וכפי שהאר"י הקדוש כותב ומעיד, שכל מי שנוהר השנה שחלילה לא יכשל במשהו חמץ, הוא יכול להיות סמוך ובטוח שהשנה כולה בטוחה עבורו שלא יכשל.

כל זה כמובן בכל הקשור לצרכים חיוניים ביותר, אבל מותרות (עוגיות, שוקולד, סוגי שתיה) שניתן לחיות בלעדיהן לא היה בעבר

אצל המדקקים כלל עולה על הדעת להתשמש בהם בפסח.

ג. רבותי אנו מרמים את עצמנו, אנו מנסים לשכנע את עצמנו שאנו שומרים על כללי ומנהגי ישראל שבפסח אין מתערבים, ושכל אחד אוכל רק-אצלו בבית, הטעם של המנהג הזה הוא בגלל שלכל אחד יש את החומרות שלו וכדומה, והנה אותו אחד שכל כך מקפיד שחלילה לא לאכול אצל השני בפסח, הוא קונה בחנות אוכל מוכן, או תוצרת שנעשה ע"י זרים שהוא כלל אינו מכירם שזה הרבה יותר גרוע מלאכול אצל מי שמכירים ויכולים לסמוך עליהם, כשכל אחד מבין שבעל בית חרושת המתכוון לעשות כסף מקיל הרבה יותר מאשר אדם בביתו, אז הרי אנו רואים סתירה איומה, מצד אחד הוא אינו רוצה חלילה לאכול אצל השני, הוא חושש, והנה מצד שני הוא אוכל את העשוי ע"י זרים ואינו יודע אם החמירו כפי שרצה (קראו להלן או' ו' את דברי האדמו"ר מסוכוטשוב על החסרונות שבקניית האוכל המוכן).

ומי מדבר כבר מן החומרא של אנשי מעשה שלא אכלו אפילו מה שבשלו בביתם רק את מה שהיו מוכרחים לאכול, מזה עדיין אחזים רחוק מאוד.

ד. בפרט זה אשר רודף אחר האתרוג היפה והמהודר ביותר, הוא מיפה את הסוכה, קונה טלית יפה וכיוצא, אדם כזה חייב גם לדאוג ליפות את חג הפסח, וזאת ע"י זהירות גדולה וחומרות של כל מיני מאכלות שבודאי אסור לו לקנות אותן.

ה. אנו חייבים לציין ב"ה לא אלמן ישראל שעדיין קיימים יהודים מדקדקים שאינם קונים אוכל מוכן בפסח, [זהו דבר קטן לייצר אותם לכד בבית] מאכלים בודאי שלא קונים, אבל האנשים האלו הם מעטים ביותר, ואם כן מדוע זה צריך להיות כך?

ו. בהזדמנות זו אנו רוצים לעורר על מה שמובא בש"ע (ת"ס ס"ב, חק יעקב, הגר"ז, מ"ב, כה"ח שם) שצריך שכל אחד יהיה בשעה שאופים את המצות, להשתדל לסייע, רבה של סוכוטשוב זצ"ל (אבני נזר שעב') כותב כדלהלן:

אני שמעתי שישנם מקומות שנהוג שם שלא כל אחד אופה בעצמו את המצות, אלא שאחד אופה ומוכר לכולם ממה שהוא אפה [כפי שנהוג היום] והדבר לא מוצא חן בעיני, ראשית, כי הלכות הפסח הנן רבים, ואם כל אחד אופה לעצמו אזי הוא דואג שהכל ייראה ויהיה כמאת האחוזים, אבל אחרת הוא כשמישהו אופה בשביל ביזנעס [במאפיה] כי אז כל מגמתו הוא להרוויח כסף וממילא אינו נזהר כראוי על הלכות הפסח.

ואם כן מדוע שלא נעשה מאמץ רציני לשמירה על מצוה כזו המגיע בפסח פעם בשנה, ולכן אני סבור שיש לדרוש ברבים שמי שהוא ירא עצמים ומדקדק שינהג כפי שנהגו אבותינו ואבות אבותינו, וכל אדם שיאפה מצות לעצמו, ולשמוח עם המצוה.

והוא יכול להיות סמוך ובטוח שהמצוה תעמוד לו בראש השנה בעת יום הדין כפי שכתוב בזה"ק, [אלו הם דברי הצדיק המוזכר לעיל זי"ע].

ז. זהו גם מוסר השכל והוכחה לדברים האחרים במרכלים שקונים מוכן בכל השנה ובמיוחד לפסח, כשבעל בית החרושת מעוניין שהעלות תהיה קטנה על מנת שהפרשי הרווחים יהיו גדולים יותר, ולכן הוא מוותר על חומרות והידורים שנוהגים לעשות בדרך כלל בבית, ולכן רק את מה שעושים בבית צריכים לאכול ולא יותר.

ח. גם אנחנו רוצים לעורר לפסח ולכל השנה שאוחזים את הפסח בצורה קלה בכדי לסמוך על שאלות מסוימות שהיה לחבר ולשכן, והדיין או המו"צ פסק להווא שזה כשר, ולכן הוא סומך על כן, ולכן חייבים לדעת שאסור לסמוך על מה שאמר הדיין או המו"צ לשכן, כי יכול להיות שאצלו המקרה שונה, וממילא פסק ההלכה יהיה שונה.

פרק כב

השאלות בענין החלב בארה"ב בימי הפסח

א. חייבים להעיר לצבור הרחב החי בטעות גדולה, חושבים שהחלב הנמכר בימי חול המועד ושעליהם החותמת "כשר לפסח" מלקו אותם מפרות ששמרו שבפסח יאכלו רק מאכלים שהם "כשרים לפסח".

ב. הטעות באה בשל כך, שהסוחרים היו מדביקים מודעות באותיות קידוש לבנה, שהפרות שלהם אינם אוכלים בפסח, אלא רק מאכלי פסח, וסתם היהודי שאין לו מידע בענין ואינו יודע את תהליך פיתוחו וחיותו של הפרה, איך מפטמים אותם ומה מאכילים אותם במשך כל ימות השנה, הוא מאמין שהדיווח נכון.

ג. אבל את האמת אסור להעלים, ואנו מגלים כאן לזכות את הרבים, אנו ביררנו באופנים שונים, בין אצל הממשלה ובין אצל גורמים אחרים, בין אצל החברות המייצרות את האוכל לפרות, ואנו קובעים שההודעות שלהם הם "גלאט שקר" במקום "גלאט כשר", וכל הדיווחים הם שקריים, מאחר ואין כל אפשרות אחרת כאן בארה"ב לתת לפרות אוכל אלא רק אוכל שהוא חמץ וודאי, וזה חייב להיות כך (כאן אינו המקום להסביר את הסיבות מדוע הם חייבים לפטם בחמץ).

ד. המאכלים שמפטמים בהם את הפרות הם!!!

- 1) CORN SOYBEAN
- 2) WHEAT MEODLING

זה עשוי משיירים של קמח שהוא חמץ גמור

- 3) DRY BREWERS GRAIN

הכוונה היא לשיריים של שעורה, כשעושים בירה שוריים את השעורה, וכשעורה זו מאכילים את הפרות והוא חמץ גמור.

ה. אם אתם רוצים הוכחה תתעניינו אצל החכרה * שהם מייצרים את המאכלים לכל החוות בארצות הברית, או שתעברו בעצמכם לחוות, או שתצלצו לשם ואז יספרו לכם, אדרכא תעשו זאת בעצמכם ותיווכחו שמשקרים אותכם.

ו. ולכן באמת הכריזו בכתי המדרש לפני שלש שנים שהחלב של פסח אינו טוב, ושיזהרו שלא לשתות אותו.

ז. חומר האיסור של שתיית חלב כזה אתם יכולים לראות בשו"ע (או"ח סו"ס תס"ח קיוצוש"ע סוס"י קי"ז), ובלחם הפנים שם, שד"ח מנרכת חומ"צ סי' ב' אות ד', מעדני שמואל סוס"י קי"ז).

ח. הערוגת הבשם כותב (סי' קל"ח) שאפילו הפוסקים שהנם מתירים לשתות חלב של פרות שאכלו דברים אחרים עם החמץ ביחד, מכל מקום לא פטורים מההיזק הרוחני שיש לדבר שהוא סותם את לבבות ומחדיר מדות רעות באדם (ועי' שו"ע יו"ד סי' פ"א) ממילא ראוי שכל יהודי יזהר מכך ע"כ.

ט. את זה כותב הערוגה"ב זי"ע, על החלב שהחשש לכך קל יותר מזמנינו, ולכן שכל אחד ינהג כפי שנוהגים המדקדקים ויראי ה' לקנות את מצרכי הפסח עם חלב לפני חג הפסח, שיהיה מספיק לכל ימי החג ולשמור עליו במקרה עד לסוף ימי הפסח (ואם רוצים דוקא ניתן לשמור זאת בפריזער).

בענין חמץ שעבר עליו הפסח

נעתק מהגש"פ מהר"י ט"ב (עמוד מו)

וגם כאשר עבר כבר חג הפסח ישנם חששות שחייבים להיזהר מהם מחשש של חמץ שעבר עליו הפסח ולחקור בחנות היכן שקונים את האוכל אם הוא מכר את החמץ כפי שהדין מורה, וממתי הוא לקח את הסחורה אחר הפסח וכדומה, וחייבים שיהיה סייעתא דשמיא בענין שחלילה לא להיכשל ח"ו, ע"כ.

ובזכות זה שנוהרים שלא יהיה חלילה משהו של חמץ לא יחטאו כל השנה (האר"י ז"ל), אמן.

פרק כג

בו יבואר גודל הפגמים והעונשים הבאים על האדם על ידי שאוכל מאכלות אסורות רח"ל

(א) כל האוכל מאכלות אסורות —

דנין אותו לאחר מיתתו כאדם מגועל, כי הקב"ה גועלו בעוה"ז ובעוה"ב (זוה"ק ח"ג מא:).

(ב) כל האוכל מאכלות אסורות —

מטמא נפשו (שם) ובר"ח שעה"ק פט"ו, והרבה סה"ק פ' שמיני מדברים מזה.

(ג) כל האוכל מאכלות אסורות —

כל מה שסובל האדם בעוה"ז הוא מפני שלא נזהר במאכלות אסורות (שם מב.).

(ד) כל האוכל מאכלות אסורות —

מדבק נפשו בסט"א וגועל נפשו ורוחו. ורוח הטומאה שורה עליו (שם).

(ה) כל האוכל מאכלות אסורות —

יוצא מרשות הקדושה ונכנס לרשות הסט"א (שם מב.).

(ו) כל האוכל מאכלות אסורות —

אוי להם ואוי לנפשם כי לא יתדבקו בצרור החיים כלל (שם מ"א:).

- ז) כל האוכל מאכלות אסורות —
מכילו עובד ע"ז רח"ל (זוה"ק ח"ג מב.).
- ח) כל האוכל מאכלות אסורות —
אין לו חלק באלוקי ישראל (שם מא:).
- ט) כל האוכל מאכלות אסורות —
נעשה פניו פני חי' רעה. (שם ח"ב קכ"ה).
- י) כל האוכל מאכלות אסורות —
נעשה נפשו שרץ (אוהחה"ק שמיני).
- יא) כל האוכל מאכלות אסורות —
נכנס בו מחשבת כפירה ומינות (רמב"ם).
- יב) כל האוכל מאכלות אסורות —
בשוגג! חטמא נפשו שרץ (אוהחה"ק שמיני).
- יג) כל האוכל מאכלות אסורות —
מעכב ביאת משיח צדקינו (ברית מטה משה על הגדה
של פסח בפזמון חד גדיא).
- יד) כל האוכל מאכלות אסורות —
אינו של הקב"ה (רש"י עה"פ ואנשי קודש).
- טו) כל האוכל מאכלות אסורות —
בא מזה עונש אסכרה רח"ל (רש"י עה"פ ואנשי
קודש).
- טז) כל האוכל מאכלות אסורות —
הבנים יוצאים לתרבות רעה ח"ו (אגרא דפרקא אות
ק"ו עיי"ש).
- יז) כל האוכל מאכלות אסורות —
באים עי"ז מכות נוראות רח"ל (אוהחה"ק פרשת
שמיני).

(חי) כל האוכל מאכלות אסורות —

אפי" רק איסור דרבנן. באים לידי עבירות חמורות רח"ל (אבות דר"נ פ' ט"ו. קו הישר פרק ע"ו).

(יט) כל האוכל מאכלות אסורות —

מכניס טומאה בלבו ובנפשו של אדם (מסלת ישרים).

(כ) כל האוכל מאכלות אסורות —

גופו מתפטם מאיסור. ובהמשך הזמן גופו מלא משקצים ורמשים נבילה וטריפה רח"ל (נדחי ישראל פרק כ"ט).

(כא) כל האוכל מאכלות אסורות —

נעשית הטומאה חלק מאבר מגופו (ר"ח שעה"ק פרק ט"ז).

(כב) כל האוכל מאכלות אסורות —

אין לו טהרה עולמית ומאכד חלק עוה"ז ועולם הבא (יש שכר עמוד מ"ב).

(כג) כל האוכל מאכלות אסורות —

אפילו ע"י שרץ משהו יכול לבוא לידי שאול תחתית ר"ל (ערוגת הבושם).

(כד) כל האוכל מאכלות אסורות —

בא לידי אפיקורסות רח"ל (תורת משה קדושים).

(כה) כל האוכל מאכלות אסורות —

נחסר הפרנסה, בגלל שוחטים שאינם מהוגנים, (ליקוטי מוהר"ן דרוש ל"ז).

(כו) כל האוכל מאכלות אסורות —

עבירתו גדולה מכל עבירות שבתורה, שע"י מאכלות אסורות יצאו מדינות שלימות לתרבות רעה (דברי חיים יו"ד ח"א סי' ז').

צה

כז) כל האוכל מאכלות אסורות —

אי אפשר לו להתפלל כראוי (אור הגנוז פ' תולדות).

כח) כל האוכל מאכלות אסורות —

נמצא בכלל עזי פנים שבדור, בלי יראת שמים ואינו מקבל מוסר (פרי חדש יו"ד פא, ובמחזיק ברכה שם).

כט) כל האוכל מאכלות אסורות —

אומץ עונשם חמור מכל עבירות שבעולם (יסוד ושורש העבודה שער הבכורות פרק ד' ד"ה הגידה ל').

ל) כל האוכל מאכלות אסורות —

נעשה מין ורשע (האר"י ה"ק מובא בשה"ט מ' פתח עיניים פ"ה).

לא) כל האוכל מאכלות אסורות —

מחויב מלקות, וגורם רעה לעצמו, ונקרא רשע, וגופו מתפטם באיסור, ונטמא נשמתו, וקשה לו לשמור התורה, ומונע לו להיות יר"ש.

לב) כל האוכל מאכלות אסורות —

הוא אסור בהטומאה ואינו יכול לעלות אל הקדושה וא"א שיפרד ממנו וזהמת הטומאה, כ"א ע"י חיבוט הקבר, או ע"י תענית ותשובה (תפלה למשה להגה"ק ישמח משה קאפיטל ס"ח ע"ש).

לג) כל האוכל מאכלות אסורות —

אפילו בשוגג צריך תיקון (סיפורי חסידים מבעש"ט הק').

(לד) כל האוכל מאכלות אסורות —

ימשך לעבירות חמורות ויבא להכשל בתועבות האומות (דברי יואל שמיני ע' ר"נ ד"ה ועוד).

(לה) כל האוכל מאכלות אסורות —

מאסר הנפש להיות משועבד להגוף והגשמיות (שפת אמת שמיני סי' ד"ה בפסוק).

(לו) כל האוכל מאכלות אסורות —

אפי' רק מקיל בחומרא נטמא נפשו ואינו יכול להשיג השגת התורה (מאור ושמש שמיני ד"ה באד"ה אל תשקצו).

(לז) כל האוכל מאכלות אסורות —

נשמתו מסתלקת ונשאר מת בחייו ונקרא רשע (חת"ס שמיני ד"ה ולא תטמאו).

פרק כז

בו יבואר גודל השכר של השומר עצמו ממאכלות אסורות

א. במדרש ויקרא רבה (פר' י"ג) א"ר ברכי' בש"ר יצחק אריסטון עתיד הקב"ה לעשות לעבדיו הצדיקים לעתיד לבוא, וכל מי שלא אכל נבילות בעוה"ז זוכה לראותו לעוה"ב, הה"ד וחלב נבלה וחלב טרפה יעשה לכל מלאכה ואכול לא תאכלוהו, כשביל שתאכלו ממנו לע"ל, לפיכך משה מזהיר לישראל ואומר להם זאת החי' אשר תאכלו, עכ"ד המדרש.

ב. והכין איתא בקהלת רבה (פ"א סי' כ"ח) רבנן אמרי לעתיד לבוא הקב"ה מוציא כרוז, ומכריז ואומר כל מי שלא אכל בשר חזיר מימיו יבא ויטול שכרו, והרבה מאומה"ע שלא אכלו בשר חזיר מימיהם והם באים ליטול שכרן, באותה שעה הקב"ה אומר שנתכרו אלו שני עולמות, לא דיין שאכלו עולמן, אלא שהם

מבקשין לאכול עולמן של בני עור, באותה שעה הקב"ה מוציא כרוז פעם שני' ומכריז ואומר כל מי שלא אכל נבילות וטרפות שקצים ורמשים וכו'.

ג. ובילקוט שמיני (רמז תקל"ו) הובא מימרא זו וסיימו בה באותה שעה הן נוטלין איפופסין שלהם שנאמר (ישעי' ס"ו) אוכלי בשר החזיר והשקץ והעכבר יחדו יסופו נאם ה'.

ד. ובמדרש חזית עה"פ חכו ממתקים, אר"ח בנוהג שבעולם אדם עושה מלאכה עם בעה"ב, וע"י שהוא מנבל עצמו בטיט הוא נותן לו שכרו, אבל הקב"ה אינו כן אלא מזהיר להם לישראל ואומר להם, אל תנבלו עצמכם בדבר רע, ואני נותן לכם שכר טוב, הה"ד אל תשקצו את נפשתיכם אני ד', נאמן לשלם שכר טוב לעוה"ב עכ"ל.

ה. בתנחומא (פ' שמיני ס"ח ובמד"ר שוח"ט ס"י י"ב) הא-ל תמים דרכו אמרת ד' צרופה וגו', וכי מה איכפת לו להקב"ה בין ששחט את הבהמה ואוכל, או אם נוחר ואוכל, כלום אתה מועילו או כלום אתה מזיקו, או מה איכפת לו בין אוכל טהורות לאוכל נבלות, אמר שלמה אם חכמת חכמת לך וגו' (משלי ט') הא לא נתנו המצוות אלא לצרף בהן את הבריות וישראל, שנאמר כל אמרת ד' צרופה, למה שיהא מגן עליך שנאמר מגן הוא לכל החוסים בו הוי אומר זאת החי' אשר תאכלו וגו'.

ו. בספה"ק תורת משה פ' קדושים ביאר דברי חז"ל, מ"ד כמדרש לעתיד לבוא הקב"ה נוטל ס"ת בזרועו ואומר מי שקיים מה שכתוב בזה יבוא ויטול שכרו, מיד באים אומה"ע ואומר הקב"ה מי שלא אכל נבילות וטריפות יקבל שכרו, והוא תמוה.

וי"ל הלא הרבה ורוב מצות, ובפרט שבין אדם לחבירו שכליות, וגם אומה"ע מקיימים אותם, וע"ז לא יקבלו שכר, רק אם עושים המצוה למען שמו ית' אשר צו' הקב"ה, ואיתא שרוב אפיקורסות רח"ל מתנוצץ באדם ע"י אכילת נבילות וטרפות, ויען שאומה"ע אוכלים זה, ממילא מובן כי מצוות שמקיימים, הם

רק יען ששכל שלהם מחייב אותם, ובוזו אין להם שכר, ומובן המדויש הנ"ל, וזה תשובתו ית' לאומה"ע והבן עת"ד ז"ל.

ז. גם על ידי השמירה ממאכלות האסורות, ממשיך על עצמו קדושה מלמעלה, כמו דכתיב (ויקרא כ' כ"ד) ולא תשקצו את נפשותיכם וגו' והייתם לי קדושים כי קדוש אני ד', וגם נאמר בפרשת ראה לא תאכלו כל נבלה וגו'. כי עם קדוש אתה לד' אלקיך ובך בחר ד' וגו', ואחז"ל (יומא דף ל"ט) ת"ר והתקדשתם והייתם קדושים, אדם מקדש עצמו מעט מקדשין אותו הרבה, מלמטה מקדשין אותו מלמעלה בעוה"ז מקדשין אותו לעוה"ב, ע"כ. וכל עת שנודמן לידו דבר איסור, ומונע את עצמו לעשות האיסור, מחשבין לו מן השמים כאילו קיים מצות עשה דאורייתא בפועל ממש, כמו שאחז"ל ישב אדם ולא עבר עבירה נותנין לו שכר כאילו עשה מצוה.

ח. גם עבור התגברותו על יצרו בעת שהוא רואה להאיסור והוא רעב ומתאוה לו, וכוכש את יצרו מחמת רצון הש"י, נקרא בשם גבור כי זו היא הגבורה האמיתית, כמו דאיתא באבות איזהו גבור הכוכש את יצרו, ועתיד להיות אור הקב"ה עטרה בראשו לעתיד לבא, וחז"ל חשבו חמשה הזוכים לזה, ומתגבר על יצרו הוא אחד מהן, כמו שאחז"ל (מגילה ט"ו) עתיד הקב"ה להיות עטרה בראש כל צדיק וצדיק, שנאמר כיום ההוא יהיה ד' צבאות לעטרת צבי וגו' לשאר עמו, למי שמשים עצמו שיריים, וליושב על המשפט זה הדן דין אמת, ולגבורה זה המתגבר על יצרו, משיבי מלחמה שנושאים ונותנים מלחמתה של תורה, שערה אלו תלמידי חכמים שמשכימים ומעריבין בכתי כנסיות וכבתי מדרשות.

גם זוכה עבור זה לראות בסעודה של צדיקים שיעשה להם הקב"ה בגן עדן לעתיד לבוא, דאיתא במדרש (ויקרא פרשה י') אריסטון (פי' סעודה גדולה) עתיד הקב"ה לעשות לעבדיו הצדיקים לעתיד לבוא, וכל מי שלא אכל נבילות בעוה"ז זוכה לראותו וכו', גם זוכה עבור השמירה ממאכלות האסורות לחיי הנצח, כמו שהאריך בזה בזה"ק פ' שמיני, הנך רואה מכל זה גודל השכר שיש לאדם עבור זה.

ע"כ מה מאוד צריך האדם להתחזק תמיד שלא להתגעל במאכלות האסורות לו, ועבור זה יהיה ד' אתו וירומם קרנו למעלה בזה ובכא.

ט. והנה ביארנו עד כמה גודל האיסור של מאכלות המגואלים, על כן יתבונן כל איש עד כמה צריך ליתן לבו תמיד לזה שלא ישל ח"ו, ואפילו אם יזדמן בין חברים רעים שמורגלים באיסור זה, והם מחרפין ומגדפין אותו ומחזיקים אותו לשוטה ופתי עבור פרישותו אל ישים לבו לזה, וידע כי עבור שסבל בזיונות בשביל מצותיו של הקב"ה, יגדל שכרו יותר בעולם הגמול, וה"ג איתא בירושלמי דפאה בתרא לענין גבאי צדקה וז"ל: ר' אלעזר הוי פרנס, חד זמן נחית לביתה א"ל מאי עבדתון, א"ל אתא חד סיעה ואכלין ושתין וצלין עלך, א"ל ליכא אגר טב, נחית זמן תניין א"ל מאי עבדתון א"ל אתא חד סיעה חורי (אחרת) ואכלין ושתין ואקלונך (ביזו אותך), א"ל כדין איכא אגר טב, עכ"ד הירושלמי.

י. וכן על דרך זה בכל מצוה ומצוה, יהיה תשלום גמולה לפי ערך הצער שהשיגו ע"י קיומה, וכה"ג מצינו בתורה לענין קרבן ונפש כי תקריב מנחה וגו', שאחז"ל אמר הקב"ה מי דרכו להתנדב מנחת סלת עני, מעלה אני עליו כאלו הקריב נפשו, והכל הוא מטעם כי הקב"ה מביט על קיום המצוה באיזה אופן קיימה, אם מתוך הריוח או מתוך דחק ועוני, או שאר מיני בזיון, וככל שיתגדל הצער בעת קיומה יתגדל הריוח בעת תשלומה, ומאמר הכתוב הזורעים בדמעה ברנה יקצורו (נדחי ישראל מהחפץ חיים זללה"ה).

קראתי ואין עונה

זעקתו של רחמ"ד ווייסמאנדל
בתקופת השואה

6

מיליאן
אידישע
גופים
פאברענט
געווארן
אין

אנטעסעמיטישע
לענדער

אין
יאר

תרצ"ט – תש"ה

„אחינו בני ישראל האם השתגעתם? האם
אינכם יודעים באיזה גיהנום אנחנו חיים?
אתם שומרים את הכסף, למה אתם
ממתינים?“

„ובזה למה אתם מחשים – ולמה אלו
המסילות אין פרץ ואין ניפוץ בהם...
ובתי חנק ושריפה עוסקים במלאכתם
ומה קל לפרוע את עבודתם ולנפצם“

„למראה הדבר הנורא הזה מי שדעתו
שפוי – צריך שישתגע, ומי שלא השתגע
עדיין – אין דעתו שפוי“

„בטוח אני כי אחרי ישועת ה' במהרה
תספקו גם אתם כף על ירך כי תראו כי
היה היכולת בידכם להציל – והצל
לא הצלתם“

מתוך "מן המצר"

6

מיליאן
אידישע
נשמות
ווערן
פארברענט
אין
פרייען
אמעריקא
– תשמ"ט – ...